

2017

ОТЧЕТ

на кмета на община Габрово

януари, 2018 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

ВЪВЕДЕНИЕ.....	3
ПРАВНО ОСНОВАНИЕ	3
ПЕРИОД НА ОТЧЕТА	3
ИНСТИТУЦИОНАЛНА РАМКА	3
СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ.....	5
КЛЮЧОВИ ПРИОРИТЕТИ.....	6
ГАБРОВО - БЛАГОПРИЯТЕН ЗА БИЗНЕС И ИНОВАЦИИ	7
ГАБРОВО - ОСИГУРЯВАЩ УСЛОВИЯ ЗА ПО-ДОБРО КАЧЕСТВО НА ЖИВОТ.....	16
ГАБРОВО – ОТВОРЕН КЪМ ХОРАТА	39
ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ.....	55
СПОРТ.....	62
КУЛТУРА.....	70
КУЛТУРНА ИНФРАСТРУКТУРА	70
КУЛТУРЕН КАЛЕНДАР И ПРОГРАМА	75
ТУРИЗЪМ	91
ТУРИСТИЧЕСКА ИНФРАСТРУКТУРА.....	97
ИНФРАСТРУКТУРА, ГРАДОУСТРОЙСТВО, БЛАГОУСТРОЯВАНЕ	99
ЧИСТА, ЗЕЛЕНА И ЕКОЛОГИЧНА СРЕДА В ГРАДА И СЕЛАТА	99
БЛАГОУСТРОЯВАНЕ И ПОДОБРЯВАНЕ НА УЛИЧНАТА МРЕЖА.....	104
УЛИЦИ В СЕЛАТА.....	110
ОБЩИНСКА ПЪТНА МРЕЖА	110
ЦЕНТРАЛНА ГРАДСКА ЧАСТ.....	111
ПОДОБРЯВАНЕ НА МЕЖДУБЛОКОВИТЕ ПРОСТРАНСТВА	113
ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ	115
МОДЕРЕН И УДОБЕН ГРАДСКИ ТРАНСПОРТ	120
БЕЗОПАСНА И СИГУРНА СРЕДА.....	121
АДМИНИСТРАЦИЯ	126
ГЕОГРАФСКА ИНФОРМАЦИОННА СИСТЕМА (ГИС)	132
ФИНАНСИ И ОБЩИНСКА СОБСТВЕНОСТ	134
МЕЖДУНАРОДНО СЪТРУДНИЧЕСТВО И ИНИЦИАТИВИ.....	138

ВЪВЕДЕНИЕ

ПРАВНО ОСНОВАНИЕ

Настоящият документ е изготвен в изпълнение на чл. 44 (5) от Закона за местното самоуправление и местната администрация (ЗМСМА), съгласно който кметът на общината представя годишен отчет за изпълнението на разработената от него Програма за управление.

ПЕРИОД НА ОТЧЕТА

Отчетът обхваща периода 1 януари - 31 декември 2017 година.

ИНСТИТУЦИОНАЛНА РАМКА

Настоящият отчет представя изпълнението на мерките, заложили за изпълнение в периода 2016 - 2019 г. в Програмата за управление на община Габрово. Документът е разработен в съответствие с изискванията на:

- Общински план за развитие на община Габрово 2014 – 2020 г.
- Интегриран план за градско възстановяване и развитие 2014 – 2020 г.
- Целите, отразени в бюджета на Общината за 2017 г., свързани с реализиране на политики за подобряване на социално – икономическото развитие на общината.

Уважаеми госпожи и господа,

Годишният отчет на Програмата за управление на община Габрово за 2017 г. е още една възможност да благодаря на габровци за успехите и резултатите, които постигнахме досега, защото те са факт благодарение на тяхната подкрепа.

През годината, която изпратихме, ЮНЕСКО включи Габрово в мрежата си от творчески градове, обявявайки ни за „Град на занаятите“. Това заслужено и сериозно признание тепърва ще покаже своята добавена стойност. Отново бяхме оценени за последователната си екологична политика и инициативите в сферата на енергийната ефективност и бяхме насърчени, че вървим във вярната посока от множеството награди и отличия.

През 2017 - та в града ни стартираха инвестиции, които ще донесат нови работни места. Продължихме с интензивното строителство в различни направления, което допринася както за благоустрояването на градската среда, така и за подобряването на организацията и безопасността на движението.

Фокусирахме се и върху инициативи, които са полезни за младите хора, защото бяха свързани с развитието на иновации и технологиите. Организирахме събития, насочени към активизиране на взаимодействието между академичните среди, бизнеса и местните власти, за да намерим най-добрия път за изява на индустриалния потенциал на Габрово.

Продължихме с усилията за постигане на главната ни дългосрочна цел - да превърнем Габрово в град на интелигентните решения, който е добро място за живот с привлекателни условия за бизнес. Това предизвикателство изисква стъпките, които ни предстоят – инвестиции в модерен градски транспорт, нови инвестиции в градската среда, още енергийно ефективни решения в публична инфраструктура, активно използване на геопространствените технологии, както и мерки за подобряване качеството на образованието и здравеопазването. Изпълнението на всички тези стъпки е задължителната част от превръщането на Габрово в модерна европейска община, която насърчава и развива интелигентни и устойчиви решения в полза на хората.

Таня Христова

Кмет на община Габрово

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ

ПРОВЕЖДАНЕ НА АКТИВНИ ПОЛИТИКИ ЗА ПРЕВРЪЩАНЕ НА ГАБРОВО В МОДЕРНА ЕВРОПЕЙСКА ОБЩИНА

Г	ГАБРОВО – ЦЕНТЪР НА ОБРАЗОВАНИЕ И ИНОВАЦИИ
А	АНГАЖИРАН С ВИСОК СТАНДАРТ НА ЖИЗНЕНАТА СРЕДА
Б	БЛАГОПРИЯТЕН ЗА БИЗНЕС ИНВЕСТИЦИИ
Р	РАЗВИВАЩ ИНТЕЛИГЕНТНИ И КРЕАТИВНИ ИДЕИ
О	ОСИГУРЯВАЩ УСЛОВИЯ ЗА ПО-ДОБРО КАЧЕСТВО НА ЖИВОТ
В	ВЪЛНУВАЩ С УНИКАЛНА КУЛТУРА И ПРИРОДА
О	ОТВОРЕН КЪМ ХОРАТА

КЛЮЧОВИ ПРИОРИТЕТИ

- ✓ Създаване на **благоприятни условия за инвестиции, заетост и развитие** на Габрово като център на индустрията и високите технологии
- ✓ Принос към **повишаване на жизнения стандарт** чрез гарантиране на конкурентоспособно образование и обучение, професионална ориентация и достойно включване на пазара на труда
- ✓ Гарантиране на **достъпно и качествено здравеопазване**, осигуряване на условия за **развитие на спорта**, обновяване и развитие на спортната база. Подкрепа за иновативни и творчески идеи на гражданите с приоритет на младите хора в Габрово
- ✓ Провеждане на **активна и справедлива социална политика**, насочена към социално включване, деинституционализация и подкрепа на групите в неравностойно положение
- ✓ Създаване на **разнообразен съвременен културен продукт**, формиране на подкрепяща **среда за творчески, културни индустрии и проекти**
- ✓ Развитие на **интегриран туристически продукт**, популяризиращ марката „Габрово“ - базиран на уникално културно-историческо наследство, съхранени природни дадености, качествена инфраструктура, богат културен и събитийен календар и иновативни атракции за съвременна интерпретация
- ✓ Създаване на **привлекателна, екологична и безопасна жизнена среда**, чрез инвестиции за балансирано развитие на централна градска част, кварталите и селата в общината. Провеждане на активна политика в сферата на енергийната ефективност
- ✓ **Повишаване компетентността, ефективността и прозрачността на общинската администрация** в услуга на гражданите и бизнеса. Изграждане на положителен образ на Габрово и създаване на устойчиви партньорства в страната и чужбина

Широките сфери на компетентност и ангажираност на местното самоуправление дават възможност за изпълнение на местни публични политики, които имат пряко и ключово значение за социално-икономическото развитие на общината.

Работата на общинската администрация е съобразена с изпълнение на основните стратегически документи – Общински план за развитие (2014-2020), Интегриран план за градско възстановяване и развитие (ИПГВР), Стратегия за интелигентна специализация (СИС), както и с трите основни приоритета, заложи в Стратегията за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж на „Европа 2020“.

ГАБРОВО - БЛАГОПРИЯТЕН ЗА БИЗНЕС И ИНОВАЦИИ

МЕРКИ

2016 ▶

Създаване на Консултативен съвет по въпросите на икономическото развитие, бизнеса и иновациите към Кмета на община Габрово.

Насърчаване на ефективно партньорство между местната власт, представители на бизнеса, браншовите организации и средите на науката и образованието с оглед обсъждане на въпроси и инициативи, които имат пряко отношение към развитието на икономическия и бизнес профил на Габрово, с принос към подобряване на условията и качеството на живот и изява.

През 2016 г. усилията на община Габрово бяха насочени към създаване на предпоставки за учредяване на Консултативен съвет, който активно да работи за икономическото развитие на Габрово. Община Габрово започна реализацията на проект „Портфолио на услуги за ефективна подкрепа на малки и средни предприятия“ – ESSPO, финансиран по Програма Интеррег Европа, за да насърчи и инициира активното партньорство между местната власт, бизнеса, браншовите организации и средите на науката и образованието. През 2016 г. бяха проведени срещи с бизнеса, на които се обсъдиха нуждите от квалифицирани кадри, както и проблеми, свързани с изграждане и рехабилитация на довеждащата инфраструктура до индустриалните терени.

През 2017 г. Община Габрово работи активно с местните фирми за насърчаване на взаимодействието между бизнеса и образователните институции с цел развитие на иновациите и бизнес средата.

В рамките на проект ESSPO „Портфолио на услуги за ефективна подкрепа на малки и средни предприятия“, финансиран по програма „Интеррег Европа“, бяха проведени множество срещи на работната група за иновации. Участниците разработиха съвместно онлайн анкетата за проучване нуждите на местните фирми да разработват и внедряват иновативни продукти. Проучването се проведе в рамките на месец сред всички производствени и ИКТ фирми на територията на общината, които имат иновационен потенциал, но не им достига капацитет.

Като резултат от изследването и съобразно идентифицираните нужди, започна подготовка на онлайн бизнес платформа с наименованието „InnovaGab“. Основната цел на платформата е да бъдат представени иновативни проекти и идеи на габровски фирми, които търсят специфична експертна помощ от квалифицирани експерти, в т. ч. от научните среди и от потенциални бизнес партньори, което ще допринесе за повишаване на иновационния потенциал на бизнеса. Това от своя страна ще доведе до подобряване на услугите, предоставяни на бизнеса, и до развитие на иновациите на територията на общината. Друга цел на платформата е интернационализацията на местния бизнес чрез повишаване на знанията за международните пазари, контакти с чужди компании и организации.

В рамките на проект ESSPO Община Габрово организира конференция „Диалог с бизнеса“. В дебатите се включиха представители на местната и централната власт, евродепутати, експерти от Европейската асоциация на агенциите за икономическо развитие и Съвместния изследователски център към Европейската комисия, представители на местните фирми и академичните среди, браншови организации, студенти и граждани.

2016 - 2019 ▶

Активна подкрепа и ангажираност за създаване на Център за компетенции на територията на Габрово (мехатроника и енергийно ефективни технологии) – водеща инициатива на Технически университет - Габрово в партньорство и подкрепа с местния бизнес и научните формации (с финансовата подкрепа на европейски проект по ОП „Наука и образование за интелигентен растеж“)

През 2017 г. партньорите по проекта за разкриване на Център за компетентност - Технически университет – Габрово /ТУ - Габрово/, Община Габрово и местните фирми, внесоха за оценка проектното предложение „Интелигентни мехатронни, еко и енергоспестяващи системи и технологии“ в областта на мехатрониката и чистите технологии по ОП „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014-2020 г. В резултат от изпълнението му ще бъдат изградени съвременни лабораторни комплекси за извършване на научни изследвания и приложни услуги.

Създаването на Център за компетентност към ТУ – Габрово е стратегически важна инвестиция за устойчивото развитие на Габрово. Тази инициатива ще благоприятства условията за развитие на иновативни проекти с участие на бизнеса и ще допринесе за утвърждаване на Габрово като център на наука и модерна индустрия.

2016 - 2019 ▶

Подкрепа за въвеждане на „дуална“ система на професионално обучение в средното и висше образование в Габрово

През 2016 г. Община Габрово заяви участието си като партньор в проект на ТУ – Габрово по програма Еразъм+, Ключова дейност 3 – Бизнес партньорства в областта на професионалното образование и обучение (ПОО) за обучения на работното място и стажове.

През 2017 г. Община Габрово продължи участието си като партньор в проекта „Клъстер – стажове за подготвени за нуждите на индустрията бъдещи инженери“ по програма „Еразъм+“ на ЕС, чиито координатор е ТУ – Габрово. В него участват шест пълноправни и два асоциирани партньори от България, Австрия и Полша – университети, доставчици на услуги в областта на професионалното образование и обучение, частни предприятия, местна власт, браншови организации.

Проектът цели да изгради партньорство между доставчици на услуги в професионалното образование и обучение, малки, средни и големи предприятия, органи на местната и регионалната власт, подкрепени от социални партньори. Идеята е да се насърчи обучение на работното място и стажове в сектор машинно

инженерство и мехатроника във висшето образование. Проектът ще допринесе за създаването на възможности за образование, съобразено с нуждите на индустрията, което по най-добър начин отговаря на нуждите на регионалния пазар на труда.

2016 - 2019 ▶

Насърчаване на инвестиции, свързани с технологично обновяване и енергийна ефективност (ОП „Иновации и конкурентоспособност“; „Иновации за МСП“)

През 2016 г. бяха проведени три информационни кампании от Областен информационен център за информиране на бизнеса за възможностите за участие с проектни предложения по Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“. По тази оперативна програма бяха сключени договори на обща стойност 17 219 953 лева с 21 фирми на територията на общината за финансирането на технологичната модернизация и подобряването на производствения капацитет. По процедура „Подкрепа за внедряване на иновации в предприятията“ беше сключен 1 договор на стойност 1 420 045 лева. Протече оценка на проектите по процедура „Енергийна ефективност на МСП“ и започна подаване на проектни предложения по процедура „Енергийна ефективност на големи предприятия“.

През 2017 г. Областен информационен център – Габрово продължи да информира бизнеса за възможностите за участие с проектни предложения по Европейските структурни и инвестиционни фондове. До момента за новия програмен период 2014-2020 г. по Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ са сключени договори за финансиране с 36 бенефициенти на територията на община Габрово на обща стойност 36 628 266 лева.

По приоритетна ос 3 „Енергийна и ресурсна ефективност“ за Габрово са сключени договори с 12 бенефициенти на обща стойност 16 912 612 лв. По приоритетна ос 2 „Предприемачество и капацитет за растеж на МСП“ за Габрово са сключени договори с 23 бенефициенти на обща стойност 18 295 609 лв. По приоритетна ос 1 „Технологично развитие и иновации“ е сключен 1 договор на стойност 1 420 045 лева.

2016 – 2019 ▶

Участие в международни партньорски проекти за изява на иновативния бизнес потенциал на регион Габрово, както и повишаване на степента на компетенции и умения (Хоризонт 2020, КОСМЕ, инициативи на Комитета на Регионите и др.)

За развитието на иновационната екосистема през 2017 г. Община Габрово работи съвместно с Генерална дирекция „Съвместен изследователски център“ към Европейската комисия по два значими международни проекта: „RIS3 in lagging regions“ /„RIS3 в изоставащите региони“/ за подобряване изпълнението на стратегията за интелигентна специализация в развиващите се региони на ЕС и HESS „High education in smart specialization“ /„Висше образование за интелигентна специализация“/ за проучване състоянието на образователната система с цел адаптиране на образователните програми към нуждите на бизнеса.

На 16 ноември 2017 г. Габрово стана домакин на конференцията „Науката среща парламентите и регионите“. Събитието беше по инициатива на Община Габрово в партньорство с Генерална дирекция „Съвместен изследователски център“ на Европейската комисия, Представителството на Европейската комисия в България, Комитета на регионите на Европейския съюз и Технически университет – Габрово. Участниците търсиха най-добрите решения за постигане на стратегическите цели за развитието на Северен централен район – повишаване на конкурентоспособността чрез ефективно използване на наличните природни, човешки, научни, образователни и предприемачески ресурси; развитие на сектори с конкурентни предимства и на сектори, осигуряващи ключови подкрепящи технологии за растеж на бизнеса; осигуряване на качествени нови работни места, повишени доходи и възможности за по-добър стандарт на живот и пълноценна реализация.

2016 – 2019 ▶

Организиране на бизнес мисии за представяне на габровския бизнес – посещения на чужди инвеститори в Габрово и представяне на града в други държави

През януари 2016 г. представители на Индустриалния парк от израелския град Петах Тиква посетиха Габрово. Целта на визитата беше запознаване с част от местните производства и икономическия профил на общината. Посетени бяха предприятия в областта на машиностроенето, химическата промишленост, дървообработването, електрониката, обувната и текстилната промишленост, както и бутикови производства, свързани с изработването на риболовни пособия, кожени и текстилни аксесоари. Осъществени бяха срещи с габровския Технически университет, МБАЛ „Тота Венкова“, както и посещения на общински обекти от културната и социалната инфраструктура.

2016 ▶

Разработване на пакет от финансови стимули за насърчаване на нови инвестиции, разумна данъчна политика, качествено административно обслужване, развитие на ГИС бизнес портала, въвеждане на електронни услуги за бизнеса и др.

През 2016 г. екипът по проект ESSPO, започна съвместна работа с бизнеса, ТУ – Габрово, Габровската търговско-промишлена палта и други бизнес организации за създаване на система за подкрепа на МСП на територията на общината. Една от водещите инициативи беше разработването на онлайн платформа за габровската икономика. В основата беше внедрен икономическият ГИС слой, с помощта на който производствените предприятия в Габрово са включени с инвестиционните си профили. През 2016 г. по договор с НСИ бяха закупени бизнес данни за местните фирми за 2014 г., с които беше актуализиран икономическият ГИС слой на Община Габрово.

През 2017 г. продължи дейността по актуализиране и поддържане на икономическия ГИС слой на Община Габрово като бяха закупени последните бизнес данни за местните фирми, които отразяват състоянието им през 2015 г. Данните бяха предоставени съгласно договор с НСИ. Като резултат Община Габрово

разполага с информация за тенденциите за развитие на икономиката през последните 5 години. Това дава възможност, както за използване на данните в платформата за иновации, така и за планиране на бъдещи действия за стимулиране на местната икономика.

2016 - 2019 ▶

Адаптиране, изграждане и поддържане на общинска инфраструктура в зависимост от нуждите на бизнеса, обособяване на нови терени за нови производства и разширяване на съществуващите

През 2016 г. общинската администрация оказваше съдействие с компетентна и навременна експертиза, с което подпомагаше инвестиционните намерения на бизнеса. Като по-значим акцент в този период може да бъде посочена съвместната работа между Общината и Габинвест ЕООД, както и Агенцията за чуждестранни инвестиции относно инвестицията от над 6 млн. евро и разкриването на нови работни места.

През отчетния период общинската администрация работи ангажирано, компетентно и отговорно по изготвянето на техническа документация, съвместяване на инвестиции от различни експлоатационни дружества и др. В рамките на своите компетенции служителите съдействаха за реализирането на инвестиционните намерения на бизнеса.

В резултат на доброто взаимодействие с местния бизнес, със съдействието на Община Габрово двама инвеститори „Мехатроника“ АД /която през 2017 г., получи сертификат за инвеститор клас „А“/ и „Габинвест“ ЕООД получиха финансова подкрепа за изграждане на довеждаща инфраструктура към терените, на които инвестират. Средствата бяха осигурени от държавния бюджет чрез Българската агенция за инвестиции.

2016 – 2019 ▶

Организиране на международни и национални форуми и инициативи, посветени на ролята на бизнеса и иновациите за устойчиво развитие на регионите /ежегодно/- /поне веднъж всяка година/

През октомври 2016 г. в Габрово бе проведен първият по рода си Лагер за иновации, по инициатива на кмета на Габрово Таня Христова, президента на Комитета на регионите на ЕС в периода - Марку Маркула, и с подкрепата на Президента на Република България (2012-2017) Росен Плевнелиев. Лагерът за иновации привлече хора от различни държави, с различна възраст, професии и социално положение, които в рамките на два дни работиха и предложиха повече от 20 приложими идеи за решаване на актуални въпроси.

През второто тримесечие на 2017 г. Областен информационен център - Габрово беше част от националната инициатива „ЗАЕДНО за Европа“ на мрежата от 28 информационни центрове за европейските структурни инвестиционни фондове на ЕС в България. Повече от 250 участници се включиха в различни по формат събития – информационни срещи по актуални процедури, дни на отворени врати в публични

институции и фирми, срещи за представяне на възможностите за младежка заетост и стартиране на собствен бизнес. Финалът на „ЗАЕДНО за Европа“ се състоя в Габрово на 20 май 2017 г. Представителите на мрежата от 28 информационни центрове участваха в обща карнавална картина, посветена на 6-годишнината от основаването им. Чрез националната инициатива „ЗАЕДНО за Европа“ България участва в кампанията на Европейската комисия „Европа в моя регион 2017“.

От 20 до 22 октомври 2017 г. Областният информационен център реализира за втора поредна година лагер за иновации с европейско измерение „Gabrovo Innovation Camp“, проведен в Седмицата на предприемачеството. Форматът изяви таланта и въображението на над 110 участници – активни, ангажирани, компетентни в своята област и творчески ориентирани личности от цялата страна, с различен професионален профил, а част от тях ученици и студенти. Участниците бяха представители на бизнеса, общински и държавни администрации, НПО, медии, училища, университети и други. Те работиха по три предизвикателства: „Галерия Индустрия 4.0“; „Цех за култура“; „Кооперация образование“. Към предизвикателствата бяха създадени 10 подгрупи, като всяка от тях работеше за разрешаването на определен проблем.

2016 – 2017 ►

Разработване на брандинг на Общината и популяризирането ѝ като привлекателно място за живот и развитие на бизнес

В края на 2017 г. бяха направени проучване и анализ на иновационните политики и процеси по внедряване на нови технологии в производствените предприятия в община Габрово, с цел да бъдат дадени препоръки за подобряване на местната икономика и имиджа на Габрово, като „Технологичното сърце на България“.

Обект на изследването бяха предприятия от ИКТ, производители на машини и оборудване, производители на роботика, мехатроника и метални изделия, както и представители на „традиционни“ индустрии. В изследването участваха 25 компании, приблизително равно разпределени между така зададените сегменти. Бяха проведени дълбочинни структурирани интервюта с изпълнителни директори, собственици и главни технологични директори.

Основните констатации от изследването могат да бъдат структурирани, както следва:

- ✓ Подобно на други региони в България, Габрово има потенциал да задоволи само част от инвеститорския интерес с наличните демографски дадености. Недостигът на персонал ще се превърне в бариера пред привличане на инвеститори с традиционния профил на офшоринг на производствени процеси. Това ще насърчи допълнително промяната на икономическия профил, както и на инвестиционния имидж на Габрово.
- ✓ Притокът на чуждестранни инвестиции към региона идва по различен от познатите в големите индустриални региони в България модел. В Габрово няма история от много инвестиции „на зелено“, като повечето

международни инвестиции са станали на база силни партньорства с местен доставчик или търговски представител. В същото време Габрово все още няма изявено брандиране на града и региона като дестинация за инвестиции в инженеринга и производството на машини и индустриално оборудване.

- ✓ Въпреки силния промишлен и технологичен потенциал, Габрово все още търси да открие ключовите фактори за привличане и задържане на професионалисти и млади таланти. Това традиционно включва добри училища - средни и висши, старт-ъп екосистема, мултинационални компании, в които младите се чувстват уверени, че преследват мечтана кариера.
- ✓ За младите хора, за привличането на таланти към Габрово и задържането им, ще е необходима среда, в която да опитват нови технологични решения за индустрията. Ще има нужда от по-широка екосистема от учени, предприемачи, инвеститори и други стейкхолдъри. „Третата вълна“ е друг аспект на „Индустрия 4.0“ - експлозивен ръст на старт-ъпи и рисково финансиране на технологични решения, които добавят стойност за традиционните индустрии. Една от важните разлики с „втората вълна“ - бизнесът, структуриран около социалните мрежи, е водещото място на заводите, банките, болниците и училищата - все играчи, които досега не се осмелявахме да наречем „технологични“.
- ✓ Габрово ще има всички шансове да се превърне в родно място на нови глобални продукти и решения, в което се извършват първи приложни индустриални опити с нови технологични решения. Този процес може да върви спонтанно и неговата скорост ще бъде променлива и понякога незадоволителна. Но той може да се ускори, като създадем благоприятни условия за внедряване на иновации в съществуващите предприятия и новите промишлени инвеститори. За целта ще има нужда от предприемаческа енергия, която понякога не стига в големите предприятия - ще имаме нужда от ентузиаста, които да опитват с по-смелите идеи.
- ✓ Преработващата промишленост сега създава заетост за над 50% от всички наети лица в област Габрово. За разлика от други региони с по-диверсифицирани икономики, тук не изглежда да има алтернативата за специализация на региона в други индустрии, различни от производствените. По-значимо разгръщане на икономическия потенциал на града и областта в дългосрочен план може да стане само чрез инвестиции в нови технологии и силна иновационна активност в промишлеността.
- ✓ Разбирането на икономическия профил на Габрово изисква стъпка повече от традиционното деление на промишленост, услуги и земеделие. В т.нар. „преработваща промишленост“ попадат както процесно-преработващи производства, така и инженерно-продуктови предприятия. Процесните производства не са типични за индустриалния профил на Габрово. Това е важно както за пазара на труда (по-малката зависимост от достъпа до

нископлатен труд), така и за експозицията към международни инвеститори (в общия случай инвестициите „на зелено“ са в продуктови, а не в процесни производства). Важно е и за технологичния потенциал на местната икономика. Докато в процесните производства иновациите са еднократни усилия (формули, рецепти), в инженерно-продуктовите предприятия иновациите са ежедневие. Процесните производства, по принцип, са повече изискващи и приемащи по-високо ниво на автоматизация, но инженерно-продуктовите производства са по-фокусирани върху инженерния талант и неговото оптимално използване.

На базата на констатациите от направения анализ на иновационните политики и процеси по внедряване на нови технологии в производствените предприятия в Габрово, са формулирани няколко задачи за 2018-2019 година:

- Открояване на уникалните предимства на Габрово и утвърждаване на визия за бъдещето му като добро място за живот, работа и бизнес;
- Брандиране и популяризиране на града, присъствие в медиите и позициониране на събития;
- Насърчаване на предприемаческата мотивираност и миоглед сред младите таланти (вкл. ученици и студенти);
- Привличане (или създаване) на фондове за рисково финансиране към града и местната екосистема;
- Създаване на притегателни събития и споделени пространства;
- Комуникиране на посланията и визията на града с основни целеви групи: (1) бизнес, (2) старт-ъпи и млади таланти, (3) медии и широка общественост, (4) ключови стейкхолдъри - ВУЗ, НПО, изследователски организации, R&D центрове и технологични лаборатории.

ИЗВОД

През 2017 г. Община Габрово се фокусира върху партньорства и инициативи, свързани със създаване на подходяща за развитието на иновации и технологиите среда, подкрепящи взаимодействието между академичните среди, бизнеса и местните власти и насърчаващи изявата на индустриалния потенциал на Габрово.

ПРЕДСТОИ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА:

2016 - 2019 ▶

Подготовката на периодични електронни бюлетини /6 месеца/ за стопанската конюнктура в общината

2016 - 2019 ▶

Изготвяне на актуални инвестиционни профили за представяне пред потенциални инвеститори, чуждестранни партньори, побратимените градове, пред институциите на ЕС и др. /периодично, всеки 6 месеца/

ГАБРОВО - ОСИГУРЯВАЩ УСЛОВИЯ ЗА ПО-ДОБРО КАЧЕСТВО НА ЖИВОТ**МЕРКИ****2016 - 2017 ▶**

Създаване на Обществено-консултативен съвет по образование към кмета на община Габрово

Влизането в сила от 01.08.2016 г. на Закона за предучилищно и училищно образование доведе до значими промени в действащата нормативна база. Разработиха се широка гама от правилници и стандарти, въведоха се промени във всички други съпътстващи документи, сред които и Правилник за обществените съвети. С цел изясняване на функциите на тези консултативни органи, създаването на Обществено-консултативен съвет по образование беше отложено за 2017 г.

През 2017 г. в детските градини и училищата се създадоха обществени съвети, с които се дава възможност на родителите да се включат в обсъждането на учебните програми и избора на учебници; да предлагат мерки за подобряване качеството на образователния процес; да дават становища за разпределението на бюджета. Обществено-консултативният съвет по образование има възможност да изкаже становището си по отношение на стратегията за развитие на детската градина или училището, участва в работата на педагогическия съвет при обсъждането на програмите за превенция на ранното напускане на училище. Той играе важна роля за предоставянето на равни възможности и приобщаването на деца и ученици от уязвимите групи.

2016 ▶

Изготвяне на Анализ на потребностите от подкрепа за личностно развитие на децата и учениците на ниво община и социално-икономическите фактори, оказващи влияние върху развитието им – изходна база за вземане на стратегически решения от страна на местната общност в полза на местното социално и икономическо развитие

Анализът за подкрепа на личностно развитие на децата и учениците от община Габрово беше изготвен в изпълнение на чл. 19б от Закона за предучилищното и училищното образование и бе приет с Решение № 231/22.12.2016 г. на Общински съвет - Габрово по предложение на кмета на общината. Подкрепата на личностното развитие в образователната система се осъществява от детските градини, училищата и специализираните обслужващи звена. Тя се предоставя на всяко дете и ученик, като осигурява подходяща физическа, психологическа и социална среда за развиване на способностите и уменията им. Подкрепата е в съответствие с индивидуалните им образователни потребности и предполага активна обществена ангажираност.

2017 ▶

Изготвяне на средносрочна Общинска стратегия за личностно развитие на децата и учениците в община Габрово

Средносрочната общинска стратегия за личностно развитие на децата и учениците в община Габрово се разработва в изпълнение на изискванията на Закона за предучилищното и училищното образование и Наредбата за приобщаващото образование. Документът се базира на Анализ за потребностите от подкрепа, приет от Общински съвет – Габрово с Решение № 231/ 22.12.2016 г. и Областната стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците. Изготвянето на средносрочна Стратегия за личностното развитие предполага пълноправно и пълноценно взаимодействие и сътрудничество на всички участници – деца, ученици, родители, институции, организации, специалисти и други, за да бъде създадена подходяща физическа, психологическа и социална среда за приобщаването на всички. Предстои проектът на средносрочната Общинска стратегия за личностно развитие на децата и учениците да бъде внесен, обсъден и предложен за гласуване от Общински съвет – Габрово през месец март 2018 г.

2016 - 2017 ▶

Изготвяне на Общинска стратегия за интегриране на ромите

Изготвен беше План за интегриране на ромите в Община Габрово (2015-2017), който беше разработен в съответствие с Областната стратегия на област Габрово за интеграция на ромите (2014-2020) и в изпълнение на Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите (2012-2020). Чрез него се планират дейностите по интеграционната политика, насочена към ромите и други уязвими групи, които живеят в сходна ситуация. Основната му цел беше към 2017 г. да има ефективни резултати от намаляване на съществуващите икономически различия и да се изпълняват мерки, които да водят до постигане на социално сближаване.

През 2017 г. стартира проект № BG05M2OP001-3.001-0044 „Интеграционни мерки за повишаване училищната готовност на децата в община Габрово“. Общата цел на проекта е да се подпомогне успешното включване в образователната система на децата от етническите малцинства и/или от маргинализирани обществени групи, да се работи за изграждането им като пълноценни граждани и за успешната им социална и личностна реализация.

2016 - 2019 ▶

Организиране на инициативи за ранно професионално ориентиране (съвместно с представители на бизнеса, детски градини, училища, синдикати, браншови организации и др.)

През януари 2016 г. в ДГ „Мики Маус“ стартира проект „Предприемачество в детската градина“ по програма „Junior Achievement“, насочен към деца на възраст 5-7 години, а през ноември същата година бе представен открит урок.

Съвместно с „Junior Achievement“ България, Община Габрово се включи в

инициативата „Мениджър за един ден“, проведена на 17 ноември 2016 г. Инициативата послужи като кариерно ориентиране за ученици и студенти на възраст от 16 до 23 г.

Центърът за кариерно ориентиране – област Габрово осъществява кариерно ориентиране по няколко направления. Работи се с ученици от 1-12 клас, като приоритетно се обръща внимание на ученици от 7-8 клас и 11-12 клас, тъй като на тях им предстои преминаване в по-горна образователна степен или излизане на пазара на труда.

По повод Световния ден на водата - 22 март, през март 2016 г. за ученици от габровски основни училища и деветокласниците с профил „Биология“ от ПМГ „Акад. Иван Гюзелев“ беше организиран Ден на отворени врати в пречиствателните станции за питейни и отпадъчни води в Габрово.

През юли 2017 г. Община Габрово и фондация „Бауерзакс“ в партньорство с Индъстри Уоч Груп организира първи по рода си лагер за предприемаческо мислене „Предприемачът като откривател“. Младите хора обогатиха знанията си в сферата на предприемачеството и възможностите за финансиране със средства от Европейските структурни и инвестиционни фондове.

В Седмицата по предприемачество, проведена през октомври 2017 г., се състоя второто издание на Лагера за иновации - Gabrovo Innovation Camp 2017, с участието на ученици от габровските училища и студенти от ТУ - Габрово. Под мотото „Оптимистична теория за Габрово XXI век“, участниците разработиха 10 иновативни идеи, свързани с Габрово.

Проведе се съпътстващо събитие, във формат „Световно кафене“, организирано съвместно от Община Габрово, Областен информационен център – Габрово и „Джунър Ачийвмънт България“. Участниците в него дискутираха начините за модернизирание на образованието, от предучилищна възраст до университета, чрез което то да стане още по-полезно за младите хора, отговаряйки на техните очаквания за професионална реализация.

През 2017 г. с решение на Общински съвет – Габрово се създаде Център за подкрепа за личностно развитие „Кариерно ориентиране – Габрово“ за кариерно ориентиране на учениците от 1 до 12 клас. Допълнително ПМГ „Академик Иван Гюзелев“ е пилотно училище по Проект BG05M2OP001-2.001-0001 „Система за кариерно ориентиране в училищното образование“.

2016 - 2019 ►

Организиране на кампании и инициативи за привличане на интерес към образователните институции в Габрово от други градове и региони

През месец февруари 2016 г. с подкрепата на Община Габрово и по инициатива на местната фирма „Мехатроника“ АД, беше организиран Младежки форум за професионално ориентиране на тема „Развий таланта си за утрешния бизнес“. Участваха представители на бизнеса, на общинската и областна

администрации, на местното училищно настоятелство, Габровската търговско-промишлена палата, учители, НПО-та и ученици от горните класове на габровските училища.

През 2017 г. се проведе традиционният Ден на отворените врати на габровските профилирани и непрофилирани училища, профилираните и професионални гимназии, чиято цел е да запознае бъдещите ученици и родителите им с условията за обучение - учебни стаи, кабинети и работилници, атмосферата и учебната подготовка в училището. По време на събитието участниците получават информация за предлаганите профили и специалности.

2016 - 2019 ▶

Активна подкрепа за въвеждане на дуалната система за професионално обучение

През учебната 2015/16 година в ПТГ „Д-р Никола Василиади“ стартира пилотен проект „Дуално обучение в България“ по програма на Търговското представителство към посолството на Австрия (ADVANTAGE AUSTRIA/Стопанска камара Австрия) у нас и Министерство на образованието и науката. От октомври 2016 г. 24 ученици от 12-ти клас се обучаваха в 5 габровски фирми в реална работна среда по дуалната система, с трудов договор и възнаграждение в рамките на проекта. Фирмите, в които се осъществява обучение по дуалната система са „Габинвест“ ЕООД, „Импулс“ АД, „Подемкран“ АД, „Резбонарезни инструменти“ Габрово ЕООД и „ЦЕРАТИЦИТ“ България АД.

През учебната 2017/18 г. в ПТГ „Д-р Никола Василиади“ продължава предлагането на обучение по дуалната система за специалността: „Машини и системи с ЦПУ“ (с прием след 8-ми клас). То се провежда в сътрудничество с ADVANTAGE AUSTRIA/Стопанска камара Австрия в рамките на проекта „Дуално обучение в България“ под надслов „Готов ли си да изучиш практиката?“. В 11-ти и 12-ти клас учениците получават трудов договор от работодател и мотивиращо възнаграждение: според извършената работа, не по-малко от 90 % от минималната работна заплата за страната плюс стипендия за отличен успех. Партньори на ПТГ „Д-р Никола Василиади“ са габровските фирми: „Импулс“ АД, „Подемкран“ АД, „Резбонарезни инструменти – Габрово“ ЕООД и „Цератицит България“ АД.

2016 ▶

Подкрепа за създаване на държавен интегрален професионален колеж в Габрово за придобиване и/или надграждане на знания, умения и компетенции, придобити в професионалните гимназии, със специализация в сферата на машиностроенето и металообработването, с оглед приоритетно обезпечаване потребността на местния и регионален бизнес от средноквалифицирани кадри.

С измененията в Закона за професионалното образование и обучение, направени през 2016 г. процесът, свързан със създаването на интегрални професионални колежи беше прекратен.

2016 - 2018 ▶

Подобряване на условията за научно-изследователска и иновационна дейност – подкрепа за Технически университет – Габрово за създаване на Център по компетентност

През 2016 г. Технически университет – Габрово в партньорство с Община Габрово и местни фирми участва в подготовка на проектно предложение за изграждане на Център за компетентност „Интелигентни мехатронни, еко и енергоспестяващи системи и технологии“ в областта на мехатроника и чисти технологии, по ОП „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014-2020 г.

През 2017 г. проектното предложение беше внесено за оценка. Разкриването на Центъра за компетентност ще стимулира развитието на иновации и ще създава условия за партньорства, като основни фактори за икономически растеж и конкурентоспособност на бизнеса на регионално, национално и наднационално ниво. Тази инициатива ще засили не само привличането на инвестиции в града и региона, но и ще допринесе Габрово да се утвърди като център на знанието и иновациите. Повишаването на научния и иновативен капацитет на ТУ - Габрово ще доведе до реализиране на значими проекти за икономиката в Габрово и региона, и ще позволи създаването на устойчиви модели на сътрудничество между институциите.

2016 - 2019 ▶

Организиране на Start-up инициативи за подкрепа на млади предприемачи в Габрово

През 2016 г. продължи изпълнението на инициативата за насърчаване на млади предприемачи - StartUp, реализирана съвместно с партньорския швейцарски град Тун. Спечелилата конкурса идея „Дървеница“ се разви като фирма „Дървеница“ ЕООД, която произвежда детски съоръжения за игра, играчки, градински мебели и други продукти от дърво.

През 2017 г. фирма „Дървеница“ ЕООД се развиваше успешно според бизнес плана си, представен по време на конкурса за насърчаване на млади предприемачи - StartUp, реализиран съвместно с партньорския град Тун. Отчитането на напредъка ѝ се осъществява на всеки три месеца и ще продължи още една година – 2018 г. В момента във фирмата работят трима души, наблюдава се плавно повишаване на приходите ѝ през всяко тримесечие. „Дървеница“ ЕООД търси и успява да привлече подкрепа и извън общината – под формата на средства, ментори и обучения. През 2017 г. фирмата участва в изложението „Ден на бащата“ – събитие, организирано от БГ Радио и Националния военно-исторически музей в София, посетено от над 11 000 души; участва в обучения за развитие на бизнеса според принципите на корпоративната социална отговорност, в обучение за създаване на краудфъндинг кампании, в обучение по маркетинг в социалните мрежи.

От 16 до 24 юли 2017 г. Областен информационен център – Габрово проведе първи национален лагер за развитие на предприемаческо мислене „Предприемачът като откривател“. В партньорството с Община Габрово, Индъстри Уоч Груп и фондация

„Бауерзакс“, инициативата се реализира в МАИР „Боженци“. Участие взеха 24 ученици на възраст от 15 до 18 години от градовете Варна, Велико Търново, Габрово, Пловдив, София, Стара Загора, Шумен и Ямбол. Лагерът предложи на участниците интензивна тренинг програма, чрез която младите хора получиха базови познания за основните икономически термини, разрешаваха бизнес казуси в ситуационни игри, запознаха се с предприемачеството като съвкупност от ценности, мотивация, страст и креативно мислене. Участниците имаха вдъхновяващи срещи с успешни предприемачи и посещения в производствените помещения и конструкторските отдели на иновативни габровски предприятия.

В подкрепа на инициативата за изграждане на мрежа за взаимопомощ, продължи съвместната дейност между Община Габрово и „Айхелп България“ ООД.

2016 - 2017 ▶

Модернизирание на материално-техническата база на ОУ „Св. св. Кирил и Методий“ и ОУ „Цанко Дюстабанов“ /ОП „Региони в растеж“ 2014-2020 г./

През декември 2016 г. беше одобрен проектът „Инвестиции в съвременна образователна инфраструктура в община Габрово“ на стойност 4 704 366 лв., от които 704 366 лв. собствен принос.

През 2017 г. стартира изпълнението на проекта. Основната цел е да се повиши енергийната ефективност в два обекта от общинската образователна инфраструктура – ОУ „Св. св. Кирил и Методий“ и ОУ „Цанко Дюстабанов“, чрез внедряване на мащабни и съвременни високоефективни енергоспестяващи мерки. Дейностите предвиждат възлагане на инженеринг /проектиране, авторски надзор и строителство/, доставка на оборудване и обзавеждане за класните стаи и общите помещения, ремонтване на дворните пространства. В проектирането е включена изработка на креативно обзавеждане на класни стаи и помещения, съобразено с потребностите и възрастта на потребителите. Предвидено е въвеждане на съвременна и надеждна система за енергиен мениджмънт и сградна автоматизация - система за управление и контрол на сградите (СУКС), осигуряваща информация в реално време за цялостното потребление на енергия в сградите, чрез използване на мрежа от сензори и отчитане на постъпилата от външни доставчици енергия. Това ще осигури надеждна експлоатация и ще позволи проследяемост на използваната и спестена енергия.

Сключени са договори с избраните изпълнители: за ОУ „Цанко Дюстабанов“ – договор за инженеринг с „Гипсотехника“ ООД, гр. Габрово на стойност 1 338 791, 66 лв. без ДДС и срок за изпълнение на строителните дейности от 360 календарни дни; за строителен надзор с „Алфа М-98“ ЕООД, гр. Габрово; за ОУ „Св. св. Кирил и Методий“ – договор за инженеринг с „Нов стандарт 2012“ ЕООД, гр. София на стойност 2 071 981, 35 лв. без ДДС и срок за изпълнение на строителните дейности от 350 календарни дни; за строителен надзор – „РетеМА“ ЕООД, гр. Габрово.

Одобрен е работният проект за ОУ „Цанко Дюстабанов“ и са стартирали строителни дейности. През месец декември 2017 г. бе предаден работният проект и за ОУ „Св.

св. Кирил и Методий“. Проектът е представен на училищното настоятелство и е в процес на разглеждане от екипа на проекта и експерти от Община Габрово. След окончателното му одобрение ще стартират строителните дейности на обекта. Предстои обявяване на обществени поръчки за доставка на оборудване и обзавеждане за двете училища.

С изпълнението на проект „Инвестиции в съвременна образователна инфраструктура в община Габрово“, всички общински сгради, ползвани от образователни институции в Габрово, ще бъдат с въведени мерки за енергийна ефективност и съвременен облик.

2016 - 2019 ▶

Изграждане на модерни кабинети и въвеждане на интерактивни форми на обучение в училища и детски градини

През 2016 г. започна обсъждането за пилотно въвеждане на интерактивен кабинет с иновативна технология за обучение, която да включва образователното уеб приложение „Умни дечица“. То е предназначено за работа в детските градини и начален етап в училищата и дава възможност за усвояване на материала по лек и забавен начин - онлайн, чрез мултимедийни игри и тестове.

През 2017 г. в ДГ „Слънце“ се въведе тази иновативна технология за обучение при работата с 85 деца от подготвителните групи под ръководството и насоките на учителите. Мултимедийните ситуации са разработени на основата на съвременни теории за учене и възприемане.

В ДГ „Мечо Пух“ се въведе Монтесори педагогика при обучението. Проектът се осъществява с подкрепата на Монтесори обучителен център за иновативни учители Casa dei Bambini и Монтесори детска градина „Къща на децата“ в София, която е първата международно акредитирана детска градина в България.

През учебната 2017/18г. ОУ „Христо Ботев“ е включено в списъка на иновативните училища по проект „Ранно чуждоезиково обучение чрез прилагане на иновативни подходи“. Проектът обхваща 4 последователни учебни години. Всяка година иновативните подходи са различни и се включват в учебното съдържание по английски език на различни класове. Иновативните методи в обучението по английски език се прилагат за учениците от първи клас – „Метод на „симулирано потапяне“ и за учениците от пети клас – „Учене чрез действие“.

2016 - 2019 ▶

Подобряване на условията за спорт и двигателна активност на децата и учениците

През 2017 г. бяха благоустроени дворните площи в две детски градини „Мечо Пух“ и „Дъга“.

В ДГ „Мечо пух“ бяха демонтирани старите детски съоръжения и метални огради. Премахнати бяха старите настилки, положени бяха нови тротоарни настилки. Обособени бяха няколко зони за игра, според възрастта на децата и типовете игри:

една площадка за сюжетно-ролеви игри, една площадка за тихи игри, зона пясъчник, три площадки за подвижни игри.

Ремонтирана беше цялата ограда: изградени нови подпорни стени, изградена нова плътна ограда, положена нова минерална мазилка, изградени нови стъпала и каменни облицовки, ремонтирани бяха съществуващите оградни пана на цялата ограда на двора, като някои от тях бяха подменени с нови, монтирани бяха нови предпазни парапети. Дворът беше обзаведен с нови детски съоръжения и с нова паркова мебел, предвидено е ново естетическо осветление и видеонаблюдение. През 2018 г. е предвидено полагането на ударопоглъщащи настилки на площадките за игра.

В ДГ „Дъга“ бяха демонтирани старите детски съоръжения и метални огради, старите настилки, положени бяха нови тротоарни и асфалтови настилки. Обособени бяха 5 площадки за игра: четири площадки за подвижни игри за възрастова група от 3 до 12 години и една площадка с обособени две зони за игра за възрастова група до 3 години.

Извършени бяха дейности по отводняване на терена, санитарна сеч и почистване. Изградени бяха нови подпорни стени, рампа и стъпала, бяха ремонтирани вратите и оградните пана на цялата ограда на двора, монтирани бяха нови предпазни парапети. Дворът беше обзаведен с нови детски съоръжения и с нова паркова мебел, предвидено беше ново естетическо осветление и видеонаблюдение. През 2018 г. е предвидено полагането на ударопоглъщащи настилки на площадките за игра.

През май 2017 г. се проведе Спортен празник на детските градини, организиран от Община Габрово. Игрите бяха посветени на Националния ден на спортиста и Международен ден на предизвикателството, както и на Деня на Габрово. В отбора на всяка детска градина имаше известен габровски спортист - ментор, който отговаряше за спортния дух на малките състезатели. Целта на игрите беше да провокират у децата любов към спорта.

2016 - 2019 ▶

Създаване на център за детско творчество в сградата на училище „Радион Умников“ – целеви групи – деца на възраст от 6 до 12 години /ОП „Региони в растеж“ 2014-2020 г./

Обектът е включен в резервния списък на Инвестиционната програма за реализация на приоритетни проекти от ИПГВР на гр. Габрово по ОП „Региони в растеж“ 2014 – 2020 г. съгласно сключено през 2016 г. споразумение с Министерство на регионалното развитие и благоустройството. През 2019 г. ще бъде извършена актуализация на Инвестиционната програма и в случай на освободен финансов ресурс от общия размер на безвъзмездна финансова помощ /БФП/, след сключване на договори за БФП за основните проекти или при увеличаване на общия размер на БФП с наличните средства, могат да бъдат финансирани проекти от резервния списък.

2016 - 2018 ▶

Подобряване на сигурността на всички учебни заведения (детски ясли, детски градини и училища), чрез въвеждане на видеонаблюдение и/или физическа охрана

Предвидено е поетапно въвеждане на видеонаблюдение във всички учебни заведения на територията на община Габрово. По отношение на детските градини и ясли инициативата основно се съвместява с инвестиции за цялостно благоустрояване на дворните пространства. Към настоящия момент е въведен пропускателен режим във всички учебни заведения и е осигурена дневна охрана.

През 2017 г. бяха реновирани дворните пространства в ДГ „Мечо Пух“ и ДГ „Дъга“. Предвидено е ново естетическо осветление, съобразено с новото решение за благоустрояване на дворните пространства, както и монтиране на техника за видеонаблюдение.

2016 - 2019 ▶

Използване на европейското финансиране по начин, който допринесе за повишаване на качеството на образователния процес (повишаване на квалификация на преподавателите, подобряване на материално-техническата база, внедряване на мерки за енергийна ефективност на сградите на образователните заведения /модернизиране на материално-техническата база на ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“ и ОУ „Цанко Дюстабанов“/, инициативи за осмисляне на свободното време на учениците и др., въвеждане на интегрирани форми на обучение и личностно развитие, изпълнение на мерки за превенция на отпадане от училище, и др.) /ОП „Развитие на човешките ресурси“; ОП „Наука и образование за интелигентен растеж“; ОП „Региони в растеж“/

През 2016 г. бяха са изпълнени следните дейности по тази мярка:

- ✓ *Сключен договор за безвъзмездна финансова помощ за изпълнение на проект „Инвестиции в съвременна образователна инфраструктура в община Габрово“ по ОПРР 2014-2020. Проектът възлиза на стойност 4 704 366 лв. и предвижда ремонт, модернизация, внедряване на енергоспестяващи мерки и изграждане на достъпна среда, вкл. благоустрояване на дворни площи, в сградите на ОУ „Св. св. Кирил и Методий“ и ОУ „Цанко Дюстабанов“;*
- ✓ *Одобен проект „Интеграционни мерки за повишаване училищната готовност на децата в община Габрово“, по ОП „Наука и образование за интелигентен растеж“ на стойност 500 000 лв. Целта е да се подпомогне успешното включване в образователната система на децата от етническите малцинства и/или от маргинализирани обществени групи, посредством разнообразни подходи и мерки;*
- ✓ *В Общинските училища са инвестирани средства за модернизация на учебния процес, като са закупени интерактивни дъски, мултимедийни проектори и оборудване за специализирани кабинети;*
- ✓ *Три проекта на образователни институции получиха финансиране от*

националната кампания „За чиста околна среда – 2016 г.“: НАГ с проект „Облагородяване и оформление на двора на НАГ към ул. „Иван Гюзелев“, ОУ „Иван Вазов“ с проект „Природата при нас“ и ПТГ „Д-р Никола Василиади“ с проект „Здрави и силни“;

- ✓ В проект „Норвежки опит за Габрово в сферата на енергийната ефективност“ бяха изпълнени дейности за изграждане на ново котелно помещение за природен газ в детска ясла „Зора“ и подмяна на отоплителната инсталация в ПМГ „Акад. Иван Гюзелев“;
- ✓ По проект „Красива България“ бяха благоустроени дворните площи на ДЯ „Славейче“ в Габрово;
- ✓ СУ „Райчо Каролев“ беше партньор на Регионалния исторически музей и РБ „Априлов-Палаузов“ Габрово по Европейски проект „Мултикултурно сътрудничество“;
- ✓ В партньорски Проект „Deux etats – une idee“ - между НУ „Васил Левски“ и Фондация Entr-Aides, работиха учениците от III „а“ клас и ученици от Колеж за социални науки и икономика гр. Мартини, Швейцария;
- ✓ По повод 100-годишнината на туристическо дружество „Узана“ учениците от СУ „Райчо Каролев“ участваха в европейския проект „Лалугерът какво е, природата защо е?“ .

През 2017 г. са извършени следните дейности:

- ✓ По ОП „Региони в растеж“ 2014-2020 г., Приоритетна ос 1 „Устойчиво и интегрирано градско развитие“, започна обновяване и модернизация на образователната инфраструктура на територията на община Габрово чрез въвеждане на мерки за енергийна ефективност и изграждане на достъпна среда, вкл. благоустрояване на дворни площи в ОУ „Цанко Дюстабанов“ и ОУ „Св. св. Кирил и Методий“. Предвидени са подновяване на материалната база с нови ученически чинове и столове, учителски бюра, шкафове, бели дъски за писане, компютърни конфигурации, енергоспестяващо осветление в помещенията. В двора на училищата ще бъдат монтирани спортни уреди за занимания на открито, както и система за видеонаблюдение.

Проекти и национални програми, реализирани в габровски училища:

- ✓ ОУ „Иван Вазов“ работи по проекти и програми: „Грамотност чрез четене“ - четенето – ключ за повишаване грамотността на нацията; Училище и здраве - Европейска мрежа „Училища, утвърждаващи здраве“; „Народните будители и Аз“ - запознаване с носителите на българския дух и българщината; по НП „Осигуряване на съвременна образователна среда“, модул „Подобряване на условията за експериментална работа по природни науки“;
- ✓ НУ „Васил Левски“ продължава работата по проекта „Детско полицейско управление“;

- ✓ ПМГ „Акад. Иван Гюзелев“ е пилотно училище по Проект BG05M2OP001-2.001-0001 „Система за кариерно ориентиране в училищното образование“;
- ✓ СУ „Райчо Каролев“ работи по Национална програма „С грижа за всеки ученик“, модул „Осигуряване на обучението на талантиливи ученици за участие в ученически олимпиади“ – заниманията са с ученици от четвърти клас по Български език и литература, Математика, Човекът и обществото, Човекът и природата. Целта е те да бъдат подготвени за участия в състезания и олимпиади, чрез решаване на допълнителни задачи и тестове.

2016 - 2019 ▶

Осигуряване на равен достъп до образование и социална интеграция и усъвършенстване системата на работа с деца от рискови групи

През 2016 г. дирекция „Образование и социални дейности“, Местната комисия за борба с противообществени прояви на малолетни и непълнолетни /МКБППМН/, Центърът за обществена подкрепа /ЦОП/, учебните и детските заведения работиха съвместно за образователна интеграция на деца и ученици от ромски произход и други български граждани в уязвимо социално положение. Във всички учебни и детски заведения в Габрово бяха създадени педагогически екипи за работа по проблемите на образователната интеграция на децата и учениците от етническите малцинства и за превенция на риска от отпадане от училище. Центърът за обществена подкрепа при Община Габрово активно работеше с децата и учениците от етническите малцинства.

През 2016 г. беше одобрен проект „Интеграционни мерки за повишаване училищната готовност на децата в община Габрово“ по ОП „Наука и образование за интелигентен растеж“.

През август 2017 г. изпълнението на проекта стартира. Освен работата по успешното включване в образователната система на децата от етническите малцинства и/или от маргинализирани обществени групи, част от проектните дейности са свързани с изграждането на децата като пълноценни граждани, работа с тях за успешната им социална и личностна реализация и равнопоставено включване на всички деца в групите за предучилищна подготовка в общинските детски градини чрез подобряване на условията и средата, разнообразяване на подходите и включване на допълнителни занимания.

Приоритетите в дейността на МКБППМН при Община Габрово през изминалата 2017 г. бяха насочени към превенция на рисковото поведение у подрастващите; осмисляне свободното им време през лятната ваканция и намаляване повторното извършване на противообществени прояви или престъпления от деца.

Разгледани са 26 възпитателни дела, които са с 60% по-малко в сравнение с предходната година, с 32 извършители – намаление с почти 56%. Само двама непълнолетни са привлечени повече от един път през годината. Осем от децата са наложени възпитателни мерки са от ромски произход.

През годината МКБПМН работи с 20 обществени възпитатели – педагози, психолози, юристи с богат опит и разнообразни специалности. Това позволява индивидуален подход при работата с децата, в резултат на което малолетните и непълнолетните извършители, с малки изключения, са преустановили извършването на противоправни деяния.

Приоритет за Община Габрово е преодоляването на негативните тенденции в образователната система, свързани с необхванатите и отпадналите от обучение, подлежащи ученици. От години се поддържа база данни за пълния обхват на подлежащите. През отчетния период се работеше по механизъм на МОН за пълен обхват на деца и ученици. В дейностите се включиха активно и членове на МКБППМН.

Във всички учебни заведения на територията на общината работиха Училищни комисии за превенция на противообществените прояви на малолетните и непълнолетните. Те планираха дейността си за учебната година и я отчитаха на срочните педагогически съвети и пред МКБППМН. Водеше се отчет за учениците, извършили противообществени прояви или престъпления, за тези със слаб успех и неизвинени отсъствия, като с тях и родителите им се работи индивидуално. Провеждаха се тренингови форми на обучение за решаване на конфликти, здравно образование, общуване, кариерно развитие и други, според нуждите в определения клас или група ученици. Част от децата с проблеми в поведението бяха насочвани от учебните заведения към МКБППМН или към Центъра за обществена подкрепа при Общината. МКБППМН работеше съвместно с всички институции, имащи отношение към децата.

2016 - 2019 ▶

Повишаване обхвата на 5 и 6 годишните деца в подготвителните групи

В Община Габрово от години има изградена система за пълен обхват на подлежащите на задължително обучение ученици, следенето на тяхното движение и недопускане отпадане от училище на деца в задължителна училищна възраст. През 2016 г. учителите обходиха по адреси децата, подлежащи на задължително обучение в ПГ, срещаха се с родителите и им обясняваха задължителния характер на посещението в ДГ. Необхванатите деца в ПГ са основно от постоянно мигриращи семейства или от семейства с много нисък социален статус.

През 2017 г. в съответствие с националните цели и приоритети, се оформиха приоритетите на общинската образователна политика, пряко кореспондиращи с основната цел - повишаване на обхвата на децата в предучилищно възпитание и подготовка. Активно включване на всички заинтересовани страни – родители, институции, социални партньори, с оглед постигане на по-високи резултати в образователно-възпитателния процес, кариерно развитие и заемане на достойна позиция в обществото. Извършено е проучване и са събрани данни чрез директорите на детските градини за обхванати пет и шестгодишни деца в

подготвителните групи. Ръководствата и екипите на детските градини и училищата проявяват ангажираност, относно обхвата и задържането на пет и шестгодишните деца в детската градина, както и мотивирането на родителите да осигуряват присъствието на децата.

Служителите от Центъра за обществена подкрепа към Община Габрово бяха включени съвместно с други институции по обхващане и задържане в образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст съгласно Решение № 373, от 5 юли 2017 г., на Министерския съвет за създаване на Механизъм за съвместна работа на институциите по обхващане и задържане в образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст. Служителите на Центъра бяха разпределени в екипи по обхват и работещи на терен.

2016 - 2019 ▶

Създаване на условия за неформално обучение в разнообразни съвременни извънучилищни форми на занимания и активности

През 2016 г. доброволците от Младежкия съвет по наркотични вещества (МСНВ) реализираха следните дейности в сферата на неформалното образование:

проект „Гореща точка ГМО - Граждански Мобилен Отряд“, осъществен с финансовата подкрепа на Младежка банка – Габрово; инициативи за превенция на наркоманиите, проведени в четири учебни заведения в община Габрово; подготовка и представяне на импровизационен театър „IMPROV“ по темата „наркомани“, с участието на представители на Студио за импровизационен театър „IMPROV“ към НЧ „Христо Смирненски 1949“ – Габрово; проведено обучение за работа в екип и развиване на комуникативни умения, с участието на юношеския футболен отбор на „Чардафон 1919“; по програма „Мрежата – 4“ – подготовка на доброволците от МСНВ за обучители на връстници по подхода „връстници обучават връстници“; участие в семинар-тренинг за личностно развитие и социална работа в общността.

ОБСНВ и ПИЦ към Община Габрово разработиха програма за превенция на наркоманиите, рисковото поведение и стимулиране на здравословния начин на живот, насочена към ученици от 1 до 12 клас. Програмата беше представена на всички учебни заведения в Габрово. **През 2016 г.** бяха осъществени тренинги за превенция на наркоманиите и рисковото поведение сред 1 600 ученици от 1 до 12 клас.

2017 г. беше богата на проекти, дейности и участия за младежите в различни формати в сферата на неформалното образование.

- ✓ Проект „ОРБИТА – Образование за Развитие – за Бъдеще, Израстване, Толерантност и Активност“

Реализиран в периода май-октомври 2017 г. от Общински съвет по наркотични вещества (ОБСНВ). Одобрен за финансиране по мини грантова схема на проект

LADDER („Local Associations as Drivers for Development and Education Raising“ – „Местните власти като двигатели на развитието и повишаване на познанието“), изпълняван от НСОРБ. Целеви групи по проекта са доброволци от Младежкия съвет по наркотични вещества (МСНВ), педагози, родители, регионални медии. Проектът се осъществи в партньорство с Фондация „Общност Ново начало“ и Сдружение „Майки срещу дрогата“. Подкрепа за осъществяване на проекта оказаха специалисти от Фондация „Стефан Батори“ и Полското дружество за противодействие срещу наркоманиите. Основната цел беше ограничаване на употребата и злоупотребата с наркотични вещества чрез изготвяне и реализиране на превантивна образователна програма, която следваше концепцията DEAR (Development Education and Awareness Raising – Обучение за развитие и повишаване на познанието). Създадена беше превантивна образователна програма „ОРБИТА“, насочена към различните целеви групи. Програмата стартира пилотното си прилагане в ПМГ „Акад. Ив. Гюзелев“ в края на учебната 2016/2017 г. и продължава през учебната 2017/2018 г.

- ✓ Лидерска програма на ОБСНВ и Превантивно-информационен център (ПИЦ) към Община Габрово

Целта е мотивирани млади хора да помагат на други млади хора в усвояването на знания, развиването на умения и формирането на нагласи за здравословни решения и поведенчески избори, чрез организирани или неформални дейности. Програмата създава реално действаща и трайна система за взаимопомощ, подкрепа и комуникация на младите хора, както и сътрудничество за съвместни действия между лидерите, родителите и учителите.

- ✓ Реализиране на неформални обучения за превенция на рисковото поведение в училищна среда:

Превантивна програма „Здравейко“ – реализирана от ОБСНВ и ПИЦ за втора поредна година, насочена към деца на възраст 7-11 години. Програмата се осъществява в партньорство с ФК „Чардафон 1919“. Целта беше да се стимулира и промотира здравословния начин на живот сред подрастващите, да развият личностни и социални умения, да придобият висока здравна култура, която да ги предпази от рисково поведение и употреба на наркотични вещества. „Здравейко“ акцентира върху компонентите на здравословния начин на живот, включващи дневен режим, лична хигиена, здравословно хранене, спорт и туризъм, двигателна култура, запознаване с рисковете от различни зависимости – компютърни игри, телевизия, употреба на алкохол, цигари, наркотични вещества. Програмата се осъществява в училищна среда, под формата на игри и чрез интерактивни методи и техники, съобразени с целевата група - отборни игри, игри със състезателна и познавателна цел, игри за доверие, екипност, толерантност, креативност и др.

Превантивна програма „Опасности в интернет“ - разработена от ОБСНВ и ПИЦ, насочена към ученици от 1 до 4 клас. Чрез интерактивни методи и подходи децата се учат как да разпознават различни опасности и рискове в интернет - педофилски посягателства, детска порнография, различни форми на насилие и онлайн тормоз;

как да отделят вярната от невярната информация; развиват се умения за предприемане на конкретни мерки при възникнала рискова ситуация онлайн. Програмата беше реализирана по време на летните занимания във всички габровски училища и обхвана общо 357 ученика от 1 до 4 клас.

Превантивна програма „Спри! Дрога на пътя“ – проведена през учебната 2017/18 г. съвместно от ОБСНВ, ПИЦ и служители от сектор „Пътна полиция“ към ОД на МВР – Габрово. Насочена към учениците в 11 и 12 клас, програмата повиши информираността им за рисковете при шофиране след употреба на психоактивни вещества. До края на 2017 г. бяха проведени обучения в 16 паралелки от НАГ, СУ „Отец Паисий“, ПГТ „Пенчо Семов“ и ПМГ „Акад. Иван Гюзелев“, като са обхванати общо 269 ученици.

Превантивна програма „Информираният избор“ – разработена и прилагана от ОБСНВ и ПИЦ, насочена към ученици от 1 до 12 клас и включва тренинги за превенция на рисковото поведение и промоция на здравословен начин на живот. Беше предложена на всички габровски учебни заведения, през 2017 г. по нея бяха обхванати 2 794 ученици от 1 до 12 клас. Тя даде възможност на ръководствата на училищата и класните ръководители да планират обучения с участието на специалисти от ОБСНВ и ПИЦ, както и на обучени доброволци от МСНВ.

Изнесено Арт ателие в училищата – нова инициатива на Центъра за обществена подкрепа, започна през септември 2017 г., насочена към децата от 1 до 4 клас. Всяка седмица трудотерапевти и допълнителен специалист от Центъра, посещават ОУ „Христо Ботев“ и работят с група от 15-20 деца. Материалите за изработката на сувенири, картички, украса от децата се предоставят от ЦОП. Целта на Центъра е повече деца от училищата да участват и да осмислят свободното си време, да развият умения за работа в група.

Кампания „Зелено Габрово“ – проведена в края на октомври 2017 г., организирана от Общинско звено „Озеленяване“ със съдействието на дирекция „Образование и социални дейности“ и с подкрепата на Центъра за работа с доброволци към Община Габрово. Насочена към насърчаване на децата, техните родители, близки и учители за съхранение на градското биоразнообразие и разумно ползване на природните дадености, чрез инициативи за опазване и поддържане на зелената система на града. В рамките на кампанията, осъществена в осем местни училища, ОЗ „Озеленяване“ предостави посадъчен материал (декоративни дървета и храсти), който бе засаден от ученици, учители и родители.

Изпълнение на Общинска програма за свободното време на децата и младите хора

През 2016 г., за трета поредна година, Местната комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетни и непълнолетни /МКБППМН/ заедно с Община Габрово, организираха „Летни занимания“ за учениците от първи до четвърти клас. Бяха обхванати около 500 деца, което е със 140 повече от тези през 2015 г. МКБППМН и ЦОП организираха за деца с рисково поведение

участие в Европейските дни на художествените занаяти, проведени през април 2016 г. в ЕМО „Етър“. ОБСНВ и Превантивно-информационният център реализираха превантивната образователна програма „Здравейко“ за децата от Летните занимания в училищата.

Инициативата „Приеми ме на село“ беше осъществена за четвърта поредна година през месеците юни, юли и август, 2016 г., като в нея се включиха над 70 деца и младежи от цялата страна. За първи път бяха организирани и два Дневни лагера „Приеми ме на село“ – за деца от Габрово.

„Летни занимания“ 2017

През 2017 г., за четвърта поредна година, през месеците юни и юли, МКБППМН със съдействието на Общината организира „Летни занимания“ за учениците от първи до четвърти клас.

От всички общински учебни заведения бяха обхванати около 660 деца, което е със 160 повече от предходната година. Децата посетиха местностите Узана, Люляци, Градище, Соколски манастир, ПП „Българка“, ПП „Незабравка“, „Боженски чифлик“ и Парк „Сръндака“, местните музеи, библиотеката и Художествената галерия. За тях бяха организирани занимателни игри и забавления – постановки от ДТ „Рачо Стоянов“, спортни игри под ръководството на представител на спортен клуб.

Проект „Заедно извън час“

Реализиран през април и май, 2017 г. от доброволците от МСНВ, с финансовата подкрепа на Младежка банка Габрово. Проектът беше осъществен в партньорство с ФК „Чардафон 1919“ и беше насочен към младежи на възраст 13-19 години. Основните му цели бяха да формира нагласи за здравословен начин на живот, да повиши мотивацията на младите хора за активна и системна грижа за здравето чрез спорт, туризъм, положителни емоции, развиване на социалните и личностните умения, насърчаване на контактите и общуването между тях. В рамките на проекта бяха реализирани 3 едnodневни лагера в местности около Габрово - Соколски манастир, Градище и Узана, включващи пешеходни преходи, запознаване с историческото и културно наследство на града, интерактивни тренинги и спортни игри на открито. Включиха се общо 60 участника от габровските учебни заведения.

Инициатива „Приеми ме на село“

Инициативата „Приеми ме на село“ беше реализирана за пета поредна година през месеците юли, август и септември 2017 г., като в нея се включиха над 80 деца и младежи от цялата страна и чужбина. Тя беше осъществена под формата на: **Младежки обмен с участници от Митищи, Русия; Дневни лагери „Приеми ме на село“; „Приеми ме на село“ – Джуниър; „Приеми ме на село“ за младежи над 15 г.**

Младежки обмен „Приеми ме на село“ – проведен от 3 до 9 юли 2017 г., в него се включиха девет младежи и двама ръководители от Митищи, Русия, както и петима доброволци от МСНВ. Програмата включваше изучаване на типични български традиции, характерни обичаи и бит на габровския регион - бране на билки,

приготвяне на домашни кулинарни специалитети, работа в градината на „баба“ и „дядо“, арт-ателиета, учене на български фолклорни песни и хора в народни носии, посещения на мандрата в село Кметовци, Боженско ханче в село Съботковци. Гостите от Русия имаха и възможността да посетят културно-исторически обекти в региона – МАИР Боженци, ЕМО „Етьр“, храм-паметника Шипка, Соколски манастир, Интерактивен музей на индустрията, Дом на хумора и сатирата. Габровските младежи се запознаха с руските традиции и обичаи. Създадоха се контакти между габровското учебно заведение и училище в град Митищи, с цел търсене на възможности за партньорство по съвместни проекти, инициативи и младежки обмени.

Дневни лагери „Приеми ме на село“ – бяха осъществени в рамките на 5 дни, в него се включиха деца на възраст 9-14 г. от Габрово. Три от лагерите се проведеха в селата Поповци, Стоевци и Новаковци. В тях се включиха 26 деца, от които седем участници са потребители на социалните услуги в Център за обществена подкрепа към Община Габрово.

„Приеми ме на село“ – Джуниър – осъществени в рамките на 7 дни, в които участниците нощуваха в домовете на възрастни хора в селата Донино и Беломъжите. Участваха общо 22 деца на възраст 9-14 г. от Габрово, София, Бургас, Пловдив, както и две българчета, живеещи в Испания и Англия. За първа година за участниците бяха организирани посещения в МАИР „Боженци“, ЕМО „Етьр“ и с. Съботковци - за опознаване на традиционния бит и култура, фолклор и занаяти в габровския регион.

„Приеми ме на село“ за младежи от 15 до 29-годишни – участниците бяха 21 от цялата страна, както и българи от чужбина - София, Стара Загора, Пловдив, Чирпан, Варна, Велико Търново и Берлин /Германия/. Реализираха се три смени за младежи в селата Беломъжите и Новаковци. През септември 2017 г. габровски младежи, участници в „Приеми ме на село“, гостуваха за 3 дни в село Каменово, община Нова Загора. Визитата беше по покана на Фондация „За Достоен живот“, които управляват Дома за възрастни хора в селото. Фондацията има желание през 2018 г. да се включи в мрежата от български села, които приемат „внучета назаем“ при местните „баби и дядовци под наем“.

Проектът на Община Габрово „Приеми ме на село“ бе избран за национален победител в екоконкурса „Енерджи Глоуб“ /Energy Globe Award/ за 2017 г. в категория „Младеж“. Българският проект, наред с националните победители от 180 държави, бе представен на световната публика в онлайн платформата на конкурса на 5 юни 2017 г. - Световен ден на околната среда. На тази дата „Енерджи Глоуб“ под патронажа на ЮНЕСКО и Програмата на ООН за околната среда, показва най-добрите устойчиви екологични решения. Проектът на Община Габрово „Приеми ме на село“ получи правото да продължи в следващото ниво за световната награда „World Globe Award“.

в проекти и др.)

Педагогическите специалисти участват в различни квалификационни форми на училищно, регионално, национално и международно равнище. През 2016 г. 509 педагогически специалисти се включиха в една или повече квалификационни форми, проведени в детска градина или училище, на регионално равнище – 132 и на национално – 93.

През 2017 г. учителите от габровските детски и учебни заведения се включиха в различни специализирани обучения: квалификационен курс „Ефективно с родителите“ по Проект „За повече детски усмивки“; квалификационен курс „Изграждане на професионално учителско и детско портфолио“; квалификационен курс „Интегриране на новите технологии в детската градина чрез използване на софтуерен пакет, работа с интерактивна дъска и програмируеми играчки“. Участваха в конференция „Силата на общността“, организирана от фондация „Америка за България“ на 7 юни 2017 г. и в кръгла маса „Съвременни практики за нравствено и патриотично възпитание“, проведена на 21 юни 2017 г.

Община Габрово реализира целенасочени инвестиции за повишаване квалификацията на педагогическите специалисти в детските градини. През 2017 г. бяха обучени пет педагози от ДГ „Мечо Пух“ по Монтесори педагогика в специализирания курс „Въведение в Монтесори педагогиката при групова работа в детската градина“.

Педагозите от ПМГ „Акад. Иван Гюзелев“ бяха една от целевите групи по проекта на Община Габрово „ОРБИТА“. В изпълнение на проекта, в периода 2 - 3 юни 2017 г. те участваха в обучение за работа по образователна превантивна програма за намаляване на риска от употреба и злоупотреба с наркотични вещества сред учениците. Лектори на обучението бяха Аня Швед и Анджей Майхер – психотерапевти и инструктори от Фондация „Стефан Батори“, Полша. В началото на септември, 2017 г. двама педагози от ПМГ „Акад. Иван Гюзелев“ бяха включени в двуседмичната стажантска програма на Фондация „Стефан Батори“ във Варшава. Целта на стажа беше да се запознаят на място с реализирането на превантивната програма, разработена от Полското дружество за противодействие срещу наркоманиите.

2016 - 2019 ►

Организиране и провеждане на различни инициативи в подкрепа изявата на децата, учениците и младежите (конкурси, състезания и др.)

През 2016 г. продължи кампанията на ЦОП, ОБСНВ и МКБППМН „Училище за добрини“, чиято цел беше насърчаването, подкрепата и поощряването на децата да извършват добри дела. В кампанията се включиха всички общински и държавни училища. По повод Световния ден за борба с наркоманиите – 26 юни, ОБСНВ и ПИЦ организираха „Огнен хепънинг“, с участието на млади талантиливи габровци.

По инициатива на фондация „Израел–България“, с подкрепата на Община Габрово

беше организиран ученически конкурс за есе по темата за спасяването на българските евреи през Втората световна война. Победителите в конкурса посетиха Държавата Израел.

Проведен беше традиционният международен конкурс за детска рисунка „С очите си видях бедата“, организиран от ГД „Пожарна безопасност и защита на населението“ в партньорство с МОН, Община Габрово и БЧК. РД „Пожарна безопасност и защита на населението“ – Габрово, в партньорство с Община Габрово, МОН и Националния дворец на децата, проведеха ученическото състезание „Защита при бедствия, пожари и извънредни ситуации“.

През 2017 г. децата от детските градини се изявиха в различни общински и национални конкурси, фестивали и концерти: XVII Национален детски музикално-фолклорен фестивал“, „Златна лира на Орфей“; Регионален фолклорен фестивал „Златен славей“; Мини-карнавал „Малкият Смехурко“; Национален конкурс за северняшка песен „Море песен есна“ – Севлиево; Национален младежки конкурс Овча Могила; Празник на детето; „Ринги, ринги, рае, кой с нас ще поиграе“, ЕМО „Етър“, VII Международен конкурс „Обичам моята родина“; Международен конкурс за детска рисунка „С очите си видях бедата“; Национален конкурс за детска рисунка на тема: „Аз, моето семейство, моят град“ – НЧ „Зора“; конкурс за рисунки, организиран от Дома на хумора и сатирата „Гагарин на планетата Габрово“; Международно биенале на изкуствата за деца в град Канагава – Япония; участие в национален конкурс за рисунка на НЧ „Елин Пелин“ - село Байлово по повод 140 години от рождението на Елин Пелин.

Общо 169 ученици и 52 учители, ръководители и треньори бяха вписани в Почетната книга на Габрово „Дарования и постижения“ за постигнати успехи през учебната 2016/17 г. Бяха отличени 53 ученици за индивидуални постижения и 116 за колективни постижения в областта на изкуствата, природните и хуманитарните науки и спорта.

Съгласно изискванията на Наредбата за условията и реда за осъществяване на закрила на деца с изявени дарби, е предоставено финансово подпомагане чрез едногодишни стипендии в размер на 1 620 лева, на пет ученици от ПМГ „Акад. Иван Гюзелев“ и на един ученик от СУ „Отец Паисий“ за постигнати резултати в областта на науката и спорта.

Еднократно финансово подпомагане в размер на 1 500 лева е предоставено от бюджета на Община Габрово на двама ученици от ПМГ „Акад. Иван Гюзелев“ и на един ученик от ОУ „Неофит Рилски“ за участието им във финала на International Mathematics Olympiad (SIMOC) в Сингапур.

2016 - 2019 ▶

През 2016 г. беше проведена заключителна среща на педагози от образователни институции за деца от Румъния, Латвия, Турция, Унгария и България. Участваха представители на ДГ „Явор“, която е партньор по двугодишен международен проект „Act together – Be creative!“ – „Да творим заедно!“. Проектът цели да запознае децата с традициите на чуждите народи чрез песни, танци, изработване на костюми, обмен на материали.

Стимулиране на младежката активност, чрез програма „Младежки дейности“ на Община Габрово

През 2016 г. бяха реализирани 3 проектни предложения по Програма „Младежки дейности“, средствата за която се осигуриха от бюджета на Община Габрово в размер на 20 000 лева. Младежният медиатор в Община Габрово осъществи трудови консултации с 121 младежи, които са безработни лица, регистрирани в дирекция „Бюро по труда“ - Габрово. От консултираните безработни младежи 15 започнаха работа. Проведени бяха информационни срещи с учениците от 12 клас от профилираните и професионални гимназии. През 2016 г. Общинският консултативен съвет по въпросите за младежта (ОКСВМ) продължи да играе важна роля в провеждането на общинската политика за младежта.

Все повече млади хора припознават Центъра за работа с доброволци към Община Габрово като възможност за включване в различни инициативи.

В изпълнение на националната и местна политика за активно участие и ангажираност на младите хора в живота на община Габрово за периода 1 януари – 31 декември 2017 г. се осъществиха дейности по национално регламентирани приоритети, включени в Общинския годишен план за младежта за 2017 г. на Община Габрово:

- Ограничаване на младежката безработица, насърчаване на младежката заетост и кариерно развитие;
- Подобряване на достъпа до информация и качествени услуги. Насърчаване на творческите умения;
- Насърчаване на здравословния начин на живот;
- Развитие на капацитета на младежките групи и организации;
- Развитие на младежкото доброволчество;
- Насърчаване на гражданската активност.

Приоритетите и специфичните цели са в съответствие със Закона за младежта, Националната стратегия за младежта 2012 - 2020 г. и Общински план за развитие на община Габрово 2014 - 2020 г.

Община Габрово, съвместно с Общинския консултативен съвет по въпросите за младежта, продължава да работи върху това младите хора да имат правото, средствата, пространството, възможността и подкрепата да участват и влияят на

процеса на вземане на решения.

Дейностите, изпълнени от Община Габрово през 2017 г. по приоритети са:

- ✓ Приоритет: Ограничаване на младежката безработица, насърчаване на младежката заетост и кариерно развитие

В проекта за младежки обмен „Моята история е твоята история: чуй гласа ми“, реализиран съвместно с общинската администрация на белгийския побратимен град Аалст, бяха обсъдени проблемите пред младите хора след завършване на образованието им и излизането им на пазара на труда. Българи и белгийци споделиха кои са мотивите, които ги водят при избора на професия. Обмениха опит какви са практиките и похватите при търсене на работа – какви източници за обяви за работа познават, възможностите на доброволчеството като придобиване на първи трудов опит и стъпка към успешна реализация на трудовия пазар.

- ✓ Приоритет: Подобряване на достъпа до информация и качествени услуги. Насърчаване на творческите умения.

В партньорство с Индъстри Уоч Груп и фондация „Бауерзакс“ се проведе първия по рода си лагер за предприемаческо мислене „Предприемачът като откривател“, където младите хора имаха възможност да обогатят своите знания в сферата на предприемачеството и възможностите за неговото финансиране със средства от ЕСИФ.

Под мотото „Оптимистична теория за Габрово XXI век“ се проведе лагер за иновации Gabrovo Innovation Camp 2017, където участниците разработиха 10 иновативни идеи, свързани с Габрово в три поставени им предварително предизвикателства: Цех за Култура, Кооперация Образование и Галерия Индустрия 4.0.

- ✓ Приоритет: Насърчаване на здравословния начин на живот

Превантивна програма "Спри! Дрога на пътя!" - повишаване информираността на учениците и бъдещи шофьори от 11 и 12 клас относно употребата на психоактивни вещества и тяхното влияние върху организма и способностите за управление на МПС.

Провеждане на тренинги, дискусии и прожекции на филми за Превенция употребата на наркотици сред учениците по разработената от ПИЦ – Габрово програма

„Да“ на доброто! - част от превантивна програма „Здравейко“, реализирана по повод Седмицата против насилието и тормоза в училище за превенция на рисковото поведение и агресията сред учениците. Промоция на здравословен и активен начин на живот, създаване на екипни и комуникативни умения.

Реализиране на проект „Заедно извън час“ към Младежка банка, Габрово – за повишаване на информираността, здравната и физическата култура на учениците. Популяризиране на спорта и здравословния начин на живот.

Информационна викторина „Доза истина“ - организиран по повод Световния ден за

борба с наркоманиите - 26 юни, с участието на ученици от ПМГ „Иван Гюзелев“.

Втори Международен туристически поход с каяци и пеша по реки и градове в България с цел насърчаване на здравословния начин на живот чрез реализирането на туристически поход.

Отбелязване Деня на мобилността „Заедно стигаме по-далеч“ с инициативите „Ходене по габровски“ и „Да покараме колело“ - ходене пеша, придвижване с колела и спортуване: волейбол, футбол, бадминтон, петанк и народни танци.

✓ Приоритет: Развитие на капацитета на младежките групи и организации

Реализиране на превантивна програма „Мрежата-5“ – обучени са доброволци от Младежкия съвет по наркотични вещества за обучители на връстници по подхода „Връстници обучават връстници“.

Превантивна програма „ОРБИТА“ - Образование за Развитие - за Бъдеще, Израстване, Толерантност и Активност“ чрез създаване на мрежа от обучени младежи, които по подхода „връстници обучават връстници“ да предадат знания и умения за личностно и социално развитие, за формиране на позитивни нагласи към здравословен и активен начин на живот на други млади хора.

Обучение с фондация „A21“ - за повишаване информираността на младежите за съвременното робство и трафика на хора като глобален проблем, начините за борба с него и методите за превенция.

✓ Приоритет: Развитие на младежкото доброволчество

Кампания по повод 14 февруари за привличане на нови доброволци под надслов „Бъди Доброволец! Дарявай любов!“ - за популизиране дейностите на Младежкия съвет по наркотични вещества и привличане на нови доброволци към екипа.

Община Габрово и голяма част от културните институции в града активно работиха с младежи-доброволци. Най-активен партньор по този приоритет беше РБ „Априлов - Палаузов“, които предоставиха възможност на младите хора да се включат в популяризирането, организирането и провеждането на събития и кампании.

✓ Приоритет: Насърчаване на гражданската активност

Посещение на студенти от Технически университет - Габрово, специалности „Публична администрация“ и „Социални дейности“ в Областния информационен център (ОИЦ) - за запознаване с възможностите за финансиране с европейски средства и оперативните програми за програмния период 2014-2020, реализираните от Община Габрово проекти и българско председателство на ЕС.

„Опознай и избери“ с мисия в ОИЦ – 40 младежи на възраст 14-18 години, разпределени в отбори по двойки, участваха в игра за запознаване с местоположението и дейността на различни публични организации, където могат да получат информация и подкрепа за своето развитие.

Съвместен уъркшоп „Нашата младост“, проведен от доброволци на МСНВ и потребителите на Дневния център за стари хора по повод 1 октомври -

Международен ден на възрастните хора. Ателието целеше да развие у младежите гражданска активност, толерантност и уважение към възрастните хора, да създаде междупоколенчески диалог и условия за съвместни дейности.

ИЗВОД

През 2017 г. Община Габрово продължи дейностите, свързани с подобряването на образователната инфраструктура в града, с повишаването на сигурността в учебните и детските заведения. Бяха насърчавани иновативни методи на преподаване и осъществяването на различни образователни инициативи, които подготвят, обучават и възпитават децата и младите хора. Община Габрово приоритетно работеше по осигуряването на равен достъп до качествено образование за всяко дете.

ПРЕДСТОИ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА:

2016 - 2019 ▶

Създаване на център за детско творчество в сградата на Радион Умников – целеви групи – деца на възраст от 6 до 12 години /ОП „Региони в растеж“

2016 - 2019 ▶

Разработване на комплексни мерки за задържане и/или привличане в града на млади специалисти от професионални гимназии и Технически Университет - Габрово на базата на сътрудничество с местния бизнес, отпускане на стипендии на ученици/студенти, за времето на обучението, срещу ангажимент да постъпят на работа в съответната фирма

ГАБРОВО – ОТВОРЕН КЪМ ХОРАТА

МЕРКИ

2016 - 2019 ▶

Устойчивост на предоставяните социални услуги на територията на община Габрово.

През 2017 г., аналогично на 2016 г., Община Габрово продължи дейността си в посока развитие и надграждане на предоставяните социални услуги в общността и специализираните институции. Беше увеличен капацитетът на Домашен социален патронаж от 200 на 225 места. Продължи предоставянето на социалните услуги личен асистент, социален асистент, приемна грижа, обществена трапезария по проекти по оперативните програми. Развивана беше дейността на Комплекса за социално-здравни услуги за деца и семейства. Паралелно с работата по предоставянето на социалните услуги, през 2017 г. бе прекратена дейността на услугата „Наблюдавано жилище“, предоставяна от Фондация за социална промяна и включване – София. Фондацията депозира в Община Габрово писмо за прекратяване на договора за предоставяне на услугата, поради прекратяване на финансирането през април, 2017 г.

2016 - 2019 ▶

Повишаване качеството и ефективността на предоставяните социални услуги и улесняване на достъпа чрез подобряване на физическите условия и повишаване квалификация на социалните работници и служители

В периода август - ноември 2016 г. по проект „Подобряване на материалната база на социалната услуга Домашен социален патронаж, част от „Заведения за социални услуги“, гр. Габрово, ул. „Ивайло“ № 13, беше извършен ремонт на част от помещението. Въз основа на Решение на Общински съвет – Габрово, капацитетът на Домашен социален патронаж беше увеличен от 200 на 225 места, считано от 1.01.2017 г.

Предвид засиления интерес към ползване услугите на Домашен социален патронаж и формиране на листа на чакащи, в края на 2017 г. бяха предприети повторни действия за увеличаване на капацитета от 225 на 275 места, считано от 1.01.2018 г.

Поради големия интерес към предоставяните услуги, от 1 януари 2017 г., със заповед на Изпълнителния директор на Агенция за социално подпомагане, беше увеличен капацитетът на Дневния център за пълнолетни лица с увреждания от 20 на 30 места.

2016 - 2019 ▶

Разширяване спектъра на предоставяните социални услуги в общността, съобразно потребностите на населението

През 2016 г. продължи предоставянето на редица социални услуги, разкрити при

изпълнението на програми и проекти: Дневен център за деца с увреждания; Център за настаняване от семеен тип за деца и младежи с увреждания, с потребност от постоянни медицински грижи; Личен и социален асистент; Комплекс за социално-здравни услуги за деца и семейства.

През 2017 г. се предоставяха социалните услуги: Личен асистент; Социален асистент; Приемна грижа; Обществена трапезария; Комплекс за социално-здравни услуги за деца и семейства, които бяха разкрити при изпълнението на програми и проекти.

2016 - 2019 ▶

Регулярно провеждане на информационни кампании, във връзка с популяризиране на видовете, целите и целевите групи, към които са насочени всички социални услуги

През 2016 г. екипите на предоставяните на територията на общината социални услуги в общността периодично организираха кампании и събития по повод редица местни и национални празници, при провеждането на които се популяризираха социалните услуги.

През 2017 много от социалните услуги популяризираха дейността си като организираха различни събития пред обществеността. Като примери могат да бъдат посочени следните кампании/инициативи:

- В подкрепа дейността и предоставянето на социалните услуги, Центърът за работа с доброволци при Община Габрово стартира кампания за набиране на доброволци за Дневния център за деца с увреждания, Дневния център за пълнолетни лица с увреждания, Центъра за настаняване от семеен тип за деца/младежи с увреждания и Дома за възрастни хора с физически увреждания;
- Общински съвет по наркотични вещества и Превантивно информационен център в рамките на проект „ОРБИТА – Образование за Развитие – за Бъдеще, Израстване, Толерантност и Активност“ реализираха медийна кампания за повишаване на обществената осведоменост по проблемите на рисковото поведение сред младите хора, свързано с употребата и злоупотребата на психоактивни вещества;
- През септември 2017 г., във връзка с традиционния ден за насърчаване на осиновяването, организиран от Българската асоциация на осиновени и осиновители в София, екипът на ЦОП ИМКА проведе ден на отворените врати с цел популяризиране на подкрепата за осиновителите и осиновените деца в рамките на групата „Осиновители и осиновени“. Беше предоставена информация на различни семейства за процеса на осиновяването и възможностите за последваща подкрепа;
- Участие на част от социалните услуги в благотворителен пролетен базар, организиран от Областна администрация - Габрово и благотворителен коледен базар, организиран от МОЛ Габрово;
- В периода 1 септември - 31 декември 2017 г. екипът на ЦОП ИМКА осъществи кампанията „Да наредим пъзела с усмивка“. Кампанията представи

подхода за работа с деца и младежи, който се основава на силните им страни, като популяризира резултатите от осъществения проект „За повече детски усмивки“.

- Отбелязване на празници: 14 февруари „Ден на влюбените“, 1 март – Баба Марта; празник за децата по повод 1 юни, кампания по повод „Ден на християнското семейство“, Коледно тържество и други.

Паралелно, при изпълнението на проекти в социалната сфера, бяха проведени публични събития, чрез които обществеността беше запозната с предоставяната услуга, постигнатите резултати и финансиращия орган. Периодично бяха разпространявани информационни материали, които представят спецификата, целевите групи и целите на отделните социални услуги. На интернет страницата на Община Габрово и чрез други медийни канали беше популяризирана информация за провеждането на различни дейности и инициативи, организирани от социалните услуги.

2016 - 2019 ▶

Продължаване процеса по изграждане на достъпна архитектурна среда за хората с увреждания

Ежегодно, при извършване на ремонти, преустройства и други строително-ремонтни дейности на сгради и прилежаща инфраструктура, се прилагат и спазват мерки за осигуряване на достъп на хората с увреждания. През 2016 г. за нуждите на Дневния център за деца с увреждания беше изграден подстъп до сградата (рампа) и външен асансьор. В музей „Дом на хумора и сатирата“, в рамките на проект, финансиран от Агенция за хората с увреждания, беше извършен ремонт на санитарни помещения за осигуряване на достъп за хора с увреждания.

При изпълнение на инфраструктурните обекти в градската среда през 2017 г. продължи изпълнението на мерки за осигуряване на достъпна архитектурна среда като скосявания, пешеходни рампи и др.

През 2017 г. не бяха извършени реконструкции на материалната база на предоставяните социални услуги. Предвид липсата на достъп до помещенията на Центъра за социална рехабилитация и интеграция, бяха дадени указания на изпълнителя „Съюз на слепите в България“ да осигури безпрепятствен достъп до сградата и помещенията, включително за хора с увреждания.

2016 - 2019 ▶

Устойчивост и развитие на иновативните интегрирани здравно-социални услуги за деца и техните семейства на територията на общината.

През 2016 г. в по проект „Комплекс за социално-здравни услуги за деца и семейства“, финансиран по ОП „РЧР 2014-2020“, бяха предоставяни иновативни социални услуги, разкрити по проекта за социално включване. От ноември 2016 г. е разкрит Комплекс за социално-здравни услуги за деца и семейства на ул.

„Ивайло“ № 13.

През отчетния период продължи изпълнението на проекта „Комплекс за социално-здравни услуги за деца и семейства“. В Комплекса бяха предоставяни интегрирани здравно-социални услуги в подкрепа на лица, деца до 7-годишна възраст и техните родители/семейства от рисковите групи. Проектът е със срок на изпълнение до края на 2018 г.

2016 - 2019 ▶

Развитие на интегрирани услуги за възрастни и хора с увреждания

Както през 2016 г., така и през 2017 г. бяха предоставяни редица социални услуги в подкрепа на възрастните хора и хората с увреждания на територията на община Габрово: Дом за възрастни хора с физически увреждания, Дневен център за стари хора, Дневен център за пълнолетни лица с увреждания, Център за социална рехабилитация и интеграция, Домашен социален патронаж, Клуб на пенсионера и Клуб на инвалида. За осъществяване на пряка работа с потребителите бяха ангажирани различни специалисти – социални работници, психолози, медицински специалисти, рехабилитатори и други, което позволи да бъдат обхванати различни области на подкрепа – социална, медицинска, психологическа, рехабилитационна и др. Чрез този мултидисциплинарен подход се осигури максимална ефективност и интегрираност на социалните услуги.

2016 - 2019 ▶

Развитие на мобилни услуги в домашна среда за възрастни хора и хора с увреждания – информирание, подкрепяне и подпомагане на лица от уязвими групи

В подкрепа на възрастни хора и хора с увреждания Община Габрово предоставя услугите „Личен асистент“ и „Социален асистент“. През 2016 г. за предоставяне на услугата „социален асистент“ бяха назначени 10 лица, които оказваха помощ и подкрепа на 86 потребители в домашна среда. 62 лица ползваха услугата „личен асистент“, от които 23 деца.

Чрез проекта „Подкрепа за независим живот на възрастни и лица с увреждания“, финансиран по ОП РЧР 2014-2020г., до края на месец септември 2017 г. Община Габрово предостави услугите личен и социален асистент. След този период и до края на 2017 г. двете социални услуги се предоставяха чрез сключено Споразумение между Община Габрово и Агенция за социално подпомагане. Услугите осигуриха подкрепа на възрастни и хора с увреждания в домашна среда. Част от дейностите, реализирани от асистентите включваха: поддържане на лична и битова хигиена, помощ при ежедневен тоалет, при къпане; помощ при хранене и приготвяне на храна; пазаруване със средства на потребителите; заплащане или помощ при заплащане на комунално-битови разходи – вода, електроенергия, телефон и др.; придружаване при личен лекар, административни услуги и други.

2016 - 2019 ▶

Продължаване включването на специалистите, ангажирани в социалните услуги, в провеждането на специализирани обучения, както и продължаване провеждането

на регулярни екипни или групови супервизии

През 2017 г. за специалистите от социалните услуги бяха организирани квалификационни обучения, курсове и семинари. Като примери могат да бъдат посочени:

- ✓ Център за обществена подкрепа при Община Габрово

Ръководителят на Центъра и психологът участваха в обучението „Устойчиви организации в солидарната икономика“ – представена е същността на солидарната икономика, практическата насоченост и адаптация при настоящите условия в страната; двама психолози участваха в обучение „Техники за работа с емоции“; проведен обучителен семинар на тема „Принципи на ерготерапията“, организиран от Сдружение „Бъдеще и закрила за лица с интелектуални затруднения“; периодично бяха провеждани индивидуални и групови супервизии.

- ✓ Център за обществена подкрепа - ИМКА

Участие на специалистите в обучение и консултация във връзка с прилагането на семейно-консултативни методи в работата с деца и семейства; обучение на ръководителя на ЦОП, ИМКА, насочено към ефективно управление на социалните услуги в общността, както и в обучение по въпроси за мониторинга и оценката на работа по случаи и нови методи за оценка на ефекта от представяне на социални услуги; участие на четирима членове от екипа на ЦОП в обучение на тема: „Осъществяване на стратегическо планиране с широко участие на различни заинтересовани страни“; надграждащо обучение за социалните работници на работното място, във връзка с изготвянето на оценка на потребностите на деца, клиенти на ЦОП; участие на всички членове на екипа на ЦОП, ИМКА в обучителен семинар на тема: „Координационен механизъм за помощ и подкрепа на пострадали от домашно насилие – път към дългосрочното прекратяване на домашното насилие“.

- ✓ Дневен център за пълнолетни лица с увреждания

Участие на част от екипа в обучение на тема „Инициативи за обществено здраве“ – за използване на нови инструменти за ранно диагностициране на деца с разстройства от аутистичния спектър и за подкрепа на техните семейства; по проект „Принципи на ерготерапията“, финансиран от Фондация „Хора в помощ на България: Аалст-Габрово“, чрез Клуб „Приятел на Белгия“, специалисти от Центъра имаха възможността да посетят Център на обучение в Аалст и Брюксел (Белгия). Също така обучители от Белгия участваха при провеждането на обучителен семинар на теми „Принципи на ерготерапията и клинична обосновка“, „Аутизъм, практични насоки за работа с лица с аутизъм“, „Комуникационни средства“. В семинара взеха участие представители на различни институции от региона и страната; провеждане на тимбилдинг на Екипа; ежемесечно бяха провеждани вътрешни супервизии на екипа на Дневния център;

- ✓ Център за социална рехабилитация и интеграция за деца от аутистичния

спектър

Участие на психолога във втория обучителен модул на „Дете и пространство“ и Българско общество за Лаканянска психоанализа, на тема „Невъзможното за понасяне“; участие на логопеда в обучение на тема „Подходи за работа с деца с разстройство на вниманието и хиперактивност“; по покана на Дневен център за пълнолетни лица с увреждания, единият от психолозите участваше в обучението „Принципи на ерготерапията“ в Аалст, Белгия; проведени бяха 8 екипни супервизии.

- ✓ Център за социална рехабилитация и интеграция за лица с различни по вид и степен увреждания

Двама от специалистите участваха в национален семинар за обучение на консултанти на Националния център за рехабилитация на слепи – Пловдив. По време на семинара бяха запознати с нови специализирани услуги за хора със зрителни затруднения; през юли 2017 г. специалистът „социална услуга“ участваше в пилотен обучителен курс за консултанти по подкрепена заетост за хора с увреждания, организиран от „COACH AT WORK“, финансиран по програма „Еразъм“; специалисти на центъра участваха в практикум по ориентиране и мобилност, организиран от Националния център за рехабилитация на слепи - Пловдив и Съюз на слепите в България; участие в обучителен семинар по проект „Принципи на ерготерапията“, организиран от Сдружение „Бъдеще и закрила за лица с интелектуални затруднения“ – Габрово;

- ✓ Дневен център за деца с увреждания, бул. „Трети март“

Участие на психолога и логопеда в обучение на тема „Акценти в работата с деца с множество увреждания. Съвременни подходи“, с обучители от Карин дом, Варна; двама психолози участваха в обучение „Развитие на ефективни програми за ранна диагностика на децата с аутизъм в България чрез прилагане на международни стандартизирани инструменти“; участие в обучение на тема „Насилието при децата“; двама детегледачи участваха в обучението „Емоционална интелигентност на подкрепящите специалисти в социалните услуги. Управление на личните емоции и разбиране чувствата на другите. Стратегии за справяне с „трудни“ потребители“; социалният работник и психологът се включиха в обучението „Екипна терапевтична задача и изпълнението ѝ в хода на работа по случай – начало, развитие и приключване на случай“; участие на медицинската сестра в обучението „Ефективни здравни /сестрински/ грижи в социални заведения. Планове за здравни грижи“.

2016 ▶

Разширяване капацитета на Дневен център за деца и младежи с увреждания от 20 на 40 места

През май 2016 г. Дневният център за деца и младежи с увреждания беше преместен в нова, ремонтирана за нуждите на услугата сграда, където разполага с достатъчни по площ и вид помещения, необходими за предоставяне на качествена услуга. От 1.05.2016 г. капацитетът на Дневния център е увеличен от 20 на 40 места.

През 2017 г. Дневният център за деца с увреждания запази капацитета от 40 места, които покриваха нуждите на потребителите.

2016 - 2019 ▶

Осигуряване устойчивост на иновативните социални услуги за деца до 3 години

Община Габрово беше една от пилотните осем общини на територията на страната, активни партньори и участници в процеса на реформиране и закриване на Домовете за медико-социални грижи за деца. В края на 2015 г. Дома за медико-социални грижи за деца в Габрово бе закрит. Стартираха дейността си: Център за настаняване от семеен тип за деца/младежи с увреждания с потребност от постоянни медицински грижи, Дневен център за деца с увреждания, Център за детско и майчино здраве и Център за ранна интервенция. След приключване на проекта „Разкриване на иновативни услуги за деца и семейства в Община Габрово“, финансиран по ОП РЧР, Центърът за настаняване от семеен тип се финансира като делегирана от държавата дейност от началото на 2016 г. Продължи дейността на Дневния център за деца с увреждания, който от май 2016 г. също се финансира като делегирана от държавата дейност, при капацитет от 20 места.

Към момента от гореизброените услуги продължава предоставянето на услугите Дневен център за деца с увреждания и Център за настаняване от семеен тип за деца/младежи с увреждания с потребност от постоянни медицински грижи. Същите се финансират като делегирани от държавата дейности. Чрез реализирането на проект „Комплекс за социално-здравни услуги за деца и семейства“ се продължи предоставянето на услугата Ранна интервенция на уврежданията.

2016 ▶

Създаване на „Комплекс за социално-здравни услуги за деца и семейства“ (ОП „Развитие на човешките ресурси“)

В изпълнение на проект „Комплекс за социално-здравни услуги за деца и семейства“, финансиран по ОП РЧР 2016-2020, в края на 2016 г. беше разкрит Комплекс за социално-здравни услуги за деца и семейства.

През 2017 г. Комплексът продължи да предоставя интегрирани социално-здравни услуги в подкрепа на лица, деца и семейства от рисковите групи: семейства с деца от 0 до 7-годишна възраст, вкл. с увреждания; деца от 0 до 7 години в риск и техните семейства; деца и възрастни в риск. **Предлаганите услуги включват:**

- ✓ Ранна интервенция на уврежданията;
- ✓ Предоставяне на психологическа подкрепа и консултиране на бъдещи и настоящи родители за формиране и развитие на родителски умения. Семейно консултиране и подкрепа, работа с родителите и децата, дейности за семейно планиране, индивидуална работа, в т.ч. и индивидуална и групово работа с деца и родители, вкл. и с деца и родители, които не са от уязвими групи, с цел посещаване на детска градина;

- ✓ Подкрепа за осигуряване на здравна детска консултация и дейности по превенция на заболяванията;
- ✓ Индивидуална педагогическа подкрепа на деца с увреждания;
- ✓ Допълнителна педагогическа подготовка за повишаване на училищна готовност за равен старт в училище.

За да се гарантира качеството на услугата, беше сформиран мултидисциплинарен екип от специалисти, който включва: ръководител; социални работници; психолог; специален педагог; логопед; медицинска сестра, помощен персонал. В подкрепа на потребителите и работата на основния екип от специалисти, бяха ангажирани двама лекари – педиатър и, акушер-гинеколог; акушерка; рехабилитатор, стоматолог и юрист.

Към 31.12.2017 г. специалистите активно работят с 81 деца, които се нуждаят от логопедична подкрепа, психологическа подкрепа, рехабилитационни процедури и др. Работата с децата се извършва по предварително изготвен график, като се осъществява на територията на детските заведения, в домашни условия и на територията на Комплекса.

През отчетния период екипът на Комплекса стартира провеждането на групова работа с родителите на децата.

2016 - 2019 ▶

Устойчивост на Център за настаняване от семеен тип за деца/младежи с увреждания, нуждаещи се от постоянни медицински грижи, делегирана от държавата дейност, капацитет 8 места

*Центърът за настаняване от семеен тип за деца и младежи с увреждания, с потребност от постоянни медицински грижи беше разкрит през 2015 г. в рамките на проект „Разкриване на иновативни услуги за деца и семейства в Община Габрово“, финансиран по ОП РЧР 2007-2013г. След приключване на проекта и с цел осигуряване на устойчивост, със Заповед на Изпълнителния директор на Агенция за социално подпомагане /АСП/, **Центърът е разкрит като делегирана от държавата дейност, считано от 01.01.2016 г. при капацитет от 8 места.** Към 31.12.2016 г. в Центъра бяха настанени 5 деца с тежки множествени увреждания, които се нуждаеха от постоянни медицински грижи.*

През 2017 г. Центърът продължи да функционира при същия капацитет. През годината бяха настанени още 2 деца и към 31.12.2017 г. броят на настанените деца с тежки множествени увреждания, които се нуждаят от постоянни медицински грижи е общо 7.

2017 ▶

Увеличаване капацитета на Център за обществена подкрепа при Община Габрово от 20 на 25 места

Със Заповед № РД01-422/08.04.2016 г. на Изпълнителния директор на Агенция за

социално подпомагане **капацитетът на услугата беше увеличен от 20 на 25 места, считано от 01.05.2016 г.**

През 2017 г. Центърът за обществена подкрепа при Община Габрово продължи да функционира при капацитет от 25 места.

2017 ▶

Разкриване на нова социална услуга - Център за настаняване от семеен тип за деца/младежи без увреждания, делегирана от държавата дейност, капацитет 8 места

Разкриването на Център за настаняване от семеен тип за деца/младежи без увреждания е планирано в Областната стратегия за развитие на социалните услуги в Област Габрово 2016-2020. Поради промяна в потребностите на местната общност и липсата на необходимост от разкриване на такъв Център, през 2017 г. не са предприети действия за неговото разкриване.

2016 - 2019 ▶

Развитие на услугата „приемна грижа“ за деца в риск

Община Габрово в качеството си на партньор на Агенция за социално подпомагане от края на 2015 г. изпълнява проект „Приеми ме 2015“. Проектът се финансира по ОП РЧР 2016-2020 г. и е със срок за изпълнение 31.03.2018 г. През ноември 2016 г. беше създаден областен модел на управление и предоставяне на услугата „приемна грижа“. След проведена конкурсна процедура беше сформиран Областен екип по приемна грижа (ОЕПГ) за Област Габрово, който се състои от 1 началник екип и 5 социални работници. Двама от социалните работници са с изнесено работно място в Община Дряново, а останалите обслужват Община Габрово и Община Трявна. **Към 31.12.2016 г. на територията на община Габрово бяха утвърдени 17 приемни семейства, като 11 семейства полагат грижи за 14 деца в риск.**

По проекта през 2017 г. в Област Габрово не бяха приемани заявления от кандидати за приемни родители, тъй като утвърдените приемни семейства на територията на областта са достатъчни, съгласно писмено становище на Регионална дирекция „Социално подпомагане“ до Агенцията за социално подпомагане.

През 2017 г. в приемни семейства от община Габрово бяха настанени 4 деца, изведени бяха 9 деца, 6 от тях бяха осиновени, 2 деца бяха реинтегрирани в родните си семейства, а 1 дете беше настанено в Център за настаняване от семеен тип за деца с увреждания.

Към 31.12.2017 г. на територията на Област Габрово са утвърдени 66 приемни семейства – 16 в Община Габрово, 30 в Община Дряново и 20 в Община Трявна. Към 31.12.2017 г. 23 приемни семейства бяха свободни, а в 43 приемни семейства се отглеждат 66 деца.

2016 - 2019 ▶

Предоставяне на социални услуги в общността за деца в риск, включително и с дейности, насочени към техните родители

На територията на Община Габрово се предоставя широк спектър от социални услуги в подкрепа на деца в риск и техните семейства: Дневен център за деца с увреждания – 2 Центъра; Център за социална рехабилитация и интеграция за деца от аутистичния спектър; Център за обществена подкрепа – 3 Центъра; Звено „Майка и бебе“; Комплекс за социално-здравни услуги за деца и семейства.

През 2017 г. същите социални услуги продължиха функционирането си като дейността им е съобразена със спецификата на целевите групи и е насочена към оказване на адекватна помощ и подкрепа на децата в риск и техните семейства.

2016 - 2017 ▶

Увеличаване капацитета на Дневен център за възрастни хора с увреждания от 20 на 40 места

През 2016 г. Община Габрово предприе необходимите действия за увеличаване капацитета на Дневен център за възрастни хора с увреждания, считано от 01.01.2017г.

Със Заповед № РД01-1333/29.12.2016г. на Изпълнителния директор на Агенция за социално подпомагане, **капацитетът на услугата се увеличи от 20 на 30 места.** Направена беше промяна в наименованието на социалната услуга съгласно изискванията на нормативната база: от Дневен център за възрастни хора с увреждания се преименува в Дневен център за пълнолетни лица с увреждания.

2016 - 2018 ▶

Разкриване на Център за настаняване от семеен тип за възрастни с деменция с капацитет 10 места

Разкриването на Център за настаняване от семеен тип за пълнолетни лица с деменция е планирано в Областната стратегия за развитие на социалните услуги в Област Габрово 2016-2020. Разкриването на услугата е и в изпълнение на националната Стратегия за дългосрочна грижа. Поради забавяне в процеса на деинституционализация на възрастните хора, през 2017 г. Община Габрово не предприе действия по разкриване на услугата. Търсят се възможности за изграждане на необходимата материална база за нуждите на услугата със средства по оперативните програми.

2016 - 2019 ▶

Осигуряване на устойчивост на услугите „Личен асистент“ и „Социален асистент“ и увеличаване на капацитетите

На 01.02.2016г. Община Габрово стартира изпълнението на проект „Подкрепа за независим живот на възрастни и лица с увреждания“, финансиран по ОП „Развитие на човешките ресурси“ 2014-2020г. Основна дейност по проекта беше предоставянето на социалните услуги „Личен асистент“ и „Социален асистент“.

Проектът беше осъществяван в продължение на 20 месеца, като реално услугите бяха предоставяни от април 2016 г. до септември 2017г.

В периода от януари до септември 2017 г. услугите се предоставяха чрез реализирането на проект „Подкрепа за независим живот на възрастни и лица с увреждания“, финансиран по ОП „Развитие на човешките ресурси“ 2014-2020г. След приключването на проекта на 30 септември 2017 г. услугите „Личен асистент“ и „Социален асистент“ се осъществяваха в изпълнение на ПМС №137/05.07.2017 г., което регламентира осигуряване на подкрепа в домашна среда и гарантиране на грижата за лица с увреждания и самотно живеещи възрастни хора. Финансовите средства за обезпечаване на услугите бяха осигурени от държавния бюджет като бяха предоставени на Община Габрово чрез Агенция за социално подпомагане въз основа на подписано двустранно споразумение. Право да ползват услугите имаха потребители, на които беше извършена оценка по правилата на операция „Независим живот“, финансирана по ОП „Развитие на човешките ресурси“ 2014-2020 г.

Целеви групи по проекта бяха: безработни лица в трудоспособна възраст; деца/лица с трайни увреждания с ограничения или невъзможност за самообслужване; възрастни хора с ограничения или невъзможност за самообслужване с различни видове увреждания, вследствие на които се намират в социална изолация и в невъзможност да организират самостоятелно ежедневно си обслужване.

Обслужването на социалните услуги беше извършвано от 10 социални асистенти, които в рамките на 8-часов работен ден обслужваха средно по 5-6 лица, а 56 лични асистенти обслужваха по едно лице в рамките на 4 часа.

За периода, в който социалните услуги се реализираха чрез проектното финансиране, функционираше изнесен офис (с местоположение – Спортна зала „Орловец“), в който работеха 2 лица – социален работник на пълно работно време и сътрудник социални дейности на непълно работно време. В центъра, потребителите на услугите, както и асистентите, имаха възможност да търсят и получават необходимата им информация, да ползват психологическа и мотивационна подкрепа.

През 2017 г. броят на лицата, които ползваха социалните услуги „личен асистент“ и „социален асистент“ беше 112, разпределени както следва: 53 лица, обслужвани от 53 лични асистента; 59 лица, подкрепени от 10 социални асистенти.

2017 - 2018 ▶

Разкриване на стационар в Габрово на „Регионален хоспис“ ЕООД

През 2017 г. беше разработен проект за преустройство на сградата на бившия Дом за медико-социални грижи за деца в Габрово за нуждите на „Регионален хоспис“ ЕООД. Предстои осигуряването на средства за реализиране на строително-ремонтните дейности.

2017 - 2018 ▶

Изграждане/обновяване на социални жилища за нуждаещи се лица/семейства и уязвими групи

Изграждането/обновяването на социални жилища е включено в основния списък с обекти от Инвестиционната програма за реализация на приоритетни проекти от ИПГВР на гр. Габрово по ОП „Региони в растеж“ 2014-2020 г., съгласно сключено през 2016 г. споразумение с Министерство на регионалното развитие и благоустройството.

С Решение № 207 от 09.11.2017 г. на Общински съвет - Габрово беше приета Наредба за условията и реда за установяване на жилищни нужди и настаняване в общински жилища, която влиза в сила от 01.03.2018 г. Наредбата подпомага кандидатстването на Община Габрово по процедура на директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ BG16RFOP001-1.001-039 „Изпълнение на Интегрирани планове за градско възстановяване и развитие 2014 - 2020“, Приоритетна ос 1: „Устойчиво и интегрирано градско развитие“ на ОП „Региони в растеж“ 2014 - 2020, с цел изграждането на нови социални жилища. Те ще осигурят временно жилищна площ на уязвими групи от населението и други групи в неравностойно положение за срок от три години, с цел тяхната интеграция в обществото.

С Наредбата от една страна се регламентират специфичните условия и реда за установяване на жилищни нужди на уязвими, малцинствени и социално слаби групи от населението и други групи в неравностойно положение на територията на общината, както и настаняването им в изградените социални жилища. От друга страна се конкретизират права и задължения, които се отнасят за настанените в социалните жилища, свързани с участието им в дейности, насочени към тяхната интеграция и социализация, включително такива в областта на образованието, здравеопазването, социалното приобщаване и заетостта.

Очаква се през 2018 г. да бъде подготвено и подадено за оценка проектно предложение, като стъпката ще бъде предшествана от обществено обсъждане и широко информирание, съобразно изискванията на програмата.

2016 - 2017 ▶

Изготвяне на ГИС социален слой с публичен и административен достъп

През 2016 г. започна подготовката на ГИС – базирано приложение, което ще представя всички социални услуги, функциониращи на територията на община Габрово, с описание на съответната социална услуга, включително точно местоположение, целева група, контакти за връзка с ръководителите. През 2017 г. беше разработено приложението, в което са въведени следните подробни данни за всяка от услугите: целевата група към която е насочена дейността; адрес; данни за контакт; основни дейности; специалисти които работят в него; доставчик на услугата; връзка към сайта на Община Габрово с подробни данни.

2016 - 2019 ▶

Използване на възможностите, които дава социалното ПЧП

На територията на Община Габрово в продължение на няколко години функционира социалната услуга „Наблюдавано жилище“. Услугата се предоставяше и управляваше от Фондация за социална промяна и включване, София и се помещаваше в сграда - общинска собственост, предоставена безвъзмездно от Община Габрово за нуждите на услугата. През 2017 г., поради прекратяване на финансирането, Фондацията депозира заявление за прекратяване на договора.

2016 - 2019 ▶

Поощряване въвеждането на социално предприемачество, с оглед постигане на трайна интеграция на уязвимите групи в обществото

В края на 2016 г. по ОП „Развитие на човешките ресурси“ 2014-2020, стартира операция „Подкрепа за социалното предприемачество“, чрез която общините имат възможност да кандидатстват за изграждане на нови или развитие на съществуващи социални предприятия.

2016 - 2019 ▶

Развитие на партньорски взаимоотношения с Българската Православна църква, Българския Червен Кръст и НПО, работещи в социалната сфера, с представители на бизнеса, с оглед съвместни дейности в услуга и подкрепа на деца и възрастни в риск

За реализирането на различни мерки и дейности в социалната сфера Община Габрово разчита и търси партньорства с неправителствения сектор, институции и представители на местния бизнес.

В подкрепа на лица в затруднено положение през 2016г. Българска Православна църква осигуряваше топла храна на нуждаещи се лица. От началото на годината трапезарията функционираше при капацитет от 10 места, а от началото на юли капацитетът беше увеличен на 20 места. От пролетта на 2016 г. представител на местния бизнес предоставяше безвъзмездно основно ястие и хляб за около 6-7 лица средномесечно. Храната се предоставя на потребители на услугата Звено „Майка и бебе“, както и на лица в затруднено положение.

През 2017 г. Българска Православна църква продължи подкрепата си за лица в затруднено положение като им осигуряваше топла храна - от понеделник до петък на 20 лица се предоставяше по едно ястие и хляб.

Българска евангелистка църква „Блага вест“ през почивните дни (в събота) доставяха на 15 трудно подвижни възрастни хора храна по домовете им. Храната включва супа, основно ястие, половин хляб и десерт. Потребителите и на двете посочени трапезарии се насочват от дирекция „Социално подпомагане“ Габрово.

През 2017 г. представител на местния бизнес продължи да предоставя безвъзмездно храна (основно ястие и хляб) за няколко човека дневно, която се консумира от потребителите на услугата Звено „Майка и бебе“.

2016 - 2019 ▶

Засилване ролята на Обществения съвет за социална политика, създаден към Кмета на общината, с оглед предприемане на конкретни мерки за пълноценно сътрудничество и подкрепа на уязвимите групи от обществото (заетост, здравеопазване, образование, социални дейности)

Общественият съвет при Община Габрово, беше създаден в изпълнение на изискванията на Закона за социално подпомагане. Основна цел на Съвета е оказване на съдействие и помощ при извършване на дейностите по социално подпомагане и упражняване на обществен контрол върху тяхното осъществяване.

През 2017 г. бяха проведени две заседания на Обществения съвет. През април 2017 г. на първото заседание бяха представени, обсъдени и приети Отчет за реализираните дейности през 2016 г. в изпълнение на Стратегията за социално включване на Община Габрово и План за развитие на социалните услуги в Община Габрово за 2018 г. На второто заседание, проведено през юли, 2017 г. беше представен и обсъден проектът на Наредбата за условията и реда за установяване на жилищни нужди и настаняване в общински жилища.

2016 - 2019 ▶

Запазване на услугите на Обществена трапезария със статут на получаване безплатна храна

*През 2016 г. Община Габрово продължи да търси възможности за предоставяне на услугата „Обществена трапезария“. За периода от януари до края на април 2016 г. услугата беше предоставяна въз основа на договор между Община Габрово и Фонд „Социална закрила“. В рамките на работните дни се осигуряваше топла храна за включените в трапезарията лица. Капацитетът на трапезарията беше 70 лица. На 04.07.2016г. Община Габрово стартира проект „Осигуряване на „топъл обяд“ в община Габрово 2016-2017г.“, финансиран по Оперативна програма за храни и/или основно материално подпомагане от Фонда за европейско подпомагане на най-нуждаещите се лица в България. Продължителността на проекта беше до 30.04.2017г., като реално **услугата „Обществена трапезария“ се предоставяше ежедневно от 01.08.2016 г. до 30.04.2017 г., общо 273 дни, при капацитет от 125 места.***

През 2017 г. услугата „топъл обяд“ продължи да функционира, като с анекс от 1.05.2017 г. Срокът ѝ беше удължен до 31.12.2019 г. Капацитетът също беше увеличен - 180 потребители. Като потребители в обществената трапезария се включват лица от следните групи:

- ✓ лица и семейства на месечно подпомагане по реда и условията на чл. 9 от Правилника за прилагане закона за социално подпомагане;
- ✓ лица с доказана липса на доходи и близки, които да се грижат за тях, установено от дирекция „Социално подпомагане“ Габрово;
- ✓ самотно живеещи лица и семейства, получаващи минимални пенсии - за

осигурителен стаж и възраст; за инвалидност; наследствени пенсии; пенсии, несвързани с трудова дейност;

- ✓ скитащи и бездомни лица.

Установяването на правоимащите лица се извършва от дирекция „Социално подпомагане“, Габрово. При наличие на трудноподвижни потребители в обществената трапезарията, които нямат възможност да получават лично или с чужда помощ топлата храна, е осигурено доставянето на храната до дома на лицата.

Едновременно с основната дейност в рамките на проекта, бяха осъществявани съпътстващи мерки, които включват подкрепа, съдействие, индивидуално и групово консултиране, съобразно конкретните нужди и проблеми на потребителите на услугата. Стимулирана беше социализацията и обществената интеграция на представителите на целевите групи. Към 31.12.2017 г. услугата работеше на пълен капацитет от 180 потребители.

2016 - 2019 ▶**Предоставяне на подкрепа през зимните месеци за бездомните лица на територията на община Габрово**

През последните няколко години Община Габрово предоставя за зимните месеци помещение, общинска собственост, за нуждите на бездомните и безпризорни лица, жители на общината. За 2016 г. приютяването на бездомните лица започна от началото на декември, 2015 г., а за зимен сезон 2016/17 г. – през декември 2016 г. Осигурена беше 24-часова охрана на помещението - 2 лица бяха ангажирани по граждански договор, ежедневно бяха извършвани проверки от полицейски патрул. Осигурени бяха вещи от първа необходимост и тоалетни принадлежности. Почти всички от бездомните лица бяха включени в Обществената трапезария.

За зимен сезон 2017/18 г. приютяването на бездомните лица стартира от началото на декември, 2017 г. Отново беше осигурена 24-часова охрана на помещението - 2 лица и проверки от полицейски патрул. Осигурени бяха вещи от първа необходимост, тоалетни принадлежност, както и безплатна топла храна от Обществената трапезария.

Към 10.01.2018 г. в предоставеното помещение са настанени 8 бездомни лица.

ИЗВОД

През 2017 г. Община Габрово водеше активна социална политика. Усилията на администрацията бяха насочени, както към предоставяне на подкрепа на хората в неравностойно положение, която да им осигури пълноценен, пълноправен и достоен начин на живот, така и към подобряване качеството на социалните услуги.

ПРЕДСТОИ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА:**2018 - 2019 ▶**

Разкриване на Център за настаняване от семеен тип за възрастни хора

2017 - 2019 ▶

Разкриване на клубове на пенсионера в различни райони на град Габрово и населените места на общината

2016 - 2019 ▶

Търсене на възможности за изграждане на медико-социални мобилни услуги в партньорство със здравните и лечебни заведения

ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ

МЕРКИ

2017 - 2018 ▶

Изпълнение на проект за въвеждане на мерки за енергийна ефективност в базите на ДКЦ 1 и 2 и подобряване на материално-техническата база /Фонд „Енергийна ефективност и възобновяеми източници“/

След изготвени обследвания за енергийна ефективност и инвестиционни проекти за двете бази на „ДКЦ I Габрово“ ЕООД, в началото на 2016 г. беше подадено заявление за финансиране по Инвестиционната програма за климата към Национален Доверителен екофонд. През декември, 2016 г. беше получена покана за представяне на необходимите документи и подготовка за последваща стъпка относно сключване на договор за финансиране.

С решение № 205 от 9 ноември 2017 г. Общински съвет – Габрово подкрепи проектните предложения на „ДКЦ I Габрово“ ЕООД пред НДЕФ. Общинските съветници дадоха съгласието си при получено одобрение от НДЕФ, здравното заведение да сключи договори за финансиране. Общата стойност на проектите е, както следва:

- ✓ Проект № 364 - Ремонт, модернизация и внедряване на енергоспестяващи мерки в сграда на „ДКЦ I Габрово“ ЕООД – обект първа база - 1 319 324,21 лв. с ДДС.
- ✓ Проект № 362 - Ремонт, модернизация и внедряване на енергоспестяващи мерки в сграда на „ДКЦ I Габрово“ ЕООД – обект втора база - 982 043,12 лв. с ДДС

Основната им цел е да се осигури общинска здравна инфраструктура с високо ниво на енергийна ефективност и комфорт за пациентите. Въведените мерки за енергийна ефективност ще доведат до намаляване на енергопотреблението, намаляване на разходите за поддръжка и експлоатация на сградния фонд, намаляване на вредни емисии на CO₂. Ще се създадат благоприятни условия за провеждане на медицински прегледи.

Енергоспестяващите мерки, предвидени в рамките на проектите, включват подмяна на дограма, топлоизолация на сградите, ремонт на отоплителните, вентилационните и котелна инсталации, въвеждане на енергоспестяващо осветление, инсталиране на БГВ слънчеви колектори. С прилагането на тези мерки сградите ще бъдат приведени в съответствие с клас А по скалата за енергийните характеристики и ще отговарят на нормативните изисквания за енергийна ефективност.

2016 - 2017 ▶

Използване на възможностите на ОП „Развитие на човешките ресурси“ за

подготовка и изпълнение на проекти за повишаване на квалификацията на кадрите, подобряване на условията на труд, провеждане на информационни кампании сред населението и др. (съвместно с ДКЦ ЕООД, Регионален хоспис ЕООД, МБАЛ „Тота Венкова“ и др.)

През декември, 2016 г., съвместно с РЗИ – Габрово, се проведе обучение на медицинските специалисти на тема „Профилактика на хроничните неинфекциозни заболявания“. Съвместно с регионалната колегия на Българска асоциация на професионалистите по здравни грижи беше проведено обучение на медицинските специалисти, работещи в училищното и детското здравеопазване.

През юли 2017 г., съвместно с Фондация „Адра“, беше проведена кампания „Зелена линейка“. Бяха извършени безплатни скринингови изследвания на: костна плътност, ЕКГ, еластичност на кръвоносните съдове, кръвна захар, дихателен обем и др. Изследванията бяха безплатни и достъпни за населението на Община Габрово. През август, 2017 г. беше направено скринингово изследване за туберкулоза за жителите на с. Яворец.

Община Габрово, съвместно с РЗИ, участва в дейности, свързани с реализиране на „Областна програма за намаляване на въздействието на радон върху здравето на населението 2013 – 2017 г.“

2016 - 2017 ▶

Реализиране на инициативата „I Help“, подкрепена от Община Габрово

Договорът за сътрудничество и съвместна дейност между Община Габрово и „Айхелп България“ ООД беше подписан на 01.10.2015 г. Ежемесечно АЙХЕЛП организираше провеждането на презентации и обучения за спасители – доброволци за използване на приложението Ihelp. Приложението е активно и достъпно за реално ползване от жителите в община Габрово.

Дейностите по проекта „iHELP“ продължиха през цялата 2017 г. Към момента тече вторият етап от договора за сътрудничество и съвместна дейност между Община Габрово и „Айхелп България“ ООД, който е с продължителност до 01.11.2018 г. Той включва ползване на мобилното приложение iHelp от жители на община Габрово, които са проявили интерес да се присъединят към мрежата за първа помощ и са инсталирали приложението. Ползването на приложението е безплатно за всички физически лица, които имат адресна регистрация на територията на община Габрово.

През май 2017 г. проектът беше представен на публично събитие, а през август 2017 г. беше излъчен репортаж по „Нова телевизия“ за проекта, което допринесе за популяризирането му сред широката общественост. В края на октомври 2017 г. в централната част на града „Айхелп България“ проведе кратко обучение пред габровци под формата на демонстрации. Представени бяха основните техники, с които може да се помогне на човек в нужда или беда, как действа приложението и начините, чрез които потребителите могат да потърсят бързо и лесно помощ.

Проведен беше ден на iHELP в парк Маркотейя, на който се извършиха демонстрации, раздадоха се рекламни материали на ученици и посетители.

Към декември 2017 г., на база отчети за постигнати резултати на „Айхелп България“ ООД, има регистрирани 777 iHELP потребители и спешни контакти, присъединили се в мрежата за взаимопомощ в Габрово, 2 520 SOS TECT аларми активирани в града, 740 iHELP обучени хора на територията на общината и наличие на 1 брой дефибрилатори. Наличен е поименен списък на лицата, iHELP спасители и потребители, изтеглили приложението.

2016 - 2017 ▶

Подкрепа за лицата, нуждаещи се от качествени палиативни грижи в Регионален хоспис ЕООД – Габрово

През 2016 г. бяха предоставени средства в размер на 105 000 лв. за финансова подкрепа на пациенти, ползващи услугите на Регионален хоспис ЕООД – Габрово, стационар гр. Дряново. С финансовата подкрепа на Община Габрово, услугите на Регионалния хоспис ползваха 158 лица в тежко здравословно състояние. През 2016 г. общият брой на преминалите пациенти е 247 лица.

През 2017 г. бяха осигурени финансови средства в размер на 100 000 лв. за подкрепа на пациенти, които ползваха услугите на Регионален хоспис ЕООД – Габрово, стационар гр. Дряново. С финансовата подкрепа на Община Габрово, услугите на Регионалния хоспис са ползвани от 116 лица в тежко здравословно състояние. През годината общият брой на преминалите пациенти е 280 лица, като разпределението по общини е посочено в таблицата по-долу:

ОБЩИНА	Брой пациенти	Проведени леглодни
Габрово	116	2777
Дряново	47	954
Трявна	16	399
Севлиево	25	621
Свободен прием	76	1349
ОБЩ БРОЙ	280	6130

2016 - 2019 ▶

Предоставяне на финансова подкрепа за семейства и двойки с репродуктивни проблеми

С Решение на Общинския съвет, в края на 2012 г. беше приет Правилник за финансово подпомагане на двойките и лицата, живеещи на семейни начала с репродуктивни проблеми, който уточнява критериите за отпускане на помощта, реда и начина за подаване на документи и получаване на средствата. За времето от 2013 г. до 2016 г. бюджетът на програмата се увеличи двойно -

от 15 000 лв. в началото до 30 000 лв. За този период, подкрепа от Община Габрово получиха общо 99 двойки.

През 2016 г. Община Габрово предостави средства в размер на **35 000 лв. за финансово подпомагане на двойки и лица с репродуктивни проблеми, които живеят на семейни начала**, на територията на Община Габрово. Общият брой на двойките, кандидатствали за оказване на подкрепа беше 30, от тях одобрени за финансиране бяха 25. Родиха се осем бебета в подкрепените двойки.

През 2017 г. Община Габрово предостави средства в размер на 30 000 лв. за финансово подпомагане на двойки и лица с репродуктивни проблеми, живеещи на семейни начала на територията на Община Габрово. Общият брой на двойките, кандидатствали за оказване на подкрепа, беше 19, като всички те бяха одобрени за финансиране. През отчетния период се родиха пет бебета, а две жени са бременни.

2016 - 2019 ▶

Провеждане на здравни кампании и инициативи съвместно с други институции и НПО

През 2016 г. Община Габрово предостави средства в размер на 1 000 лв. за реализирането на шеста фаза на програма „Здрави деца в здрави семейства“. Програмата беше насочена към профилактика на хроничните неинфекциозни заболявания. Община Габрово съвместно с РЗИ Габрово участваше в дейности, свързани с реализиране на „Областна програма за намаляване на въздействието на радон върху здравето на населението 2013 – 2017 година“. През април, 2016 г. съвместно с Асоциация „Жени без остеопороза“ беше проведена информационна кампания на тема „Не е късно да спрем остеопорозата“, както и скринингово измерване на костната плътност при лица над 60 годишна възраст.

През отчетния период Община Габрово продължи съвместната си работа с РЗИ по Областната програма за намаляване на въздействието на радон върху здравето на населението. През юли 2017 г. съвместно с Фондация „Адра“ беше проведена кампанията „Зелена линейка“, в която се извършиха различни скринингови изследвания, безплатни за населението на Габрово.

През ноември 2017 г. Община Габрово заедно с местното представителство на Ротари Клуб организираха работно ателие „Постурални нарушения, гръбначни изкривявания, образование, възпитание“. Повод за темата на ателието дадоха резултатите от проведения скрининг на гръбначните изкривявания при децата от няколко габровски училища в рамките на пилотен проект на Ротари Клуб Габрово. Изследването беше осъществено през изминалата и тази учебна година.

2016 - 2019 ▶

Провеждане на активна политика за здравословно хранене на децата в училище

През 2016 г. **медицинските кабинети бяха оборудвани с дидактични материали за здравно-образователна дейност**. Работи се по подобряване на материалната база.

През 2017 г. продължи активната работа по възпитаване, изграждане на навици и промотиране на здравословния начин на живот, съчетан със здравословно хранене сред децата и младите хора. Всеки месец се провеждаха беседи по тези теми. Медицинските специалисти осъществяваха контрол и наблюдение върху дейността на кухните и бюфетите в училищата и детските градини. Те се включиха в съвместно обучение с РЗИ, проведено през декември, 2017 г., където бяха разгледани теми като промоция на здравословното хранене и превенция на адинамията сред учениците.

2016 - 2019 ▶

Подкрепа за реализиране на програма СИНДИ

През 2016 г. Община Габрово предостави средства в размер на 1 000 лв. за реализирането на шеста фаза на програма „Здрави деца в здрави семейства” – детска компонента на Общинската програма за борба с неинфекциозни заболявания „СИНДИ”.

През 2017 г. не беше търсена финансова подкрепа от Община Габрово по програма СИНДИ.

2016 - 2019 ▶

Гарантиране на качествени здравни услуги в детските ясли чрез подобряване на физическите условия и повишаване на квалификацията на кадрите

През 2016 г. се проведеха 20 колегиума на здравно-образователни и педагогически теми в габровските детски ясли. Провеждаха се ежеседмични работни срещи - медицински сестри, педагог и директор.

През 2017 г. в детска ясла "1 - ви юни" се извършиха следните строително-ремонтни дейности: частично препокриване на покрива, ремонт на тавана на спално помещение в една от групите, хидроизолация, подмяна на мазилка и боядисване на терасата на втория етаж.

2016 - 2019 ▶

Поетапно модернизиране на материално-техническата база в детските ясли с помощта на собствен и външно-привлечен ресурс – оборудване и обзавеждане, въвеждане на енергийно-ефективни мерки и др.

През 2016 г. беше извършена изолация на подпокривно пространство и сутерен, изградено беше котелно помещение за газ в ДЯ „Зора“. Продължи да функционира Детската млечна кухня, където се приготвяше разнообразна, здравословна, съобразена с възрастовите особености храна за 266 деца, разпределена за раздаване в 8 пункта. Закупен беше нов автомобил за транспортиране на храната до потребителите.

През 2017 г. в ДЯ „Славейче“ беше извършен плануван ремонт, свързан с газифициране на сградата. Извършен беше монтаж на котел с газова горелка, осъществен беше аварийен ремонт: подмяна на електрически бойлери в две групи, изкърпване облицовка от фаянсови плочки. Извършено беше стъргане, шпакловане,

боядисване на стени и тавани в групи, коридор и кухня, следствие теч от покрива през зимен сезон 2016/2017 г.

В ДЯ „Зора“ през 2017 г. бяха извършени следните подобрения: подмяна на покривите на пясъчниците, залепване на ударопоглъщаща настилка - 20 кв. метра.

През 2017 г. продължи дейността на „Детска млечна кухня“ – услугите на кухнята се ползваха от 290 деца. Храната беше раздавана в 8 пункта, като всеки ден беше приготвяно разнообразно и здравословно меню, съобразено с възрастовите особености за децата.

2016 - 2019 ▶

Изграждане на съвременни дворни пространства в детските ясли

През 2016 г. беше изпълнен обект „**Благоустройство на дворните площи на детска ясла „Славейче**“, Габрово, финансиран от общинския бюджет и МТСП по Мярка М02 „Подобряване на социалната инфраструктура“ на Проект „Красива България 2016“. През 2017 г. беше доставено допълнително и монтирано комбинирано детско съоръжение за една от площадките в детска ясла „Славейче“.

2016 - 2019 ▶

Продължаване на действията за създаване на условия за въвеждане на интегрирано обучение от най-ранна възраст във всички детски ясли и ОДЗ

През 2016 г. започна подготовката за извършване на обучение и възпитание на децата по метода Монтезори в ДГ „Мечо Пух“. Този метод подпомага вродената способност на децата да се учат и ги стимулира да търсят решения на задачи, казуси като използват индивидуалните си най-добри способности и заложби.

През настоящата учебна 2017/18 г. в ДГ „Мечо Пух“ за първи път се използва новия метод в две групи – първа и втора, където са тригодишните и четиригодишните. Заведението ще послужи като база за споделяне на опит, знания и добри практики с останалите детски градини. Община Габрово планира въвеждане на Монтезори педагогика във всички детски заведения през следващата учебна година 2018/19 за децата в първа група.

2016 - 2019 ▶

Повишаване квалификацията на здравния персонал

През 2016 г. съвместно с регионалната колегия на Българската асоциация на специалистите по здравни грижи - Габрово беше проведено обучение на медицинските специалисти, които работят в сферата на училищното и детско здравеопазване.

През октомври 2017 г. Община Габрово изпълни проект „Споделяне на опит и ноу-хау за здравно осигуряване в публичния сектор“ по Фонда за двустранни отношения на програмно ниво на Програма BG07 „Инициативи за обществено здраве“, финансирана от Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство и Норвежкия финансов механизъм 2009-2014 г.

Проектът бше планиран с цел подобрене управлението на сектор „Здравеопазване“ на общинско ниво и качеството на здравните услуги в общинските образователни институции. Десет специалисти, ангажирани с детското здравеопазване в габровските образователни институции, посетиха норвежката столица Осло във връзка с обмяна на опит и добри практики в сферата на детското здравеопазване. Участниците се запознаха с дейности по предоставяне на здравни грижи в две клиники за педиатрична и психиатрична помощ, детска градина и общностен център – инкубатор за стартиращи компании и идеи в здравеопазването. Видяха нови подходи за ролята на общината в организацията на детското здравеопазване. По време на посещението бяха установени партньорски отношения с норвежката организация и възможности за бъдещи съвместни инициативи.

ИЗВОД

През 2017 г. Община Габрово продължи да подкрепя дейности и инициативи, гарантиращи предлагането на достъпни и качествени медико-социални услуги за всички нуждаещи се граждани.

ПРЕДСТОИ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА:

2017 - 2018 ▶

Активно партньорство с МБАЛ „Тота Венкова“ за реализиране на съвместни инициативи за провеждане на активни здравни политики и съвместни проекти /подкрепа за реновиране на Отделението по акушерство и гинекология/

СПОРТ

МЕРКИ

2016 ▶

Създаване на Консултативен съвет по спорта към кмета на община Габрово с оглед устойчиво развитие на спорта и подобряване комуникацията и координацията между общинска администрация, спортни клубове, деятели и спомоществователи на спорта и др.

През юли 2016 г. беше създаден Консултативен съвет по въпросите за спорта, след проведена среща с представители на 34 спортни клуба. Изготвен беше Правилник, приет с мнозинство и утвърден със заповед на кмета на община Габрово. На проведената втора среща, през ноември 2016 г., беше избран председател на съвета и заместник-председател.

През 2017 г. Консултативният съвет по спорт проведе едно заседание - на 07.04.2017 г., на което бяха дискутирани различни спортни теми.

2016 ▶

Изготвяне на местна нормативна база за развитие на спорта, определяща правилата за ползване на общинска спортна база, предоставяне на финансова подкрепа на спортни клубове и др.

През 2016 г. беше подготвен проект на Наредба за условията, реда и критериите за финансово подпомагане на спортните клубове в община Габрово.

През 2017 г. проектът на Наредбата за условията, реда и критериите за финансово подпомагане на спортните клубове в община Габрово беше предложен за гласуване от Общински съвет – Габрово и приет на първо четене с Решение № 209/30.11.2017 г. Предстои през 2018 г. проектът на Наредбата да бъде разгледан на второ четене и предложен за гласуване в окончателен вид.

2016 ▶

Разработване на актуален анализ на състоянието на спортната инфраструктура на територията на Габрово и изготвяне на „пътна карта“ за реализиране на спортна инвестиционна програма, която предлага мерки за модернизиране на съществуващата инфраструктура и такива, свързани с изграждане на нови спортни обекти и съоръжения

През 2016 г. на заседание на Консултативния съвет по въпросите на спорта, представителите на спортните клубове предложиха да бъде създадена работна група, която да изготви „Стратегия за развитието на спорта“. Елемент от тази стратегия ще бъде актуален анализ на състоянието на спортната инфраструктура на територията на Габрово и изготвяне на „пътна карта“ за реализиране на спортна инвестиционна програма.

Предвид проведено единствено заседание на Консултативния съвет по въпросите на спорта, предложението за изготвяне на Стратегия и разработване на „пътна карта“ не беше дискутирано. Предстои неговото обсъждане в следващите заседания на Консултативния съвет.

2018 - 2019 ▶

Модернизиране на условията за спорт в спортна зала „Орловец“ чрез изпълнение на проект за въвеждане на мерки за енергийна ефективност

През 2016 г. беше изготвено обследване за енергийна ефективност на Спортна зала „Орловец“, в което беше предложен пакет от енергоспестяващи мерки (ЕСМ). Реализирането им ще доведе до намаляване на енергопотреблението и разходите за него, подобряване на качеството на въздуха в Залата и комфорта на пребиваване в нея. Индикативната инвестиция в пакета мерки според енергийния одит, възлиза на 1 618 613 лв. (без ДДС).

2016 - 2019 ▶

Изграждане на спорни площадки, съоръжения за фитнес на открито, спортни игрища в различни зони и квартали на града, както и в дворове на училища със свободен достъп за всички

През 2016 г. бяха изградени една детска и спортна площадка в кв. Русевци и два нови детски къта в кв. Стефановци и кв. Войново. След участие в Националната кампания „За чиста околна среда – 2016г.“, през 2016 г. бяха спечелени и изпълнени 4 проекта: спортна площадка и кът за отдих на ул. „Радост“; зона за спорт в междублоков терен на ул. „Видима“; спортна площадка и кът за отдих в село Стоевици и детска площадка и кът за отдих в село Баланите.

2016 - 2019 ▶

Подобряване на условията за спорт в училищните бази и тези на детските градини

През 2017 г. бяха благоустроени дворните площи в детски градини „Мечо Пух“ и „Дъга“. В двете заведения бяха демонтирани старите детски съоръжения и заменени с нови, дворовете им са обзаведени с нова паркова мебел. Предвидено е през 2018 г. полагане на ударопоглъщащи настилки на площадките за игра.

В ДГ „Мечо пух“ бяха обособени няколко зони за игра, според възрастта на децата и типовете игри: една площадка за сюжетно-ролеви игри – в северозападната част, една площадка за тихи игри – западно от горната, зона пясъчник, три площадки за подвижни игри – в югоизточната част.

В ДГ „Дъга“ бяха обособени 5 площадки за игра: четири площадки за подвижни игри за възрастова група от 3 до 12 години и една площадка с обособени две зони за игра за възрастова група до 3 години.

2016 - 2019 ▶

Финансова и организационна подкрепа на спортни инициативи на местни клубове

През 2016 г. бяха подпомогнати финансово спортните клубове и организации на

територията на Общината с размер 218 000 лв., от които 200 000 лв. за спортните клубове и еднократни целеви субсидии в размер: 15 000 лв. за футболен клуб „Янтра Габрово“ и 3 000 лв. за хандбален клуб „ Чардафон“. Осигурени бяха и 40 000 лв. за подпомагане и провеждане на спортни инициативи и мероприятия от спортния календар за 2016 г.

През 2017 г. габровските спортни клубове и организации получиха финансова субсидия в размер 220 000 лв., от които 160 000 лв. за спортните клубове, 40 000 лв. за футболните клубове и еднократни целеви субсидии в размер: 15 000 лв. за футболен клуб „Янтра Габрово“, 2 500 лв. за хандбален клуб „ Чардафон“ и 2 500 лв. за колоездачен клуб „Янтра-Исполин“.

Провеждането на инициативи, състезания и събития от спортния календар за 2017 г. беше обезпечено с финансови средства в размер 40 000 лв.

През 2017 г. за изпълнение на спортни проекти, на основание ПМС 129, бяха получени и разпределени финансови средства в размер на 14 963 лв. за закупуване на спортни уреди и съоръжения, за учебно-тренировъчна и спортно-състезателна дейност.

2016 - 2019 ▶

Ефективно използване на възможността за кандидатстване по проекти към ММС и други финансиращи програми за изграждане/подобряване на материално-техническата база и/или организиране на спортни инициативи

През декември, 2016 г. Община Габрово кандидатства с проект към ММС за въвеждане на енергоспестяващи мерки в зала за хандбал и зала за вдигане на тежести в спортен комплекс „Христо Ботев“. Същата година беше подновена специализираната спортна настилка на лекоатлетическата писта в сградата на СК „Христо Ботев“.

През 2017 г. подаденият от Община Габрово проект за въвеждане на енергоспестяващи мерки в залите за хандбал и вдигане на тежести в спортен комплекс „Христо Ботев“ беше одобрен за финансиране. Към момента се очаква от Министерството на младежта и спорта отпускането на свободен финансов ресурс за реализацията на дейностите. Предвидено е да бъде изградена нова отоплителна инсталация в помещенията, което ще подобри условията за тренировъчен процес, ще повиши и задържи интереса към спорта. Общата стойност на проекта е 288 149,72 лв.

2016 - 2019 ▶

Оказване на съдействие на спортните клубове за подготовка и управление на проекти

През 2016 г. Община Габрово съдейства на спортните клубове, кандидатстващи по програми в ММС като изготви писма за партньорство, предостави материална база и пособия за дейностите по проекти на ТК „Габрово“, ФК „Янтра 1919“, СКБ „Узана“ и ХК „Бъки“, ССК за хора с увреждания „Бялата

лястовица“.

През 2017 г. Община Габрово предостави материална база и пособия на спортните клубове, изготви писма за партньорство за дейностите по проекти към Програма „Спорт за децата в свободното време“ на СК „Некст“, ФК „Янтра 1919“, КК „Янтра-Исполин“, ХК „Чардафон“ и ХК „Бъки“; Програма за развитие на спорта за хора с увреждания на ССК за хора с увреждания „Бялата лястовица“.

2016 - 2019 ▶

Провеждане на спортни празници и инициативи, популяризиращи спорта като инструмент за здраве и социално приобщаване

През 2016 г. бяха проведени Общински ученически игри, с участие на 1 190 ученици от всички общински и държавни училища в 8 вида спорт, /волейбол, баскетбол, хандбал, футбол, лека атлетика, тенис на маса, шахмат, бадминтон/ в три възрастови групи – V-VII клас, VIII-X клас и XI-XII клас. В Деня на българския спорт - 17 май се проведе традиционният спортен празник за децата от детските градини. Организиран бяха многобройни спортни празници и инициативи.

През 2017 г. общинската политика в областта на спорта беше насочена към организиране, обезпечаване и провеждане на прояви от спортния календар и мероприятия, организирани от спортните клубове. Община Габрово подобри спортно-материалната база на територията на града. Поддържани и реновирани бяха спортни площадки и съоръжения, предназначени за масов спорт.

Ежегодно чрез „Общински спортни имоти“ се осигурява издръжката, поддръжката и обновяването на местната спортна база, която се използва безвъзмездно от спортните клубове за тренировъчна и състезателна дейност. За 2017 г. бяха предоставени средства в размер на 636 318,00 лв.

✓ За индивидуални и колективни игри:

футбол - XXV Турнир по футбол на малки врати за Купата на Община Габрово в Спортна зала „Орловец“; общински турнир „Малки лъвчета“; детски футболни турнири по футбол 5, футбол 7 и футбол 9; аматьорски турнир по футбол на малки врати „Каменица Фен Купа“;

колоездене – местно колоездачно състезание в местността „Узана“, проведено през октомври; Gabrovo Challenge city DH 2017; държавен шампионат по високопланинско изкачване, купа „Буката, Чанлиев, Мано“;

лека атлетика – X турнир „Н. Вълчанов“; Коледен турнир в зала;

баскетбол - II Национален баскетболен лагер, с участие на деца във всички възрастови групи от цялата страна, обучители бяха международни треньори. Проведе се традиционният турнир за купата на Община Габрово „Христо Донков“;

ръग्би – турнир по ръग्би P7; турнир по P15 в памет на Д. Контохов.

хандбал – Община Габрово беше домакин на национални първенства и национални купи във всички възрастови групи; проведе се турнир в памет Иван Кашавелов;

тенис на корт – проведе се турнир по тенис на корт в памет на Йовчо Спасов;

мотокрос – след дългогодишно прекъсване беше възродено състезанието по мотокрос в кв. „Ябълка“;

зумба фестивал - за втора поредна година се организира национален зумба фестивал с участие на зумба клубове от цялата страна.

- ✓ През април и септември, 2017 г. се проведоха демонстративни мото-обиколки, включващи мото-събори в приключенски парк „Незабравка“ – с. Поповци.
- ✓ По повод Деня на българския спорт - 17 май, се проведе традиционния Спортен празник с децата от детските градини. Състезанието представляваше три щафетните игри с развлекателен характер, като участие взеха всички детски градини.
- ✓ През май, 2017 г. на стадион „Априлов“ се проведе областно състезание между младежките противопожарни отряди „Млад огнеборец“ от област Габрово, в което се включиха отбори от общинските и държавните училища от област Габрово.
- ✓ През май, 2017 г. с подкрепата на Община Габрово се проведе национално състезание по BG-X ENDURO.
- ✓ С финансовата подкрепа на Община Габрово, в спортна зала „Орловец“ се проведоха турнири по карате шото-кан за Националните купи.
- ✓ През юли, 2017 г. Община Габрово съдейства на сдружение „I RUN“ за осъществяване на спортн любителско мероприятие – свободно горско бягане на територията на област Габрово.
- ✓ На 21 юли в с. Армени се проведе Държавно първенство по ориентиране.
- ✓ В периода 15 август – 4 септември Габрово беше домакин на Международен младежки поход с каяци, посветен на 140-годишнината от Шипченската епопея.
- ✓ По случай Европейската седмица на мобилността Община Габрово организира масов преход с велосипеди и групово ходене пеша от пл. „Възраждане“ до парк „Маркотей“. В парка се проведоха различни спортни игри, танци и зумба тренировка. Участие взеха габровските общински и държавни училища, граждани.
- ✓ Проведе се състезание по мотоциклетизъм за мотоциклети „Балкан 50“ на мотополигона в кв. Ябълка.
- ✓ За първа година Община Габрово организира турнир по таекуон-до.
- ✓ Съвместно със Спортен клуб „Габрово“ беше организиран Национален турнир по стрелба с пистолет, който се проведе в обновената спортна зала в спортен комплекс „Христо Ботев“.

- ✓ През декември, 2017 г. Община Габрово организира церемонията „Спортист на годината на Община Габрово - 2017“. След гласуване на спортните клубове, призовото място зае Християн Стоянов. В категорията „Треньор на 2017“ беше избран Драгомир Тотев, а за отбор на годината беше отличен ХК „Чардафон“.
- ✓ През учебната 2016/2017 г. състезанията от Ученическите игри се проведоха в различни етапи, като най-масови бяха вътрешноучилищните и общинските. В първия етап от Общинските ученически игри участваха ученици от всички общински и държавни училища в 8 вида спорт /волейбол, баскетбол, хандбал, футбол, лека атлетика, тенис на маса, шахмат, бадминтон/, разделени в три възрастови групи: V-VII клас, VIII-X клас и XI-XII клас. До национално ниво достигнаха ученици от всички възрастови групи: бадминтон - V-VII клас, лека атлетика - V-VII клас, волейбол - VIII-X клас и хандбал - VIII-X клас и XI-XII клас.

Многобройните участия на габровските спортисти в държавни и международни първенства и турнири са добър атестат за работата на спортно-педагогическите експерти в Габрово.

2016 - 2019 ▶

Популяризиране работата на спортните клубове сред децата и младежите за привличането им към здравословен начин на живот

В началото на всяка учебна година представители на габровските спортни клубове посещават детските градини и училищата. Провеждат срещи с родители и деца, запознават ги с видовете спорт, които се предлагат в клубовете им, промотират сред деца и младежи активния начин на живот, ползите от спорта и възможностите за спортуване към клубовете.

2016 ▶

Концесиониране на басейните в ПМГ „Иван Гюзелев“ и СУ „Отец Паисий“

През 2016 г. беше издадена заповед за извършване на подготвителни действия за откриване на процедура за предоставяне на концесия. След изтичане на срока за подготвителни действия, те бяха преустановени, поради изготвянето на схема и акт за общинска собственост /АОС/ за басейна в ПМГ.

През 2017 г. бяха изготвени схема и АОС за самостоятелен обект - басейн в ПМГ „Акад. Иван Гюзелев“, които гарантират автономно ползване на съоръжението и учебното заведение. Изискани бяха и получени писмени становища от съответните компетентни институции - ВиК, електроразпределение и газоподаване за възможността да бъдат отделени самостоятелни партиди и за двата обекта. Това ще позволи през 2018 г., след приемане на поднормативната база на новия Закон за концесиите /обн. в ДВ бр. 96, 2017 г., в сила от 01.01.2018 г./, максимално бързо да стартира процедура за предоставяне на концесия.

2016 ▶

Концесиониране на фитнес и възстановителен център на територията на СЗ "Орловец"

Поради липса на интерес от инвеститори, не бяха предприемани действия по откриване на процедура за предоставяне на концесия на фитнес и възстановителен център към спортната зала.

2016 - 2017 ▶

Концесиониране на стадион Априлов и превръщането му в атрактивна спортна зона

Със заповед беше назначена работна група, която изследваше възможностите за реализиране на концесия на обекта. На база наличната документация и състоянието на обекта, беше констатирано, че се налага поправка на кадастралната карта за имота и съставяне на нов АОС, които бяха изготвени през октомври, 2016 г.

През 2017 г. бяха проведени разговори с потенциални инвеститори, които ще проявят интерес към обекта след като се разширят възможностите за икономически дейности – преустрояване и обновяване на съществуващата база, допускане на допълнително застрояване. Община Габрово търси варианти за постигане на удовлетворителен консенсус за двете страни (Община и потенциални инвеститори).

2017 - 2018 ▶

Изграждане на нов спортен комплекс в кв. Трендафил чрез прилагане на публично-частно партньорство

Сдружение ФК „Габрово“ депозира в Министерството на младежта и спорта през юни 2015 г. проект за обект „Детски тренировъчен спортен комплекс в кв. Трендафила, УПИ I, кв. 36, Габрово“ по реда на Наредба № 2 за финансово подпомагане на строителството и ремонта на спортни обекти и съоръжения (обн. ДВ, бр. 40 от 13 май 2014 г.). След разглеждане от експертна комисия и преценка за съответствието на проекта с изискванията на Наредбата и приложимите нормативни актове, комисията дава положителна оценка на проекта и предложение към Министъра на младежта и спорта за финансово подпомагане. Министерството на младежта и спорта в свое писмо от края на декември 2015 г. информира Община Габрово, че не разполага със свободен финансов ресурс за финансиране на спортния обект.

През 2017 г. бяха проведени срещи в Министерството на младежта и спорта и Комисията по въпросите на децата, младежта и спорта към Народното събрание за намиране на възможности за реализиране на проекта.

2016 - 2017 ▶

Концесиониране на терена на недоизградения колодрум за изграждане на нов спортен комплекс

През 2016 г. след решение на Общинския експертен съвет по устройство на територията, бяха предприети действия по промяна на устройствения план във

връзка с обособяване на имота – предмет на концесията.

В резултат от направените прединвестиционни проучвания, изясняване параметрите на имота, беше установено, че няма заявени инвестиционни намерения. Това наложи преустановяване на подготвителните действия за откриване на процедура за предоставяне на концесия, съгласно заповед № 1488/18.08.2017г.

ИЗВОД

През 2017 г. Община Габрово продължи да насърчава развитието на масовия спорт сред различни възрастови групи. Подкрепяни бяха инициативи и мероприятия, допринасящи за активен и здравословен живот сред деца, младежи и възрастни. Продължи подкрепата за развитието на детско-юношески спорт, съдействието при организирането на спортни състезания на територията на общината и подпомагането на дейностите на местните спортни клубове.

ПРЕДСТОИ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА:

2016 - 2019 ▶

Подобряване на условията за развитие на спорта за хора с увреждания и в неравностойно социално положение, развитие на интеграционни схеми, чрез спортни мероприятия

2017 - 2018 ▶

Проектиране и намиране на източник за финансиране изграждането на нова спортна зала

КУЛТУРА

КУЛТУРНА ИНФРАСТРУКТУРА

МЕРКИ

2016 - 2019 ▶

Продължаване на процесите за модернизиране и обновяване на физическата среда на културните обекти и комплекси – ЕМО Етър, МАИР Боженци, РИМ – Габрово, Музей Дом на хумора и сатирата и др. /собствен и външен финансов ресурс/

През последните месеци на 2017 година Община Габрово подготви и подаде проектно предложение по мярка М01 „Подобряване на обществената среда в населените места“ по проект „Красива България 2018“ за ремонт на покривите и дограмата на Регионалния исторически музей, който е недвижима културна ценност от местно значение. Проектът дава възможност за етапно изпълнение, като първа най-належаща мярка ще бъдат ремонтно-реставрационните дейности по покрива, мансардния етаж с дограмите и покривното осветление. За цялостния ремонт на сградата има одобрен работен проект, съгласуван с Министерството на културата, издадено е и строително разрешение. Общата стойност на проекта е 324 292 лв. (в т.ч. 204 304 лв. съфинансиране от Община Габрово). През годината беше извършено енергийно обследване на сградата на **Регионален исторически музей – Габрово**, във връзка с планирани ремонтни дейности. С газификацията на музея беше решен съществен проблем с отоплението на сградата през зимните месеци.

През 2017 г. бяха проведени мащабни консервационни дейности в музеен обект **Дечкова къща** и движимите културни ценности в нея.

Значителни усилия бяха вложени от **ЕМО „Етър“** в реставрационни и ремонтни дейности - подмяна на калдъръмени и стълбищни настилки, ремонт на плочници, преобоядисване на къщите от дясната страна на чаршията и боядисване с клер на дървените им повърхности. В края на 2017 година започна ремонт на двете каси за билети, което ще завърши до края на месец януари 2018 година. В бившето училище „Йосиф Соколски“ бяха оборудвани две нови фондохранилища за керамика, метал и дърво. Шарланджийската работилница беше преустроена като се подобри визуалния разказ в нея, акцентира се върху важните технологически процеси с ново осветление, софтуерни приложения и информационни модули.

Направено беше енергийно обследване на Кръстникколчовия хан и хотела. Обявен е национален архитектурен конкурс за преустройство на хотел „Странноприемница“ и архитектурен проект за преустройство на Кръстникколчов хан.

Сериозно достижение през 2017 година е финализиране на идейните промени на **нова графична и визуална идентичност на Етнографски музей на открито „Етър“**. Те са създадени от утвърдени на международно ниво специалисти, като включват не

само лого, но и много важни послания, изработен специално за музея шрифт, както и всички компоненти, изграждащи облика му. Новата визуална идентичност беше публично представена в Габрово и София.

Във връзка с необходимостта от ремонтни дейности на сградата на **Регионална библиотека „Априлов - Палаузов“**, е изработен архитектурен проект за фасадна реставрация, съгласуван с НИНКН. Очаква се целево финансиране. Извършени са необходимите текущи ремонти в двете сгради и филиала, подменено е подовото покритие в три от работните помещения. Инсталирани са климатици във филиала, с което е решен дългогодишен проблем с отоплението. Със собствени средства е ремонтиран южният тротоар до основната сграда на библиотеката, заради просмукването на дъждовни води в приземния етаж.

Музей „Дом на хумора и сатирата“ осъществи ремонтни дейности в Зала „Стефан Фъртунов“: основен ремонт на стените, изграждане на преградни стени и боядисване; премахване на стари радиатори на отоплителната система; ремонт на съществуващата ел. инсталация и изграждане на нова; проектиране, монтаж и настройка на ново енергийно-ефективно светодиодно осветление; окабеляване, монтаж и настройка на мултимедийни системи; частичен ремонт на терасата към залата. Проектиране, монтаж и настройка на ново енергийно-ефективно светодиодно осветление в Зала 4. С климатична техника бяха оборудвани Залата на жирафите и работното пространство на отдел „Изобразително изкуство“. Проведено е обследване за енергийна ефективност, което ще бъде финализирано през януари 2018.

През декември в МДХС беше открита дигиталната инсталация „Интерактивно-генеративни формации 2014-2017“. Мястото ѝ, пред любимите на посетителите криви огледала, играе важна роля във възприятието и преживяването на творбата, съпоставяйки образите от огледалата с предлаганата виртуална среда, в която зрителят става участник. Целта е чрез елементите на играта посетителят да бъде въвличен в атрактивна виртуална среда.

През 2017 г. беше реализирана инвестиция в **Интерактивен музей на индустрията** – изграждане на противообледителна инсталация и снегозадържаща система на покрива.

В резултат на успешната комуникация и сътрудничество с местния бизнес, експозицията на музея се обогати с ценен и атрактивен експонат – екипировка за симулиране на състезания във Формула 1, която ще допринесе за повишаване на посетителския интерес.

Зала „Възраждане“ продължи да бъде важен сегмент от културната инфраструктура на нашия град и предпочитано място за разнообразни по вид изяви: музикални и танцови концерти, театрални постановки, кинопрожекции, читалищни, училищни и детски изяви, публични срещи, презентации, конференции, дискусии, изложби и др. Доказателство за добрите условията, които предлага тази мултифункционална зала, е увеличаващият се интерес от страна на външни изпълнители и състави. Общият

брой на реализираните събития за 2017 г. е 127 (в това число и репетиции), от тях 102 организирани от общинска администрация и структурите на Община Габрово, учебни и детски заведения и събития с благотворителна насоченост и 25 от външни организатори. Приходите от наем на залата са **6 156 лв.**

Максималното уплътняване на събитийността в залата е свързано с повишаване на изискванията към техническото обезпечаване. За да отговори адекватно на възникналите потребности, залата беше технически дооборудвана, като модернизиранието ѝ ще продължи поетапно и в следващите години.

2017 - 2019 ▶

Цялостно обновяване и модернизирани на сградата на Дом на културата и превръщане на пространствата му в съответствие с изискванията за провеждане на разнообразни събития и прояви /комбинирано финансиране от ОП „Региони в растеж“ 2014- 2020 и финансов инженеринг/

Домът на културата „Емануил Манолов“ със своята площ от 5 400 м², голяма зрителна зала и 63 помещения за обучение и репетиции, е най-мащабната сграда от културната инфраструктура на общината. В нея се помещават трите общински творчески формации - ДФА „Габровче“, оркестър „Габрово“, Габровски камерен оркестър; администрацията на ДТ „Рачо Стоянов“, НЧ „Габрово –2002“ и още 11 наематели. През 2017 г. в малките зали и голямата зрителна зала се проведеха 36 мероприятия – концерти, спектакли, чествания, семинари, презентации, изложби и др. Беше предоставена възможност за изява на външен културен продукт, съобразен с предпочитанията на габровската публика.

Зрителната зала в Дома на културата е една от най-предпочитаните за сценични изяви, но липсата на отопление предопределя сезонността на нейното ползване.

Реализираните приходи от Дома на културата са общо: 30 155,50 лв., разпределени, както следва: приходи от наем – 19 369,90 лв., приходи от такси – 10 785,60 лв.

Обектът е включен в основния списък с обекти на Инвестиционната програма за реализация на приоритетни проекти от ИПГВР на гр. Габрово по ОП „Региони в растеж“ 2014-2020 г. съгласно сключено през 2016 г. споразумение с Министерство на регионалното развитие и благоустройството. Проектът е за ремонт, модернизация, внедряване на енергоспестяващи мерки и изграждане на достъпна среда в сградата на Дома на културата, вкл. за благоустрояване на прилежащите пространства. След идентифициране на възможности за финансиране, проектът ще бъде подготвен и подаден за оценка.

2018 - 2019 ▶

Поетапна реализация на комплексен проект за обновяване на Музей Дом на хумора и сатирата и възстановяване на вариететния театър в Габрово /енергийна ефективност, вътрешно преустройство, благоустрояване на външното прилежащо пространство, използване на иновативни технически и IT решения за осъвременяване и обогатяване преживяванията на туристите и посетителите и др./ОП „Региони в растеж“, собствен и/или държавен бюджет, финансов

инженеринг/

Обектът е включен в резервния списък с обекти на Инвестиционна програма за реализация на приоритетни проекти от ИПГВР на гр. Габрово по ОП „Региони в растеж“ 2014 – 2020, съобразно сключено през 2016 г. споразумение с Министерство на регионалното развитие и благоустройството. През 2019 г. ще бъде извършена актуализация на Инвестиционната програма и в случай на освободен финансов ресурс от общия размер на БФП, след сключване на договори за БФП за основните проекти или при увеличаване на общия размер на БФП с наличните средства, могат да бъдат финансирани проекти, включени в индикативния резервен списък.

2016 - 2018 ▶

Подготовка и реализиране на интегриран проект за развитие на туристическата и културна инфраструктура на Габрово /крепостта Градище и ЕМО Етър - финансиране от ОП „Региони в растеж“ 2014-2020 и финансов инженеринг/

В резултат на задействани през 2015 г. процедури и предприетите действия, със Заповед № РД-9Р-18 от 17 юни 2016 г. на Министъра на културата (ДВ. бр. 61/05.08.2016 г.) беше променен статутът в частта граници и режими за опазване на недвижимата **културна ценност „Късноантична и ранновизантийска крепост“, разположена в м. Градище.** През 2017 г. **Община Габрово финансира** първите от четвърт век археологически проучвания и научно обследване на непроучвана част от обекта. Разкопките бяха организирани от Регионален исторически музей – Габрово, с научни ръководители доц. Росина Костова и проф. д.и.н Казимир Попконстантинов от ВТУ „Св. Св. Кирил и Методий“. Археологическото обследване и социализиране на терена ще продължи и през 2018 г. Предприети са нови действия за промяна на статута на недвижимата културна ценност от местно в национално значение.

2017 ▶

Подготовка и организиране на международен идеен конкурс за изграждане на Център за съвременно изкуство

Водещ приоритет в Стратегията за развитие на културата в община Габрово (2014 – 2024) е развитието на Габрово в сектор визуални изкуства, свързан с превръщането на града в център на съвременното изкуство и обособяването му като привлекателна дестинация за артисти и публики от целия Балкански регион. Привличането на млади автори и публики налага стимулиране на иновативните практики в сектора. Добрият културен мениджмънт в сектора, представянето на качествено културно съдържание на световно равнище, осъществяването на международен обмен на артисти и добрата комуникация на събитията са гаранция за превръщането на Габрово в атрактивна туристическа дестинация, с всички произтичащи от това ползи в културен, икономически и социален план. Ключов инструмент в реализирането на поставената цел е създаване на Център за модерно изкуство, който ще има амбицията да бъде сред най-значимите национални проекти в областта на съвременното изкуство. Центърът ще носи името на

световноизвестните артисти Кристо и Жан-Клод и ще бъде мултифункционално галерийно пространство, с постоянна експозиция с творби на авторите. Създаването на Центъра предполага освен сериозен финансов ресурс, създаване на основен фонд, представящ творчеството на световноизвестните авангардисти. Действия в тази посока са предприети от Община Габрово, която съхранява 50 бр. автентични постери от осъществени проекти на Кристо и съпругата му Жан-Клод, предоставени на Община Габрово от Стефан Явашев, Анани Явашев и Христо Явашев.

С Решение на Общински съвет – Габрово, неувоената сума след Първата конкурсна сесия на Програма Култура 2017 година в размер на 29 220 лв., беше предоставена на Музей „Дом на хумора и сатирата“, който в партньорство със сдружение „Нашето по-голямо Габрово“ реализира изложбите „Кристо и Жан-Клод. Проекти“ и „Роден в Габрово“, включваща експониране на постерите, документална изложба, представяща живота на фамилия Явашеви в Габрово и поредица съпътстващи събития (филми, дискусии, лекции, детски образователни ателиета и др.), които надграждат основната идея и поставят началото на **музейна експозиция**. Общата стойност на инициативата до края на 2017 г. възлиза на 44 310.91 лв.

2016 - 2019 ▶

Разработване и реализация на поетапно изграждане на художествено и ефектно осветление по фасади на сгради, зелени зони и паркове, като по този начин се цели превръщане на градската среда в атракция

През 2016 г. по дължина на надградената подпорна стена по ул. „Дунав“, изградена като допълнителен обект в рамките на проект „Интегриран проект за изграждане на привлекателна, достъпна и зелена градска среда на гр. Габрово“, беше изпълнено художествено осветление. Предстои финализирането на такова и на пешеходния мост над река Янтра.

С **нова коледна украса** заблестя Габрово в началото на декември 2017 г. Подменени бяха паната на ул. „Априловска“ и кръстовището на ул. „Ст. Караджа“, коледна украса беше монтирана на кръговото кръстовище в кв. „Младост“, на част от бул. „Априлов“ и в градинката с мечето. Светеща украса поставиха на фасадите си Регионална библиотека „Априлов - Палаузов“ и Регионален исторически музей. Разширяването на зоните с коледна украса ще продължи и през 2018 г. с търсене на ефектни светлинни решения.

2016 - 2017 ▶

Анализ на наличния сграден фонд, подходящ за културно съдържание и изготвяне на „пътна карта“ за осмисляне и устойчиво управление на наличната собственост

Бяха събрани и систематизирани данни за **„пътната карта“** на наличния сграден фонд, подходящ за културно съдържание. Систематизираната информация за културната инфраструктура, реда и условията за ползване, станаха публично достояние, чрез административния сайта на Общината и в GIS системата, с цел ефективна информираност на потенциалните ползватели.

КУЛТУРЕН КАЛЕНДАР И ПРОГРАМА

МЕРКИ

2016 ▶

Създаване на Обществено-консултативен съвет към кмета по въпросите на културата и развитие на творчески инициативи

През 2017 г. продължи диалогът и търсенето на широк обществен дебат по въпросите на културната политика на Общината с културни и образователни институти, неправителствени организации, творчески съюзи, индивидуални творци и общественици. Работна група от общински експерти, директори на културни институти, ръководители на неправителствени организации, подготвиха кандидатурата на Габрово за членството в мрежата на творческите градове на ЮНЕСКО. В широка работна група бяха обсъждани и мерките на програмата Пилотни градове. С цел ефективност и оперативност по значими въпроси и теми от културния и обществен живот ще продължи да се работи в посока сформирание на експертни групи в различни области и браншове.

2016 - 2019 ▶

Развитие на културни формати като Карнавал на хумора и сатирата, Международно биенале на хумора и сатирата в изкуствата, международните фестивали "Дни на камерната музика" и „Смешен филм фест“, Международния панаир на народните занаяти „Етър“ и др.

Основен принцип при реализирането на Културния календар през 2017 г. беше постигането на качество и иновативност при утвърдените културни формати и създаване на условия за представяне на високостойности събития и творци, които да провокират не само местен интерес, а да привличат публика от областта, региона, страната и чужбина.

✓ **Качество и иновативност на събитията**

През 2017 г. успешно бе осъществено поредното издание на **Международния фестивал на хумора и сатирата** с традиционния **Габровски карнавал** и съпътстващите го: Биг бенд парад, Национален карнавал-ревю и конкурс за красота за живи котки, Национален детски фестивал „Смехоранчета“, Детски мини карнавал, Първо издание на Фестивал на уличните изкуства (съфинансиран по програма Култура), ателие за артистичен грим, открита сцена на пл. „Възраждане“, зрелищно светлинно 3D мапинг шоу и пиротехнически спектакъл. За нарастващия интерес към събитието и възможностите за развитие на фестивален туризъм, говори ръстът на туристите, посетили града в деня на Карнавала.

Фестивалът на хумора беше широко отразен от национални и специализирани медии. Получихме медийното партньорство на БГ радио, което по време на фестивалната седмица имаше ежедневни преки предавания от Габрово и на Списание 8. Пет рекламни билборда, поставени в София и на възлови места в

страната и атрактивен флашмоб, реализиран на 1 април в метростанция „Сердика“ в София, дадоха на Карнавала нова, много по-широка публичност. Новият карнавален сайт набира популярност и вече е един от основните инструменти за информация и комуникация на Община Габрово в осъществяване на културните ѝ политики.

През 2017 г. усилията на организаторите на най-значимото културно събитие на Габрово – Карнавала, бяха насочени към повишаване качеството на културния продукт, като за целта се инвестираха повече средства в ушиването на нови, дизайнерски, карнавални костюми и скулптирането на нови, внушителни макети. Благодарение на това шествието беше по-пищно и цветно от всички, правени до момента.

В опит да се привлече допълнително вниманието на хората от други градове и да се мотивира участието на групи от Габрово, Община Габрово обяви конкурс за карнавална картина с награден фонд 5 000 лв.

С карнавална визия бяха брандирани хотели и заведения за хранене.

Продължават усилията за развиване на карнавална индустрия, чрез **продажба на карнавални артикули** и осъвременени габровски сувенири не само по време на майските празници, а целогодишно - на щанда на Туристически информационен център. Превръщането на Фестивала на хумора в устойчива културно-туристическа индустрия има потенциал, който с целенасочени действия и обединени усилия на общинска администрация, културни институции, неправителствен сектор, представители на туристическия бранш и бизнеса, ще развием в следващите години.

Международният фестивал на хумора и сатирата в Габрово бе удостоен със **Знака за европейски фестивал за периода 2017 - 2018**. Кандидатурата на Габрово за лейбъла получи одобрение от международно жури, с председател сър Джонатан Милс, след направена успешна оценка от експерти на национално ниво. Фестивалът е част от общността на ЕФФЕ фестивалите, подпомагана от Европейската фестивална асоциация, съфинансирана от Европейския съюз и включваща фестивали с изключителни артистични качества и важно въздействие на местно, национално и международно ниво. С получаването на лейбъла Габровският карнавал намери място на сайта на ЕФФЕ, което означава, че цялата информация, свързана с него, ще бъде лесна за достъп за фестивалната публика, артисти, артистични организации, ансамбли, оркестри, театри и танцови формации, спонсори и частни компании, медии и публични власти на всяко едно ниво. Международният фестивал на хумора и сатирата в Габрово попада в общоевропейския събитиен календар на Европейската фестивална асоциация.

Мотото на карнавал 2018 г. стана ясно на 11.11. в 11 часа и 11 минути на 2017 г. Габровци гласуваха и избраха в годината на Европейското културно наследство и Председателството на България на ЕС да се забавляват под мотото: „ Габрово – мой малък Брюксел“.

За **първи път** не само в Габрово, но и в света, през 2017 г., по време на майските празници, беше организиран единственият по рода си **„Карвинг фестивал на**

смеха“. Балканското състезание, което се проведе в рамките на три дни, събра участници от три държави – България, Сърбия, Македония. 20 състезатели мериха сили в пресъздаването спецификата на габровския хумор, чрез изкуството на карвинга, вдъхновени от мотото: „Да изкукуригаме от смях“.

Инициативата се осъществи в партньорство с Българската асоциация по карвинг. В местните и национални медии излязоха над 50 публикации. Известният кулинар и популярно тв-лице – Иван Манчев гостува на фестивала и се включи в международното жури, което оценяваше участниците. Като съпътстващо събитие на фестивала, с подкрепата на Институт „Конфуций“, габровци и гости на града имаха възможност да се включат в уъркшоп по китайско рязане на хартия.

XXIII Международно биенале на хумора и сатирата в изкуството – Габрово 2017, организирано от Музей „Дом на хумора и сатирата“, включи конкурсна програма и курираната изложба „Да умреш от смях“. След осъвременяване на статута на Биеналето, конкурсната програма обхваща два раздела – „Карикатура“ и „Съвременно изкуство“. Новост в раздел „Карикатура“ бе обособяването на категориите „анимирана карикатура“ и „печатни издания“. Раздел „Съвременно изкуство“ разшири обхвата си, включвайки съвременни форми като инсталации, филми и други. Получаването, селекцията и присъждането на наградите се осъществи **онлайн**. За конкурсната програма бяха изпратени общо 1 277 творби (464 за раздел „Карикатура“ и 813 за раздел „Съвременно изкуство“) от общо 724 автори от 69 страни. (Някои автори участват и в двата раздела). За първи път в Биеналето участваха 361 автори. Селектирани за участие в конкурсните изложби на Биеналето и изложбата „Да умреш от смях“ бяха общо 214 творби на 176 автори от 54 страни.

За отразяване на пълната информация на Биеналето бе създаден сайт, на който, след окончателната селекция, бе публикуван електронен каталог на всички творби, показани в изложбите. Издаден бе и специален вестник с подробна информация за журито, изложбите и лауреатите, който бе на разположение на посетителите в Музея. Съставът на международното жури включи: Дарил Кейгъл (САЩ), Франсис Маккий (Великобритания), Йорг Бадер (Швейцария), Андрей Попов (Русия), Жан-Мари Бертен (Франция), а от българска страна – Антон Стайков, Христо Комарницики, Маргарита Доровска и Йорданка Шиякова. В раздел „Съвременно изкуство“ бяха връчени общо 4 награди на обща стойност 13 000 лева; в раздел „Карикатура“ бяха връчени 3 награди на обща стойност 6 000 лева; петима автори бяха отличени с „Извънредно отличие). Част от биеналните изложби бе и самостоятелната изложба „Картини от ателието ми“ на Николай Ангелов, носител на Голямата награда „Златният Езоп“ от 2015 г. Съпътстващата програма на Биенале 2017 включи лекции на членовете на журито Франсис Мъккий, Йорг Бадер и Жан-Мари Бертен. Домът на хумора и сатирата осъществи допълнителна образователна програма, реализирана в рамките на 4 месеца (юни – септември)

XV Международен панаир на традиционните занаяти - най-голямото събитие в дейността на ЕМО „Етър“, събра над 120 майстори, между тях 26 от Румъния, Украйна, Сърбия, Судан, Южна Африка, Иран и други. Текстилни техники, свързани с

багрене и АртЗона, които представят съвременните търсения на майстори на традиционни занаяти, намират нови почитатели. За първи път музеят организира майсторска надпревара по иконопис с участието на 8 иконописци, сред които четирима от Румъния, Русия, Украйна и Албания. В историята на майсторските надпревари се вписва и първата такава между младежи от училища по изкуства в Трявна, Сливен и Пловдив. В тази категория е връчена награда „Бронзова хлопка“.

През 2017 г. музеят на открито стана съорганизатор и домакин на **Първия Национален панаир на музейните сувенири**. Форумът постави важни въпроси, свързани с качеството на музейните сувенири, тяхното разнообразие и начините на популяризиране. Националният панаир на музейните сувенири е първа проява, която подпомага дейността на българските музеи и дава насоки в тяхното рекламиране.

Все по-голям интерес и медийна популярност предизвиква Международният фестивал на илюзионното изкуство **„Магична среща Златна котка“**, който се организира от сдружение „Куик Хендс Проджект“ и Община Габрово. Събитието се превърна в емблематично не само за града, а за страната, и утвърди Габрово като Балканска столица на магията. За международното признание към фестивала и изграденото доверие от страна на професионалната гилдия говори фактът, че „Златната Котка“ е включена в календара на събитията на най-голямата световна магична организация **International Brotherhood of Magicians (I.B.M.)**.

В последните години **Международният музикален фестивал „Дни на камерната музика“**, организиран от Габровски камерен оркестър, успява да разчупи рутината и стереотипите чрез смесване на различни изкуства и музикални жанрове, като запази баланса между музикалните предпочитания на постоянната си публика и в същото време провокира интереса на младите хора – бъдеща публика на фестивала. Освен фестивална програма в зала, 42-то издание предложи концерт в парковата зона пред Дечковата къща, предназначен за детска аудитория, който имаше не само забавен, а и образователен ефект. Интересът към събитието дава основание за търсене на нови музикални провокации към младата публика и реализиране на по-разнообразна и атрактивна програма.

Фактът, че голяма част от публиката на фестивала, са хора в пенсионна възраст и любопитни млади хора, най-често учащи или безработни, наложи **преосмисляне на ценовата политика** и въвеждане на преференциални цени за споменатите категории, което от своя страна доведе до по-висока посещаемост на концертите.

Признание за високия професионализъм и културна стойност на фестивала е финасирането в размер **на 9 300 лв.**, което Габровски камерен оркестър спечели от Министерство на културата.

Популяризирането на **стойностното кино** и създаването на положителна нагласа към некомерсиалните филмови продукции у младото поколение, продължихме чрез инициативата **„На кино в зала „Възраждане“** с прожекции за възрастни и деца. За осма година Община Габрово, съвместно с „Арт фест“ ЕООД, реализира

кинофестивала **София филм фест на път**, а 4-дневната програма даде възможност на ценителите на седмото изкуство да се докоснат до най-добрите български, европейски и световни продукции.

С цел целогодишно поддържане на интереса към Международния фестивал на комедийното кино „Смешен филм фест“ бяха реализирани прожекции в зала през февруари и декември. Най-доброто от програмата на 7-то издание гостува на Лятно кино на поляна в квартал Русевци. 3-дневната инициатива беше реализирана в средата на месец август, със съдействието на НЧ „Хр. Смирненски 1949“.

Нови и атрактивни акценти се откриха в програмата на **Международния фестивал на комедийното кино „Смешен филм фест“ 8**. Фокусът беше върху детската и младежка аудитория, за която имаше 4 филмови прожекции, запомнящи се срещи с членовете на журито и образователно ателие по документално кино, в което участници от различни възрасти обединиха умения и идеи в създаването на кратка миниатюра за габровския хумор. С подбрана програма фестивалът **гостува** в Севлиево.

Активна образователна дейност в областта на киноизкуството реализира **Музей „Дом на хумора и сатирата“**, чрез лекторите „Филмовата комедия – традиция, стилове, представители“, инициативата „Лятно кино в парка на смеха“. В края на годината беше представена кинопанорамата по програма "Социално предприемачество" на Балканския институт по труда и социалната политика.

Акцент в културния календар за 2017 г. заемат изложбите **„Кристо и Жан-Клод. Проекти“** и **„Роден в Габрово“**. Това е първият реализиран опит да се представи мащабното творчество на художника в родното му Габрово. Основни организатори на събитието са Община Габрово, Музей „Дом на хумора и сатирата“ и Сдружение „Нашето по-голямо Габрово“. Реализацията на мащабния проект започна с цялостта реконструкция на Зала „Стефан Фъртунов“ в Дома на хумора и сатирата.

Изложбата „Кристо и Жан-Клод. Проекти“ представя хронологично шестнадесет проекта на артистите и някои ранни произведения чрез постери, текст, времева линия и географска карта; изложбата включва още: видеоинтервю с Кристо, заснето в Ню Йорк от доц. Георги Лозанов и режисьора Стоян Радев; кадри на Недялко Данов от филма на БНТ „Мост към Кристо“, създаден от Евгения Атанасова-Тенева.

Изложбата „Роден в Габрово“ представя живота на семейство Явашеви в Габрово; консултант на изложбата и автор на текстовете е журналистката Евгения Атанасова-Тенева. Филм представя местността Качорите, заемащо специално място в детските години на Кристо.

Изложбите са осъществени с партньорската подкрепа на семейство Явашеви, Българска национална телевизия, Държавен архив – Габрово, Регионална библиотека „Априлов - Палаузов“, Регионален исторически музей – Габрово, Национална Априловска гимназия, Национална гимназия за приложни изкуства „Тревненска школа“, Второ основно училище „Неофит Рилски“ и Начално училище „Васил Левски“.

Изложбите се придружават от:

- Специализирана пространна беседа за творчеството и живота на Кристо и съпругата му Жан-Клод по определен график;
- Прожекции на филмите: „Изкуството е за двама – Кристо и Жан-Клод“, 2010; „Christo от България“, 2015; „Пътят към Портите“, 2005; „Опакованият Райхстаг – 20 години по-късно“, 2016 с автор Евгения Атанасова-Тенева и „Кристо на 75“, 2010 с автор Тома Томов;
- Образователна програма за деца.

С вълнуващ концерт и среща с **фамилия Минчеви** - Минчо Минчев и Николай Минчев, продължи инициативата на Община Габрово **„ФамилииТе“**. Концертът беше съпътстван с разговор за най-интересните моменти от историята на рода и детските спомени, презентация с фотографии, програми и афиши от концерти, извадки от интервюта, отзиви на музикалната критика, подготвена от Държавен архив – Габрово. Инициативата **„ФамилииТе“** ще продължи и през 2018 с представяне на друга значима за културния живот фамилия – Солакови.

В културния афиш на Община Габрово за 2017 г. се открояват също концертът на виртуозните музиканти **Веско Ешкенази и Людмил Ангелов**, както и концертът на Габровски камерен оркестър под диригентството на маестро **Емил Табаков** и солисти – именити български инструменталисти.

С подкрепата на Община Габрово и Министерство на културата, Художествена галерия „Христо Цокев“ реализира първото издание на **Национално триенале по живопис „Мостове“**.

С възстановка, концерт-спектакли, изложби и печатни издания, реализирани в партньорства между Община Габрово, Регионален исторически музей, РБ „Априлов - Палаузов“, ДФА „Габровче“, ДТ „Рачо Стоянов“ и др. културни и образователни институции и творчески формации бяха **отбелязани значими исторически годишнини**: 180 години от рождението на Васил Левски, 140 години от освобождението на Габрово, 150 години от рождението на д-р Петър Цончев, 170 години от смъртта на благодетеля Васил Априлов.

Културният афиш на **коледно-новогодишните празници** включваше концерти, театрални постановки, изложби, благотворителни изяви, прожекции на филми, занимания за децата. С цел гражданите и гостите на града да усетят по-пълноценно празничната атмосфера, чрез създаване на възможност за непосредствено общуване между изпълнители и публика, голяма част от програмата беше реализирана **на открито**. Акцент в събитията беше запалването на светлините на коледната елха на площад „Възраждане“ с участието на струнен квертет „Дестини“ и атрактивно лазерно шоу и празничен концерт на 30 декември с участието на Славин Славчев и група „Еридан“, DJ Фабрицио Паризи и пиротехническо шоу.

С концерт на оркестър „Габрово“ и светлинни пластики на младежката формация „Огнени сенки“ към НЧ „Христо Смирненски 1949“, беше открито Детското коледно

градче. Тази година градчето беше позиционирано на ново място – в градинката с мечето. За празничното усещане на посетителите спомогна и поставената светеща коледна украса.

На откритата сцена на ул. „Радецка“ по време на коледно-новогодишните празници оркестър „Габрово“ представи 5 жанрово разнообразни концерта.

Акцент в програмата бяха **инициативите за деца**, реализирани от Община Габрово и културните институти: театрални представления, творчески работилнички, училище за коледари и сурвакари в ЕМО „Етьър“, ателиета за изработване на картичи в подкрепа на инициативата „Българската коледа“ в ХГ „Христо Цокев“ и ЕМО „Етьър“, коледуване с ДФА „Габровче“, куклен театър с Дядо Коледа. При изключителен интерес премина инициативата - **Малки Коледни НаСладки** – семейни занимания за малки и големи, включващи детско кино, творчески ателиета, кулинарен конкурс, приказна разказвачница, коледни песни и музика.

Установените контакти с **чуждестранните културни институти** в България и съвместната работа даде добри резултати и през 2017. Със съдействието на **Руски културно-информационен център** и **Полски институт**, бяха осъществени филмови прожекции за младежка и детска аудитория. В партньорство с **Чешкия център**, при засилен интерес, премина поредното издание на европейската инициативата „Нощ на литературата“ с обособяване на две литературни гнезда.

Габрово все по-категорично заявява своето присъствие като предпочитана от стойностни трупи и изпълнители сцена. С усилията на Общината и независимия сектор в областта на културния мениджмънт, бяха създадени условия за активен културен и социален живот на местната общност и възможност да се докосне до жанрово разнообразни и качествени културни продукти. В общината бяха реализирани над 70 гостуващи театрални, танцови и музикални спектакъла и над 450 събития на местни културни и образователни институции, професионални и самодейни творчески формации.

За почти всички събития в зала, организирани от Общината и общинските творчески формации, беше създадена възможност за предварителна продажба на билети, което да улесни достъпа на публиката. С промяна в общинската наредба за определянето и администрирането на местните такси, цени на услуги и права на територията на Община Габрово, беше въведена абонаментна карта за фестивали, което допълнително улесни постоянната публика.

На базата на анализ на обществените нагласи и потребности и в стремеж за разнообразяване на предлаганите културни продукти, акцентирайки върху качествени некомерсиални събития, реализирахме концерти, театрални спектакли, филмови прожекции, от които генерирахме приход в размер на **14 968 лв.** (при планиран 13 900 лв.)

Наред с традиционното **популяризиране на събития**, чрез печатни рекламни материали (афиши, флаери, дипляни) и прессъобщения в медиите, бяха използвани възможностите, които предоставят **рекламно-информационните елементи на**

спирките (16 бр.). Активно бяха популяризирани събития и инициативи на **лед екраните** в града. Туристически информационен център – Габрово, ежесечно издава **събитиен бюлетин**, който разпространява до културни институти, хотелиери, туроператори, местен бизнес. Широко използвано е интернет пространството и предимствата на социалните мрежи. За по-големите събития е търсено медийно партньорство от местни и национални медии.

Интензивността на събитийния живот в града, реализиран от културни, спортни, образователни институции и частния бизнес, налага необходимостта от увеличаването на регламентиранияте информационни табла, а така също и от обновяване и естетизиране.

През годината продължиха **образователните инициативи** на Габровски камерен оркестър, оркестър „Габрово“, Интерактивен музей на индустрията, Регионален исторически музей, Регионална библиотека „Априлов – Палаузов“, ХГ „Хр. Цокев“, ЕМО „Етър“, МАИР „Боженци“, Драматичен театър „Рачо Стоянов“ и Държавен куклен театър – Габрово и активната работа с деца и младежи, за приобщаване към различните видове изкуства и традиции. Културните институти на територията на общината, Посетителски център „Узана“ и Природната Академия се включиха в летните занимания, организирани от Община Габрово, като разработиха и изпълниха тематични програми, по които децата едновременно да учат и играят, да се запознаят с дейността на конкретната институция, да се превърнат за един ден самите те в творци, екскурзоводи, научни работници.

Летните занимания са част от изпълнението на хоризонталните политики, заложили в Стратегията за култура 2014 - 2024 на Община Габрово. Образованието в сферата на изкуството и културата е приоритетна област, чиито основни насоки целят запознаване и въвличане на всички социални групи в община Габрово в актуалните за България и света културни процеси. Община Габрово стимулира както професионалното образование и допълнителна квалификация, така и неформалните образователни практики в посока на повишаване на културната информираност, формиране на публики, а чрез лятната занималня конкретно се стимулират и връзките между учебните заведения и културните институти.

Моделът на Община Габрово за учене, чрез забавление и осмисляне на свободното време получи висока оценка от БАРОК в рамките на годишните награди на организацията на работодателите в сферата на културата - ПРОкултура, които през 2017 г. бяха посветени на иновациите.

Културните институции участваха със свои специалисти в изпълнението на проект BG05M20P001-3.001-0044-C01 „Интеграционни мерки за повишаване училищната готовност на децата в община Габрово“.

Община Габрово и голяма част от културните институции в града активно работиха с **младежи-доброволци**, като най-активни в това отношение бяха **РБ „Априлов - Палаузов“**. Младите хора не само участваха в дейности по популяризиране, организиране и провеждане на събития и кампании, а сами инициираха и

реализираха събития, разнообразяващи и обогатяващи културния продукт на институциите. Приобщаването на доброволците и включването им като участници в събитийния живот на общината играе важна роля за повишаване на общата им култура и естетическите им критерии, създава положителни нагласа към стойностните културни продукти, възпитава у тях чувство на отговорност и стимулира активното им отношение към случващото се в града.

По инициатива на неформална група **младежи**, с подкрепата на Община Габрово, през септември се проведе **„Вечер в парка“**. Парк Маркотей се превърна за няколко часа в младежка територия за изкуство, спорт, доброволчество и обмен на добри практики. Големият брой присъстващи млади хора доказва потребността им от споделяне на пространства и мисли в компанията на качествена музика и светлинни атракции.

2016 - 2019 ▶

Подкрепа за създаване на нови културни формати и продукти, които да се провеждат на територията на община Габрово, които надхвърлят границите на Габрово по значимост и привличане на интерес и гарантират преки и косвени икономически ползи за общността

В изпълнение на тези цели през месец август **бяха реализирани 7 творчески и образователни резиденции**. Драматурзи, архитекти, художници, графични дизайнери, млади предприемачи твориха, трупаха знания, обмениха опит и идеи сред възрожденския колорит на Архитектурно-исторически резерват „Боженци“ и Етнографски музей на открито „Етър“.

Лятна международна академия за драматургично писане "Да умреш от смях", организирана от Арте Урбана Колектив – София, Община Габрово и Музей на архитектурно-исторически резерват „Боженци“, в партньорство с Френски институт – България, Музей „Дом на хумора и сатирата“, Британски съвет, Театрална компания Famille Mundi – Париж, Eurodram, Maison d'Europe et d'Orient. Участници от 24 държави от целия свят се включиха в ателиетата за писане на документални филми, театрални текстове и физически подход към писането. В програмата имаше безплатни лекции в Музей „Дом на хумора и сатирата“. Академията завърши с фестивал, на който бяха представени създадените театрални пърформанси и концерт на Туи Мамаки (Нова Зеландия) и Котарашки. Успехът на академията дава сериозна заявка за продължение и развитие през 2018 г.

В Архитектурно-исторически резерват „Боженци“ се проведе **Работилница за шрифтов дизайн**, организирана от Дизайн студио „Редизайн“, с участници от страната и чужбина и лектор Лукас де Гроот - един от най-уважаваните майстори на това изкуство в света. Работилницата се проведе като част от образователната програма Типоклас, по която са провеждани само две и триденни работилници. Това е първият модул с откъсване от нормалния живот на участниците и с продължителност от две седмици, а организаторите избраха резервата, заради възможността за уединение и активна творческа работа.

В партньорство с Регионално сдружение на общините „Централна Стара планина“ и ВТУ „Св. Св. Кирил и Методий“, **Музей на архитектурно-исторически резерват „Боженци“** за втора поредна година реализира проекта „Стъклена плетеница“. Инициативата е свързана с демонстрация и работно ателие за топла и студена художествена обработка на стъкло, в която се включиха над 500 посетители.

Автентичният колорит на Архитектурно-историческия резерват вдъхновяваше участниците в традиционния **Международен пленер по живопис „Боженци“ 2017**, организиран от **Художествена галерия „Христо Цокев“ – Габрово и Съюза на българските художници**.

В резервата се проведе и **Първи национален летен лагер „Предприемачът като откривател“**, организиран от Община Габрово, ОИЦ-Габрово и фондация „Бауерзак“.

Второ издание на КЕВИС`2017 - Арт симпозиум за лендарт и кинетично изкуство с организатори: Център за неформално образование и културна дейност АЛОС и Етнографски музей на открито „Етър“, партньори: Сдружение „Изкуство в действие“ - София, СУ „Св. Климент Охридски“ – Катедра „Визуални изкуства“, WWF България, подкрепата на Фондация "Америка за България" и местни бизнес среди, се проведе в Етнографски музей на открито „Етър“. След пилотното издание (2015 г.) на КЕВИС под формата на младежки симпозиум за кинетично изкуство, задвижвано с вода, с участието на студенти по изкуствата и ученици от художествени гимназии, акцентът във второто издание беше върху изява на различни поколения съвременни автори, готови да експериментират в сферата на лендарта и кинетичното изкуство.

За втора година в **Етнографския музей на открито**, се реализира **образователната програма „В света на старопланинската архитектура“**, организирана от Сдружение „Мещра – традиционни знания и занаяти“, Камара на архитектите в България и Етнографски музей на открито „Етър“. Лекциите бяха посветени на Българската възрожденска архитектура, опазване на културното наследство, реализирани бяха практически занимания. Специален гост на събитието беше представител от Унгарския музей на открито - Szentendrei Skanzen, който изнесе лекция, свързана с опазването и предаването на знанията в традиционната архитектура и традиционните архитектурни техники.

МАИР „Боженци“ и ЕМО „Етър“ се включиха в поредното издание на международната инициатива **Европейски дни на художествените занаяти**, организирана от Регионално сдружение на общините „Централна Стара планина“.

Популяризиране на културния продукт на Габрово беше постигнато чрез издаването на Каталог на Постоянна експозиция „Градски бит от края на XIX до 40-те години на XX век“ в Дечкова къща – Габрово, целево финансиран от Министерство на културата и РИМ-Габрово, който е първият каталог на музейна експозиция в Габровска област.

За годините на функционирането си (от 2011 г.) Програма „Култура“ доказва своята **целесъобразност и полза за общността**, видно от засиления интерес от страна на местните организации към обявените приоритети и възможностите за финансиране на различни културни прояви. Община Габрово показва своята готовност да отговори на различните гледни точки и потребности на публиката, отчитайки характеристиките на съвремието ни.

През 2016 г. бяха направени промени в Правилника за съфинансиране на проекти по Програма Култура от бюджета на Община Габрово. Преди изготвянето на Предложение до Общински съвет, промените бяха публично обсъдени в широк кръг от заинтересовани страни, като бяха създадени условия за дискусия по темата, коментари, мотивирани предложения, както в зала по време на обсъждането, така и в специално създадената в интернет група. Голяма част от законосъобразните предложения бяха взети под внимание и приложени в новия правилник.

В края на 2016 г. Община Габрово откри процедура за Първа конкурсна сесия по Програма Култура за съфинансиране на проекти за 2017 г. В Стратегията за култура на Община Габрово (2014 – 2024) като основен приоритет е заложено запазване, надграждане и развиване облика на Габрово като Столица на хумора и сатирата, като тази марка на града се актуализира и изпълни със съвременен и качествено съдържание. В съответствие с тази стратегическа цел, Община Габрово определи съдържателния обхват на Програма Култура за 2017 г. да бъде със специален приоритет „Хуморът обича Габрово“, а тематичните области в конкурсната сесия да са: „Карнавалът и града“ и „Пътуване в света на комичното“.

В проведената конкурсна сесия **постъпиха осем проектни предложения, пет от тях бяха одобрени за съфинансиране**. Чрез Програма Култура на Община Габрово бяха реализирани проектите:

- ✓ „Мнимият болен“ - спектакъл по едноименната пиеса на Молиер, който по ефектен и атрактивен начин откри X-тото юбилейно издание на Международния фестивал на комедийния спектакъл, изпълнен от Драматичен театър „Рачо Стоянов“, със съфинансиране на стойност 14 580 лв.;
- ✓ Кураторска изложба и образователна програма към 23 Международно биенале на хумора и сатирата в изкуствата, изпълнен от Музей „Дом на хумора и сатирата“, с финансова подкрепа в размер на 14 974 лв.;
- ✓ „Международен фестивал за градски изкуства и щастие bFest“ – идейно предложение на Сдружение „Обществен комитет „Васил Левски“ – Габрово, което получи съфинансиране на стойност 12 230 лв.;
- ✓ Карнавал Light – Сдружение „Фабриката“ - получени средства – 14 596 лв. и „Алтернативни форми на изкуство – II.
- ✓ „Комичната страна на нещата“, реализиран от НЧ „Христо Смирненски 1949“ кв. Русевци, който получи 14 400 лв. съфинансиране.

Според действащия правилник, в края на 2017 г. бе открита процедура за Първа конкурсна сесия по Програма Култура за съфинансиране на проекти за 2018 г.

Приоритет на програмата са инициативи и прояви, които дават видимост и са с принос към значимите за страната и общината ни събития: включването на Габрово в иновативния проект на ЮНЕСКО „Творчески градове“, Българското председателство на Съвета на Европейския съюз, Европейската година на културното наследство.

Приоритетът цели да осигури възможност на творците и гражданите: чрез творчески идеи, подходи и интерпретации, включително по темите, свързани с общочовешките ценности, да представят постиженията, таланта и новаторските търсения, местната културна специфика и идентичност като част от европейската и световна култура и културно наследство.

2016 - 2019 ►

Реализиране на проекти в сферата на културните прояви в партньорство с местни и чуждестранни партньори /различни европейски програми, собствен и държавен бюджет, финансов инженеринг/

В средата на месец юни Габрово влезе в надпреварата за включване в **мрежата на творческите градове на ЮНЕСКО**, залагайки на три свои предимства – град на занаятите и индустрията, столица на хумора и сатирата, град, който съхранява и популяризира народния и местния фолклор. Признанието дойде в края на октомври, а Решението бе официално обявено по време на Генералната конференция на 39-ата сесия на ЮНЕСКО в Париж. Така Габрово стана вторият български град след София, чиито културен потенциал е оценен много високо от световната организация.

Кандидатурата бе подготвена под ръководството на Община Габрово с активното участие на Етнографски музей на открито „Етър“, Музей „Дом на хумора и сатирата“, Регионално сдружение на общините „Централна Стара планина“, Сдружение „Фабриката“ и габровските читалища. Габрово получи подкрепа от Националната занаятчийска камара, Съюза на българските музикални и танцови дейци и от Националната комисия на България за ЮНЕСКО.

В проекта е разписан 4-годишен план с инициативи от творческите области на мрежата – занаяти и фолклорни изкуства, дизайн, кино, гастрономия, медийни изкуства и музика. Планирано е участието на организации от публичния и частния сектор, професионални сдружения, образователни и културни институции, гражданското общество. Дейностите са насочени към постигане целите на мрежата чрез засилване ролята на културата и творчеството за устойчиво градско развитие.

Проект „Гара Индустриална“ на Община Габрово, получи частично финансиране от Национален фонд Култура във връзка с Културна програма за Българското председателство на Съвета на Европейския съюз 2018. Проектът ще се реализира в партньорство с Драматичен театър «Рачо Стоянов» - Габрово, Българска национална телевизия и Българска национална филмотека и предвижда създаването и реализирането на мултимедиен спектакъл за индустриализацията на

следосвобожденска България - културен продукт със съвременно звучене и висока образователна стойност. Режисьор на спектакъла ще бъде Теди Москов.

Етнографски музей на открито „Етър“ стана институционален член на европейската Асоциация на музеите на открито на 28-ма среща на организацията, проведена в Бирмингам и член на Българския национален комитет на Международния съвет на музеите. В организацията, известна като ИКОМ, членуват най-престижните музейни институции в света. Музеят отново беше удостоен със „Сертификат за отличие“ от най-големия туристически сайт „TripAdvisor“. Наградата се връчва на фирми и институции, които предлагат услуги и атракциони, за отлично гостоприемство и има много добри отзиви от посетители.

2016 - 2017 ▶

Активно участие в международната мрежа за култура AGENDA 21 – принос към засилване и ефективността на между ключови участници в провеждане на политика в сферата на културата, както и постигане на максимални ползи за местните общности в социален и икономически аспект

През 2017 г. беше изработена предвидената работна програма, на базата на предварителен анализ върху силни и слаби страни в културния живот и културните политики на община Габрово и след проведени работни срещи с представители на културните среди в Габрово и експерти от Агенда 21.

Основен принцип при осъществяване на идеята и инициативите на Пилотните градове е работата в общност, намирането на общи цели и обединяването на ресурси и умения в конкретни програми и проекти, избиране на партньорски градове, с който да се осъществяват работни визити на място, да се обменят практики и осъществяват проекти. Габрово се обърна за партньорство към румънския град Тимишоара. Основни аргументи бяха: изборът на Тимишоара за Европейска столица на културата 2021, град с успешни модели в областта на културната политика, географската близост като фактор, който улеснява сътрудничеството и възможността за създаване на културни и туристически коридори.

През 2017 г. като Пилотен град на културата Габрово бе избран от Френската асоциация за градовете за културно наследство (<http://www.sites-cites.fr/>) като един от участниците в Европейско проучване за ревитализация на градове с културно наследство. На място дойдоха експерти от асоциацията и направиха своите проучвания върху културната инфраструктура и материалното културно наследство на града. В края на септември във Франция, по време на Конгрес, посветен на европейските градове с културно наследство, Габрово бе представен от френските експерти, посетили града.

През 2017 г. Висшето училище по архитектурата Ла Вилет в Париж (Франция) избра община Габрово, като Пилотен град на културата, за провеждане на годишната практика със свои студенти. В продължение на една седмица младите архитекти правиха огледи на терен, като общата зададена тема бе Трансформации. Към

момента в малки работни групи те разработват проекти-предложения, насочени към градската инфраструктура на Габрово и насочени към трансформация, приемайки като база културния контекст на града. Проектните предложения ще бъдат представени на събитие в Париж на 2 февруари 2018 г., когато експертно жури ще ги оценява и след това ще бъдат предоставени на Община Габрово.

2016 - 2017 ▶

Разработване на концепция за маркетинг на Габрово като гостоприемно място за творци /резиденции, копродукции, подготовка на спектакли и др./ и привлекателно за туристи и посетители, благодарение на богат и интересен културен продукт

През 2017 г. се случиха редица събития, които дефинират Габрово като креативна дестинация и гостоприемно място за творци и хора, които търсят възможности за творчески занимания: творчески кампове, пленери, фестивали и др.

Знаково събитие през 2017 г. е изборът на Габрово от Организацията на обединените нации за образование, наука и култура (ЮНЕСКО) за творчески град на занаятите и фолклорното изкуство. Това събитие само по себе си представя ясно посоката за развитие на креативни форми за туризъм, а Габрово като дестинация, гостоприемна за творци и туристи, търсещи творчески занимания.

2016 - 2019 ▶

Използване на съвременни IT/GIS решения и приложения за популяризиране на културния продукт на Габрово – приложения за smart телефони и др.

Разработена беше мобилна версия на сайта на Регионалната библиотека, мобилни версии на платформата „Изрезки от миналото“ и на виртуалните изложби.

Музей „Дом на хумора и сатирата“ беше домакин на Gabrovo Game Jam, част от най-големия хакатон за разработка на компютърни игри в света – GlobalGameJam 2017. Партньори на инициативата бяха Технически университет - Габрово и Великотърновски университет „Св. Св. Кирил и Методий“ – Факултет по изобразително изкуство. Gabrovo Game Jam събра заедно любители на компютърни и настолни игри, програмисти, писатели, аниматори и художници, а включването на сюжети и персонажи, близки до Габрово и габровци – находчиви и пестеливи, предприемчиви, с много чувство за хумор, както и присъствието на отличителния символ на града - котката или други персонажи и образи от габровските шеги, носеха допълнителни бонус точки на отборите. В резултат от 48-часовата работа бяха създадени 4 компютърни игри.

Продължава работата на културните институции по дигитализация на фондовите единици и използването на съвременните технологии за социализацията на културното наследство. Европейската година на културното наследство - 2018, е допълнителен стимул да се покаже как цифровите инструменти могат да разширят достъпа до културните ценности, съхранявани в музеи, библиотеки и архиви.

2016 - 2019 ▶

Развитие на GIS слоя за културни и туристически цели с възможност за използване

през smart телефони

Систематизираните данни за културната инфраструктура, реда и условията за ползване на зали, станаха публични в административния сайт на Общината и в GIS слоя, който беше допълнен от информация за паметници, културни институции и туристическите обекти. Ще продължи актуализцията на маршрути и др. полезна за туристите и гражданите на Габрово информация.

2016 - 2018 ▶

Развитие на общинско радио Габрово с изпълнение на мерки за постепенно преминаване към ефирно излъчване на програмата на медията

С цел увеличаване възможностите за достъп до програмата на медията и през 2017 г продължава онлайн излъчване на програмата на Общинско радио – Габрово чрез официалната електронна страница на Община Габрово.

През 2017 год. съвместно с радио „Бумеранг“ стартира рубрика, наречена „Часът на Габрово“, която се излъчваше три пъти седмично и представяше актуална информация по различни теми, свързани с дейности и инициативи на Община Габрово. Планира се радио рубриката да продължи и през 2018 година.

ИЗВОД

През 2017 . беше инвестиран значителен ресурс в реализиране на стойностни културни инициативи и в подкрепа на качествени културни продукти. Продължиха целенасочените действия за превръщането на културата и туризма във фактори за икономическо развитие и привличане на интерес към община Габрово като атрактивна туристическа дестинация със съхранени природни дадености, богат културен календар и потенциал за създаване на иновативни атракции. Целенасочените действия на Община Габрово за развитието на творческите процеси, за съхраняване и популяризиране на традициите и народните изкуства, извоюва на града членство в мрежата Творчески градове на ЮНЕСКО в областта на занаятите и фолклорните изкуства.

Усилията в ресора бяха насочени към: утвърждаване на марката Габрово; създаване на възможност за активен културен и социален живот на местното население чрез разширяването на кръга целеви групи и привличането на нови такива; развиване на образователната политика в областта на културата и изкуствата сред деца и младежи; постигане на по-добра координация, качество и иновативност при организиране на културни събития; обновяване на физическата среда на културните обекти, с оглед създаването на съвременен културен и туристически продукт и финансова стабилност.

ПРЕДСТОИ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА:**2017 ▶**

Организиране и провеждане на културно събитие/борса, в партньорство с местни и национални организации и институции, което предоставя платформа за представяне на нови културни продукти, намиране и търсене на полезни контакти и реализиране на сделки и др. Събитието ще предостави възможност за дискусии и презентации на ключови експерти в сферата на културните индустрии и политики от страната и чужбина. Паралелно с провеждане на търговското културно изложение ще бъде предлагана интересна културна програма за широката публика

ТУРИЗЪМ

Общият брой туристи, пренощували на територията на община Габрово през 2017 г., е 53 746, а общият брой нощувки е 107 711. Сравнително се запазват нивата спрямо миналата година, като при българите се наблюдава лек спад при реализираните нощувки, докато при чужденците има ръст от 23%. Този ръст се свързва с предложенията от страна на туроператорите, които показват интерес към дестинация Габрово. Същевременно се увеличава и броя на самостоятелно пътуващите туристи или т.н. неорганизирани групи.

Съгласно данните на НСИ (2016), годишната посещаемост на музеите в община Габрово (сумарно) се нарежда по брой посещения на 3-то място в страната след тези в София и Велико Търново, което е в резултат както на добре развитата музейна мрежа, така и на тяхната активна и разнообразна дейност и добър маркетинг.

През 2017 г. общо 299 495 туристи са посетили музеите. Наблюдава се лек спад от 0,7 % в посещенията спрямо 2016 г. Запазена е положителната тенденция за увеличаване на посещаемостта в Интерактивен музей на индустрията, Национален музей на образованието, Народна астрономическа обсерватория и планетариум, като при платените посещения спадът е от 3.27 %.

При анализ на приходите на музеите и тяхната обвързаност с посещаемостта им се очертават интересни инверсии, свързани със структурата на посетителите и потребителските им реакции спрямо предлагането: в ЕМО "Етър", при намаляване броя на посетителите с 3,69%, приходите от вход са намалели с 0,3%, като са се увеличили с над 9% приходи от продажби на стоки; в МДХС намалението на приходите от вход е компенсирано от увеличените приходи от продажба на сувенири.

С ръст на приходите от продажба на сувенири и информационни материали са ИМИ и ТИЦ.

Общо (платени и безплатни)	2016			2017			% 2017/ 2016
	българи	чужденци	Общо	българи	чужденци	Общо	
МАИР „Боженци“	7 569	339	7 908	6 820	339	7 159	-9,47%
Музей “Дом на хумора и	38 289	1 578	39 867	36 546	1 167	37 713	-5,40%

сатирата”							
ЕМО „Етър“	187 534	25 141	212 675	180 383	24 454	204 837	-3,69%
Интерактивен музей на индустрията	6 785	382	7 167	8 081	392	8 473	18,22%
Национален музей на образованието	13 641	233	13 874	18 480	159	18 639	34,34%
Народна астрономическа обсерватория и планетариум (ЦЛР)	9 358	51	9 409	10 006	0	10 006	6,34%
Регионален исторически музей с Дечкова къща	10 452	240	10 692	12 554	114	12 668	18,48%
	273 628	27 964	301 592	272 870	26 625	299 495	-0,70%

МЕРКИ

2016 - 2019 ▶

Засилване ролята на Консултативен съвет по туризъм и превръщането му в активен фактор за развитие на туризма в община Габрово

През месец януари 2017 г. на свое заседание Консултативният съвет обсъди и прие Програма за развитие на туризма на територията на община Габрово през 2017 г., която в последствие бе приета от Общински съвет. Във връзка с включването на Община Габрово в NECSTouR – Европейска мрежа на регионите за устойчив и

2016 - 2019 ▶

конкурентноспособен туризъм - бе сключено споразумение между общините Габрово, Трявна, Севлиево и Дряново, според което функционира и Регионален Консултативен съвет по туризма, който допълва и подпомага работата на общинския Консултативен съвет. В състава му влизат кметовете на четирите общини. Паралелно, регулярно през годината бе свикван експертен съвет на експертите от Общините Габрово, Трявна, Севлиево и Дряново, което позволи на общините да работят в мрежа през 2017 г.

Провеждане на активна кампания за популяризиране на Габрово като привлекателно място за отдих и забавления, като дестинация за културен, природен/планински, религиозен, спортен, фестивален, велосипеден, приключенски и други видове туризъм

През 2017 г. бяха положени усилия за по-доброто позициониране на Габрово като туристическа дестинация чрез привличане на туроператори, участия в изложения и форуми по туризъм, поддържане на туристически информационен портал: www.visit.gabrovo.bg, www.gocenter.bg, организиране на бизнес срещи с местните представители на туристическия бранш, публикации и др.

През 2017 г. Община Габрово спечели Националния конкурс за „Община с най-добра маркетингова политика за 2017“, организиран от АБТТА (Асоциацията на българските туроператори и турагенти)

Важен фокус в представянето на Габрово като привлекателно място за туризъм през 2017 г. бе сериозната работа и взаимодействие с туроператори.

Габрово е член на международната мрежа за туризъм и инвестиции New Destination www.newdestinationsnetwork.com. Като член, Габрово бе представен като дестинация на всички форуми, където организацията имаше участия. Община Габрово бе представена и в 13 промоционални кампании на организацията в социалните мрежи, както и целогодишно присъства с банер и информация в сайта и блога на организацията.

Като Пилотен град на културата, община Габрово получава добро имиджово представяне в международна среда и бива припозната като добър партньор за провеждане на съвместни инициативи и проекти.

През 2017 г. Община Габрово работи в мрежа с регионални и международни партньори. Като член на NECSTouR – Европейска мрежа на регионите за устойчив и конкурентноспособен туризъм Община Габрово представи региона на Генералната среща на организацията в Севиля, Испания.

Сътрудничеството между Общините Габрово, Трявна, Севлиево и Дряново се регламентира със споразумение между четирите общини, в изпълнение на което бяха осъществени съвместни дейности в посока реклама и маркетинг на региона. Четирите общини участваха с общ представителен щанд на международното изложение в Букурещ, TTR 16-19 ноември, 2017 г.

2016 - 2019 ▶

Подкрепа за организиране и провеждане на национални и международни събития /спортни, музикални, екологични и др./, с цел привличане на туристи и посетители

През 2017 г. ТИЦ – Габрово бе организатор на следните събития:

- Информационна среща-семинар за собственици и управители на хотели от област Габрово относно възможностите и предимствата за еко хотелите – месец март;
- Информационен тур за туроператори 1-3 април;
- 17-та Годишна среща на АБТТА /Асоциация на българските туроператори и турагенти/ 23-25 юни;
- Семинар за собствениците на места за настаняване на територията на община Габрово: 12 септември, за ментор бе привлечен Горан Йорданов, експерт от швейцарския университет Cesar Ritz Colleges.

Някои основни събития през 2017 г., даващи отражение върху туристическата активност и разнообразяването на местния туристически продукт, добри практики, дейности и акценти от 2017 г.:

- Международен фестивал на илюзионното изкуство Магична среща „Златна котка” 6 – 9 април
- Международен карвинг фестивал на смеха, 21 май
- 31 Национален детски пленер „Сбъдната приказка”, МАИР Боженци, 12-16 юни
- I-ви Национален панаир на музейните сувенири, ЕМО „Етър”, 16-18 юни
- Летен камп „Предприемачът като откривател”, МАИР „Боженци”, юли
- Международен летен камп за драматургично писане, МАИР „Боженци”, 29 юли – 9 август
- Летен камп за шрифтов дизайн, АИР „Боженци”, 31 юли – 13 август
- „Стъклена плетеница“ (творчески работилници по витраж, рисуване и гравирание върху стъкло), МАИР „Боженци”, 12 - 13 август
- „В света на старопланинската архитектура“ (образователна програма), ЕМО „Етър”, август
- КЕВИС 2 (Арт симпозиум за лендарт и кинетично изкуство), ЕМО „Етър”, август
- XV Международен панаир на традиционните занаяти, ЕМО „Етър”, 2 - 6 септември
- Академичен камп за студенти по архитектура (Висшето училище по архитектура Ла Вилет, Париж), 31 октомври – 5 ноември

- Фолклорни фестивали

Спортен туризъм

За поредна година Община Габрово е домакин на престижни национални и международни първенства, турнири, кампове, привлекли многобройни участници - факт, който се отразява положително на туристическата активност.

През 2017 г. Габрово бе домакин на мащабни прояви: Световна купа по хандбал – IHF Emerging nations championship, 12-18 юни и Международен баскетболен камп IBC, 9-15 юли, както и на над 14 други значими спортни събития, привлекли многобройни участници.

2016 - 2019 ▶

Засилване на сътрудничество с национални и чуждестранни туроператори, с цел привличане на туристи, които да прекарват повече време на територията на общината, като по този начин се създават ползи и за местната икономика. Разработване и предлагане на тематични маршрути за различни целеви групи туристи, подходящи в различните сезони /Туристически информационен център/; организиране на журналистически турове и турове за туроператори

През 2017 г. бяха положени усилия за по-доброто позициониране на Габрово като туристическа дестинация чрез привличане на туроператори и включване на местни туристически продукти в техните предложения. След кандидатстване, Габрово спечели домкинство на Годишната среща на АБТТА (Асоциация на българските туроператори и турагенти) и получи висока оценка за организацията на събитието. В рамките на Годишната среща се осъществи опознавателен тур със за запознаване възможностите за туризъм, както и b2b срещи между туроператорите и представителите на местния туристически бранш. През месец април бе организиран информационен тур за туроператори, който включваше като акцент и местността Узана.

През месец октомври Община Габрово участва в организираната от АБТТА годишна среща на бизнеса с местните власти в гр. Ловеч, Община Габрово се представи пред делегатите туроператори с презентация и щанд с информационни материали.

През 2017 г. бяха осъществени и индивидуални работни посещения на български и чуждестранни туроператори.

По време на изложението TTR Букурещ през месец ноември бяха осъществени контакти с румънски туроператори, блогъри и журналисти, които се очаква да дойдат на работно посещение в региона през пролетта на 2018 г.

2016 - 2019 ▶

Участие на Община Габрово в международни, регионални и национални форуми, борси и изложения

През 2017 г. Община Габрово участва в следните туристически събития:

- ✓ София Експо, Ваканция и СПА - 15-17 февруари 2017;

- ✓ Годишна среща на АБТТА - 23-25 юни 2017 г., Габрово;
- ✓ Международна среща туризъм, Пловдив – 4 - 7 октомври, 2017;
- ✓ Срещи на местните власти и бизнеса, АБТТА - 23-25 октомври, 2017;
- ✓ Международно туристическо изложение ТТR Букурещ – 16 - 19 ноември;
- ✓ Генерална среща на NECStoUR , Севиля, Испания.

2016 - 2019 ▶

Развитие на Туристически информационен център - Габрово като ключово информационно и координационно звено за устойчиво развитие на туризъм /провеждане на кампании, специализирани обучения за хотелиери и ресторантьори; разработване на идеи за пакет от рекламни материали (аудио, видео, интернет и др.), реклама на Габрово в други градове, продажба на сувенири и др./

През 2017 г. Туристически информационен център работи активно за осъществяване на предвидени дейности в посока реклама и маркетинг на дестинация Габрово.

- ✓ Екипът на ТИЦ-Габрово поддържа официалния туристически портал на Община Габрово www.visit.gabrovo.bg, както и регионалния туристически сайт www.gocenter.bg.
- ✓ Всеки месец изготвя събитийен календар, който се изпраща като електронен бюлетин до таргетираните групи и се публикува в туристическия портал.
- ✓ Разработва дизайн на рекламни материали, бюлетини, плакати и др.
- ✓ Оказва логистично съдействие на туроператори, включително при съставяне на пакетните им предложения. По време на проведените информационни турове и срещи с туроператори се показваха разнообразни възможности за тематични пакети, ученически, културноисторически, оздравителен, приключенски и други видове туризъм.
- ✓ Осъществява работни срещи със собственици на места за настаняване.
- ✓ През 2017 г. организира и осъществи семинар за собствениците на места за настаняване.
- ✓ Центърът организира рекламни-информационни кампании, чрез участия с представителни щандове в изложения.

2016 - 2019 ▶

Популяризиране на Узана като място за природен, спортен, фестивален и приключенски туризъм, посредством подкрепа за организиране на различни събития през цялата година. Формиране на устойчиво партньорство с фондация Биоразнообразие, с цел развитие на детски и младежки инициативи в детската природна академия, създадена в Посетителски информационен център Узана.

През 2017 г. местността Узана бе представяна на всички туристически форуми и

събития, където Община Габрово участва. Детска природна академия /ДПА/ осъществи кампания за популяризиране на Узана и ДПА чрез представяния в училища и детски градини, както и с участия във фестивали и екологични събития.

През 2017 г. Фондация „Биоразнообразие“, в партньорство с Община Габрово, продължи действията за поддържане и развитие на Детска природна академия „Узана“ в рамките на проект „За Балкана и хората“, финансиран от Българо-Швейцарската програма за сътрудничество. Този проект приключи през месец септември 2017 г.

Провеждани бяха регулярни срещи за координация на дейностите и събитията на Детска природна академия „Узана“. Целогодишно се организираха събития, детски лагери, представяния, един фестивал и др. През 2017 г. ДПА осъществи над 30 активности като: работилници за природна интерпретация, организирани посещения на деца от училища, детски лагери, представяния на академията, участия в събития, игри, свързани с природни теми и др.

През месеците юни и юли, по график, Детската природна академия осъществяваше образователно-познавателната дейност в рамките на летните занимания, организирани от Община Габрово, за учениците от началните класове.

2016 - 2019 ▶

Разработване на туристически GIS слой с нанасяне на актуална информация за наличните туристически обекти на територията на общината, както и приложения за smart телефони, предлагащи разнообразна и полезна информация за туристи /маршрути, събития и др./

През 2016 г. започна разработката на ГИС приложение в сектор туризъм, което ще предоставя информация за забележителности, културни маршрути, екопътеки и места за настаняване.

Поддържаният от експертите на ТИЦ-Габрово туристически портал www.gocenter.bg е и мобилно приложение, което може да бъде изтеглено безплатно. Туристите могат да намерят там актуална информация за забележителности, събития, както и разработени маршрути за целия регион.

ТУРИСТИЧЕСКА ИНФРАСТРУКТУРА

2016 - 2018 ▶

Подготовка и реализиране на интегриран проект за развитие на местност Градище с подкрепата на ОП „Региони в растеж“

В резултат на предприети действия, беше променен статутът в частта граници и режими за опазване на недвижимата културна ценност „Късноантична и ранновизантийска крепост“, разположена в местност Градище, Габрово. През 2017 г. археологическите разкопки в местността Градище са възобновени успешно. Според резултатите от проведените проучвания, селището не е било само крепост с

отбранително-охранителен характер. Там са намерени находки като монети, работилници и елементи, подсказващи обработката на желязо и стъкло, които дават основание да се счита, че става дума за укрепено селище от градски тип с гъсто застрояване и добре оформени улици.

ИЗВОД

През 2017 г. продължи популяризирането на Габрово като атрактивна туристическа дестинация и активната работа с туроператори, хотелиери и ресторантьори от региона. Избирането на Габрово за творчески град на занаятите на ЮНЕСКО бе важен стимул и затвърди усилията в посока утвърждаване на Габрово като креативна дестинация, подходяща за арт резиденции, практики, обучения, творчески занимания. Креативният туризъм се оказва много удачна форма за туризъм за община Габрово, предимно ориентирана към малки и средни туристически групи, както и към семейства и фирми. В този смисъл, важен ресурс са занаятчийските традиции в ЕМО Етър, габровският хумор, планината и наличието на запазена автентична среда от миналото.

ПРЕДСТОИ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА:

- 2017 ▶** Подобряване на условията за паркиране в ЕМО Етър
- 2017 ▶** Концесиониране на част от къщите за гости в Боженци
- 2016 - 2019 ▶** Подобряване на инфраструктурата в МАИР Боженци
- 2016 - 2019 ▶** Развитие на Узана чрез поетапно реализиране на Подробния устройствен план за курортния комплекс – развитие на публичната инфраструктура в местността /довеждане на вода, изграждане на комуникации и др./; привличане на инвеститори; поетапно реализиране на имоти в местността
- 2016 - 2017 ▶** Привличане на инвеститор/и за изграждане/модернизиране на хотел, който отговаря на изисквания за провеждане на международни събития и привличане на туристи от цял свят /4 или 5 звезди/

ИНФРАСТРУКТУРА, ГРАДОУСТРОЙСТВО, БЛАГОУСТРОЯВАНЕ

ЧИСТА, ЗЕЛЕНА И ЕКОЛОГИЧНА СРЕДА В ГРАДА И СЕЛАТА

МЕРКИ**2017 - 2019 ▶**

Подобряване на екологичната инфраструктура посредством инвестиции в сектор води и отпадъци:

- ▶ **Подобряване на ВиК инфраструктурата в крайни квартали на града /кв. Борово, Велчевци, Славовци, Чехлевци, Русевци, Войново/;**
- ▶ **Изграждане на водопровод на селата в посока Севлиево и свързването им с яз. Христо Смирненски;**

През 2017 г. беше подписано споразумение № РД-02-30-24 от 24.01.2017г. между МРРБ и Община Габрово за етапно финансиране на обект „Реконструкция на съществуващ водопровод за хранване на населените места: кв. Войново, с. Поповци, с. Рачевци, с. Гергини, с. Янковци, мах. Николчевци, мах. Божковци, с. Стоевци, с. Михайловци, с. Райновци, с. Новаковци, с. Враниловци, с. Драгановци, с. Смиловци, с. Драгиевци и с. Гъбене” на стойност 500 хил.лв. След проведени обществени поръчки за СМР, СН и АН, са сключени съответните договори. В рамките на осигурения финансов ресурс беше изпълнено част от трасето на главния водопроводен клон с дължина 4 523 м и диаметър 250 мм, заедно с всички съпътстващи го съоръжения. Общата дължина на водопровода е 15 821 м.

Мярката остава преходна за 2018 г. след осигуряване на финансиране за останалата част от трасето.

- ▶ **Инвестиции в допълнителни инсталации за разделно събиране и оползотворяване на отпадъците в Регионално депо за управление на неопасни отпадъци;**

През периода 2015г. – 2016г., за нуждите на Регионално депо за неопасни отпадъци – Габрово са направени инвестиции, които не са пряко свързани с разделното събиране на отпадъците, но имат отношение за нормалното функциониране на вече изградената система за управлението им. Общата стойност на направените инвестиции е в размер на 150 033,00 лева без ДДС.

През 2017 г. за нуждите на Регионално депо за неопасни отпадъци – Габрово са изпълнени следните дейности:

- ✓ **монтирана автоматична система за отопление на тръбопроводите в модулната пречиствателна станция за отпадни води, която предпазва системата от замръзване и осигурява надеждно и целогодишно използване;**

- ✓ с мобилна роторна трошачно-сортировъчна инсталация са третирани 347.13 тона строителни отпадъци, съхранявани на площадката;
 - ✓ за доизграждане на газоотвеждащата система са изградени четири газови кладенци от габиони;
 - ✓ закупен преносим газ анализатор, предназначен за собствен мониторинг на газовете – CH₄, CO₂, O₂, H₂S, H₂, измерени на изходите на газовите кладенци;
 - ✓ подобряване производствения процес на компостиращата инсталация - захранване на площадката с електрическа енергия и вода, бетонни преградни стенички, с цел недопускане на замърсяване на готовия продукт – компост;
 - ✓ приложен иновативен метод - третиране на експериментална площ с препарат Биолайф, с цел увеличаване свободния капацитет на I-ви регионален участък, предназначен за депониране на остатъчни неоползотворими битови и други видове неопасни отпадъци с производствен характер, генерирани от територията на общините Габрово и Трявна. Чрез приложението на препарата е ускорен процеса на разграждане на отпадъците, натрупани в експерименталния участък, подобрени са и показателите на инфилтратните води.
- **Засилване на мерките за недопускане образуване на нерегламентирани сметища на територията на общината;**

През 2017 г. беше проведена **кампания „Пролетно почистване 2017 г.: Обери боклука“** в периода от 18 до 30 април. В инициативата се включиха 2 718 души - представители на институции, училища, детски градини, общински съветници, кметски наместничества и много габровци. Обхванати бяха 66 замърсени терена, 12 от които бяха зони с нерегламентирани сметища.

Община Габрово се включи и в **кампанията „Да изчистим България заедно“**, проведена на 16.09.2017г. Събрани, извозени и депонирани са общо 39,68 тона отпадъци. Почистени са нерегламентирани сметища и повърхностни замърсявания от села и общински пътища, както и от местността Узана.

- **Изпълнение на комплекс от мерки за поощряване на разделното събиране на битови отпадъци в града и селата;**

През 2016 г., съгласно договор с Екобулпак АД, е обновена системата за разделно събиране на отпадъци за гр. Габрово – доставени и разположени на определените места са 125 бр. нови контейнери тип „иглу“ с обем 1 700 л. за разделно събиране на хартиени, пластмасови и метални опаковки и 125 бр. зелени контейнери за разделно събиране на стъклени опаковки тип „иглу“ с обем 1 700л.

Продължава въведения през 2015 г. двуконтейнерен модел, включващ разполагането на двойка контейнери „суха фракция“ и „мокра фракция“ за

разделното събиране на битовите отпадъци в Община Габрово на ниво домакинства. През 2016 г. ОП „Благоустрояване“ е закупило нови 600 бр. съдове за суха фракция.

През 2017 г. работата в тази насока продължи активно. В началото на 2017 г. бяха раздадени 50 000 бр. информационни брошури за разделното събиране на отпадъци, заедно с годишните данъчни декларации, като в брошурите са описани съдовете за смет разположени на територията на Община Габрово и видовете битови отпадъци, които се събират разделно.

Стартира инициатива, свързана с управлението на отпадъците, чиято цел е да се осигури незамърсена суровина за компостиране. На 14 зеленчукови магазина в гр. Габрово бяха раздадени индивидуални кафяви контейнери, за да се събира чист био отпадък, несмесен с рециклируеми отпадъци.

Чрез съвместна инициатива на Община Габрово и Държавен куклен театър – Габрово беше подготвен куклен спектакъл „Цветове на боклука“ и представен в 15 безплатни представления за деца от предучилищна възраст и от 1 - 4 клас. Спектакълът представя по подходящ и забавен начин информация на децата за видовете контейнери за отпадъци, правилното разделно изхвърляне на отпадъците и резултатът от това.

Сключен е нов едногодишен договор от 04.12.2017 г. с „ЕКОБАТЕРИ“ АД за прилагане на система за събиране, транспортиране, временно съхраняване, предварително третиране и предаване за оползотворяване или обезвреждане на негодни за употреба батерии и акумулатори /НУБА/ от община Габрово.

Закупени са 30 бр. съдове за разделно събиране на отпадъци, разположени в административната сграда на Община Габрово

2016 - 2019 ▶

Реализиране на мерки за подобряване качеството на дейностите по сметосъбиране и снегочистване в града и селата, чрез непрекъснато обновяване и обогатяване на машинния и транспортен парк на ОП Благоустрояване

През 2016г. за нуждите на ОП „Благоустрояване“ бяха закупени:

- ✓ 5 сметосъбиращи и сметоизвозващи камиони, тип вариопреса (1 бр. с обем 12-14 м³, 3 бр. с обем 16-18 м³, 1 бр. с обем 20-22 м³);
- ✓ 1 нова специализирана почистваща машина за растителни и битови отпадъци;
- ✓ 2 камиони „Унимог“ със зимно оборудване за почистване на улиците от сняг и насипване със сол и пясък против заледяване, както и оборудване за метене и измиване на улиците от дребни отпадъци, паднали листа и прахови частици в градска среда през летния сезон.

През 2017 г. за ОП „Благоустрояване“ са закупени:

- ✓ Гребло за сняг HIDROMEK и Колесен многофункционален багер с челен

товарач HIDROMEK;

- ✓ 5 бр. съдове за разделно събиране на строителни отпадъци („лодки“ – 4м3)

2016 - 2019 ▶

Реализиране на устойчиви мерки за качествено подобряване на зелената инфраструктура на територията на Габрово:

- ▶ **Разработване и приемане на Стратегия за развитие и управление на зелената инфраструктура на територията на град Габрово 2017 – 2023**

С Решение № 72/ 27.04.2017 г. на Общински съвет – Габрово, бе приета Стратегия за развитие на зелената инфраструктура на град Габрово 2017 – 2023, разработена в рамките на проект № PF 022-038/11.04.2014 г. „Цветен град“, съфинансиран по Фонд „Партньорство“ на Българо-швейцарската програма за сътрудничество.

Стратегията е насочена към постигане на устойчиво развитие на зелената инфраструктура в Габрово в синхрон и синергия с останалите елементи на средата. Функционирането на зелената инфраструктура ще осигури многостранни ползи за хората, ще подобри качеството на живот като съхрани и развие предимствата на естествената природна среда.

Стратегията разглежда подходите, които ще се прилагат в изпълнение на основната цел. Направени са анализ на природните и антропогенни фактори, на зелената система на Габрово и нейното управление. Предлага се визия за развитие на зелената инфраструктура и се дава точен разчет на необходимите и препоръчителни действия за периода 2017-2023 г. с очакваните ефекти, които ще се постигнат в резултат на реализацията им. Развитието ще се осъществи на два етапа: от 2017 до 2020 г. и от 2020 до 2023 г. Изпълнението на конкретните мерки и дейности ще се планира ежегодно след анализ на постигнатото и нуждите, на силните и слаби страни на развитието, съобразно възможностите на Община Габрово

- ▶ **Разделяне на града на зони и приоритизиране на дейностите спрямо категорията на съответната територия**

През 2016 г. общинско звено „Озеленяване“ изготви ново разделение на районите на поддържане в Габрово /Централна градска част, район Североизток, район Северозапад, район Запад, район Юг/ и през 2017 г. работата на звеното беше организирана спрямо принципите му.

- ▶ **Увеличаване на техническите и човешки ресурси в звено Озеленяване с оглед оптимално изпълнение на конкретни задачи за поддържане и развитие на зелената градска среда**

С Решение №206/ 09.11.2017 г. на Общински съвет – Габрово, общинско звено „Озеленяване“ стана част от ОП „Благоустрояване“, заедно с дейност „Радио трансляционни възли“ и дейност „Улично осветление“. Решението е продиктувано от необходимостта от повишаване капацитета и ефективността при изпълнение на комуналните дейности на територията на Община Габрово, потребността от

комплексни решения и постигане на максимална натовареност на техника и човешки ресурс, създаване на ефективни условия за по-добро планиране и контрол на изпълнението на услугите, предлагани от Община Габрово. Избраната форма на управление позволява най-оптимално планиране на необходимите ресурси, включително и инвестиционни, за изпълнение на дейностите, непрекъснат оперативен контрол върху разходите, количеството и качеството на изпълнение. Това от своя страна дава възможност за гъвкавост, отговаряща на потребностите на населението, и не на последно място по важност – непрекъсваемост при предоставянето на услугите.

- ▶ **Изграждане на поливни системи, включително и изпълнение на сондажи за поддържане на публични пространства /паркови и алейни площи, детски площадки, цветни акценти, междублокови пространства/**

През 2016 г. бяха изградени поливни системи в зелените зони на кръговото кръстовище пред Консултативна поликлиника и в част от зелената площ между ул. „Брянска“ и ул. „Емануил Манолов“. Частично изградена бе и поливната система в парк „Маркотей“.

През 2017 г. са извършени всички допълващи и довършителни работи.

- ▶ **Паспортизация на зелената инфраструктура на Габрово и поддържане на GIS слой с публичен и административен модул**

В рамките на проект „Цветен град“ бе изградена гео-пространствена специализирана система, базирана върху Географската информационна система на Община Габрово в помощ на общинско звено „Озеленяване“.

В продължение на дейностите по паспортизиране на растителността на територията на гр. Габрово, през 2017 г. беше сключен договор за паспортизация с изготвяне на фитосанитарна експертна оценка на съществуваща дълготрайна декоративна растителност. Благодарение на това, голяма част от дърветата в града вече имат изготвени индивидуални паспорти с подробно описание, фитосанитарна оценка и конкретни мерки за подобряване на състоянието им.

- ▶ **Провеждане на ежегодни кампании с населението за благоустрояване и създаване на цветни пространства пред домовете и в жилищните квартали**

В края на октомври 2017 г. се проведе кампания под мотото „ЗЕЛЕНО ГАБРОВО“, организирана от общинско звено „Озеленяване“ със съдействието на дирекция „Образование и социални дейности“ и проведена с подкрепата на Център за работа с доброволци към Община Габрово. Кампанията, насочена към насърчаване на децата, техните родители, близки и учители за съхранение на градското биоразнообразие и разумно ползване на природните дадености, чрез инициативи за опазване и поддържане на зелената система на града, беше осъществена на територията на осем от общинските училища в града. В рамките на кампанията, общинско звено „Озеленяване“ предостави посадъчен материал (декоративни дървета и храсти), който бе засаден от ученици, учители и родители.

- ▶ **Надграждане на доброто партньорство, създадено между побратимените градове Тун и Габрово, в сферата на поддържането и развитието на зелената инфраструктура**

През 2017 г. приключи изпълнението на проект PF 022-038/11.04.2014г. „Цветен град“, съфинансиран по Фонд „Партньорство“ на Българо-швейцарската програма за сътрудничество. В рамките на проекта се проведе редица дейности, насочени към устойчиво развитие на зелената система на Габрово, с прилагане на добри практики от партньорския град Тун, Швейцария.

В последните месеци от реализацията на проект „Цветен град“, след сключване на Допълнително споразумение 2, беше разрешена и впоследствие успешно осъществена реконструкцията на две от съществуващите оранжерии на територията на ОП „Благоустройство“ в Габрово.

С изградената структура и екип на звено „Озеленяване“, натрупан практически опит, обменени знания, умения и добри практики с партньорите от гр. Тун, звеното със собствени сили и наличните от проекта средства, изпълни една от поддейностите на проекта – „Цветни обекти“ - демонстрационни образци на зелено градско планиране /композиция от „цветни сфери“, разположени в зелената площ между ул. „Брянска“ и ул. „Емануил Манолов“, заедно с цялостна реконструкция на прилежащия терен, изграждане на поливна система, засаждане на дървесно-храстова и цветна растителност/.

Благодарение на доброто партньорство между побратимените градове Габрово и Тун, беше реализиран и проектът „Градинката на Тун“ – инициатива, възникнала в рамките на проект „Цветен град“, но осъществена извън него. За нейното изпълнение общинската администрация на Тун осигури работни проекти, посадъчен материал и специалисти, подпомогнали дейностите за нейното изграждане. В направата ѝ се включи и ОЗ „Озеленяване“ както и студенти по ландшафтна архитектура, участвали в ателие-състезание „Цветно бъдеще за Габрово“, проведено в рамките на проект „Цветен град“.

БЛАГОУСТРОЯВАНЕ И ПОДОБРЯВАНЕ НА УЛИЧНАТА МРЕЖА

2016 - 2019 ▶

Община Габрово ще продължи ежегодното изпълнение на мерки, свързани както с основен ремонт на улиците, така и с текущ ремонт, като приоритет ще се дава на възможностите за устойчиво и комплексно решаване на проблеми, което в зависимост от конкретната ситуация ще включва и изпълнение на ВиК инфраструктура и др. съоръжения

През 2016 г. завърши ремонта на ул. „Ю.Венелин“ (част от Републикански път I-5) – водопровода по улицата е подменен от ВиК - Габрово. В рамките на целия участък са изпълнени: ревизия на съществуващата отводнителна система, пренареждане на съществуващи гранитни бордюри, подмяна на бетонови

бордюри, цялостен ремонт на тротоарната настилка, рехабилитация на пътното платно по цялата дължина на улицата и полагане на хоризонтална маркировка.

Извършен е цялостен ремонт на: ул. „Радост“ в участъка от ул. „Прилеп“ до ул. „Марек“, вкл. ул. „Прилеп“; участък от ул. „Хан Аспарух“ и ул. „Малуша“.

Ремонтиране (изкърпване) на най-проблемните участъци от: улици „Ген. Николов“, „Пройновска“, „Искър“, „Поп Андрей“, „Н. Войновски“; в кв. „Недевци“ – ул. „Брегът“, ул. „Слънчев бряг“, ул. „Борущица“, ул. „Рачев кладенец“, ул. „Бръшлян“, ул. „Узана“, ул. „Тополите“, ул. „Спасета“; в кв. Дядо Дянко и Хаджи Цонев мост – ул. „Доспат“, ул. „Балкан“ (към ф-ма „Меркурий“), ул. „Камчия“, подходи към блокове („Мазалат“, „Орлово гнездо“, „Ком“) на бул. „Трети март“.

Укрепване на: ул. „Прогрес“ (подпорна стена); ул. „Иван Калпазанов“ (подпорна стена); укрепване на ул. „Светлина“, кв. Етъра (подпорна стена); укрепване на ул. „Веселие“ (подпорна стена); укрепване участък от ул. „Поп Андрей“; укрепване участък от ул. „Пролет“; укрепване и възстановяване на участък от улична мрежа бул. „3-ти март“ (до „Габинвест“).

Със средства по текущия ремонт **през 2017 г. са асфалтирани:** ул. „Хр. Конкилев“; ул. „Шейново“; участъци от: ул. „Д-р Илиев-детския“; подход МБАЛ; ул. „Ал. Константинов“; надлез ул. „Лазурна“; ул. „Григоровци“, кв. Етъра; ул. „Черни връх“; бул. „Могильов“; ул. „Свищовска“; кръстовище „Крушата“; подход към ДГ „Слънце“; ул. „Аврам Гачев“; мост до ДХС.

Ремонтиране (изкърпване) на проблемни участъци от: ул. „Видима“; ул. „Прохлада“; ул. „Зелена ливада“; алеи в централен гробищен парк; ул. „Равнец“; улици в кв. „Етъра“; ул. „М. Палаузов“; ул. „Веселие“; ул. „Марагидик“; ул. „Йосиф Соколски“; ул. „Д. Чинтулов“; ул. „Бенковска“; ул. „Акациите“; ул. „Липите“; подходи към междублокови пространства – от ул. „Т. Венкова“ и от ул. „Н. Геров“.

Започна ремонта по ул. „8-ми март“ - след подмяна на водопровода от ВиК – Габрово в участъка до ул. „Букет“ и преминаване на газификация. Поради късното приключване на предходните дейности – в края на строителния сезон, и предвид настъпилите неблагоприятни климатични условия, възстановяването на асфалтови настилки ще се изпълни през 2018 г. През 2018 г. ВиК трябва да подмени мрежата и в участък до ул. „Смели хора“, а до края на годината да завърши рехабилитацията на улицата.

Със средства от МКВП към МС, съгласно Постановление № 160 от 04.08.2017 г. са изпълнени следните обекти - **аварийно укрепване на:** ул. „Мир“, скат ул. „Ал. Керков“, № 36-38, ул. „Черни Лом“, № 9-11.

външен финансов ресурс /ОП „Региони в растеж“ 2014-2020/

- ▶ Благоустрояване на зоната на колелото в близост до ДКЦ II, междублоковите пространства, прилежащите улици
- ▶ Благоустрояване на парка на Колелото
- ▶ Изграждане на кръгово кръстовище на Шиваров мост и благоустрояване на междублоковите пространства
- ▶ Изграждане на Източна улица и реконструкция на тунел под пазара

През 2017 г. Община Габрово продължи работата по проект „Габрово – инвестиции за изграждане на съвременна градска среда“, финансиран по Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020 г. Дейностите по подобряване на физическата и екологичната среда подкрепят реализацията на Интегрирания план за градско възстановяване и развитие. Ремонтите обхващат територията на три основни обекта: „Благоустрояване на част от ЦГЧ на Габрово и реконструкция кръстовище „Шиваров мост“, „Благоустрояване на парк „Колелото“ и прилежащи квартални пространства“ и „Изграждане на част от Източна градска улица“.

Напредъкът на обект **„Благоустрояване на част от ЦГЧ на Габрово и реконструкция на кръстовище „Шиваров мост“** включва изграждане на подпорна стена, нова дъждовна канализация и изместване на електрически мрежи, нова трасета за улично осветление. Спирката на бул. „Априлов“ е реконструирана в джоб, демонтирани са старите стълбове за улично осветление, готови са тротоарите, монтира се ново улично осветление. В междублоковите пространства са завършени част от тротоарните настилки, детските кътове, подпорни стени и нови паркинги. През 2017 г. на Шиваров мост започнаха дейностите по изграждане на кръгово кръстовище и рехабилитация на тротоарни настилки, зелени площи, улично осветление. Ще приключи благоустрояването на междублоковите пространства по бул. „Априлов“, включващо и обособяване на кътове за отдих и паркоместа. Изградено е кръговото кръстовище. Рехабилитирани са тротоарните настилки в обхвата на кръстовището. Изградено е ново улично осветление и са изместени всички съществуващи подземни комуникации в обхвата на кръстовището. Поставена е вертикалната сигнализация. След зимния период се предвижда да бъдат завършени всички настилки и озеленяването в обхвата на целия проект, а в рамките на кръговото кръстовище ще бъде изпълнена и хоризонталната маркировка.

Изградена е част от **Източна градска улица** в два участъка. В района от Областната дирекция на МВР до Здравната каса е заустена нова отводнителна система на цялата улица и тунела, започнало е премостването на водосток. Всички основни дейности по новите пътни настилки и тротоари ще бъдат изпълнявани в началото на следващия строителен сезон. В участъка от Здравната каса до Гунин кладенец е изкопано за навлизане в ската над ул. „Марин Дринов“, която се уширява, ще бъдат изградени подпорни стени и нови тръбни мрежи за електрически кабели. По новата Източна градска улица, която ще облекчи трафика в центъра на Габрово, продължава ремонтът на съществуващия тунел. Работи се по увеличаване на

габарита чрез изграждане на подпорни стени и обособяване на тротоари по уличната мрежа в обхвата на обекта, ще бъдат отделени зони за паркиране. Завършени са всички предвидени в проекта работи по част Конструктивна (подпорни стени, стълбища и др.). Завършени са всички дейности в тунела и по изграждане на ново улично осветление, асфалтови, паважни и тротоарни настилки. След зимния сезон ще бъде изпълнена вертикална сигнализация и хоризонтална маркировка.

До момента по обект **„Благоустройство на парк „Колелото“** и прилежащи квартални пространства“ е изградена нова дъждовна канализация от бул. „Христо Смирненски“ по ул. „Антим I“ до кръстовището при Пожарната. По улиците „Аврам Гачев“ и „Христо Конкилев“ е изпълнена дъждовна канализация и подземна елеткроинфраструктура, подменени са бордюрите и част от тротоарните настилки, оформени са нови паркинги. В самия парк е започнало полагането на бордюри и настилки, кабелни трасета за парково осветление и конструкции за нов фонтан. Освен възстановяване на парк „Обов“ в района на Колелото, през тази година продължава реконструкцията на крайречната улица до парка. Предстои рехабилитация на околните улици, благоустройство на вътрешноквартални пространства и на централния остров в самото кръгово кръстовище. Ще бъдат обособени пешеходни и зелени зони, паркинги, детски площадки и кътове за отдих. Завършена е рехабилитацията на междублоковите пространства – настилки, улично осветление, детски кътове, озеленяване. Завършени са благоустройствените дейности в самия парк „Обов“ – настилки, детски площадки. Завършени са всички улични и тротоарни настилки по булеварда и в обхвата на самия кръг, подменено е уличното осветление. След зимния сезон ще се изпълняват довършителни дейности по настилките и ще бъде монтирано парковото и градско оборудване.

- ▶ Изграждане на кръгово кръстовище в зоната на ул. „Лазурна“ и благоустройство на прилежащите пространства

В края на 2016 г. е завършено изграждането на кръгово кръстовище в кв. Младост. Изпълнени са: ново улично осветление, кабелни трасета за видеонаблюдение, нови бордюри и тротоарни настилки, нова асфалтова настилка. Монтирани са предпазни парапети, насочващи пешеходното движение към регламентираните за пресичане места. Поставена е нова вертикална сигнализация с пътни знаци и е положена хоризонтална маркировка.

- ▶ Благоустройство на комплекс „Христо Ботев“

Обектът е преходен 2016/2017 г. Подменени са всички водопроводи от ВиК дружеството. През 2016 г. е изпълнена рехабилитация на настилките по цялата дължина на улици: „Преслав“, „Ивайло“, „Ал. Стамболийски“, „Патриарх Евтимий“. Извършена е подмяна на бордюри по ул. „Ивайло“ и ул. „Ал. Стамболийски“. В участъка на ул. „Христо Ботев“ /от ул. „Ивайло“ до ул. „Орловска“/ е изградено малко кръгово кръстовище. По рехабилитираните улици в комплекса са положени общо 10 062 м² асфалтова настилка.

През 2017г. е завършена рехабилитация на настилките по останалите улици в комплекса: ул. „Сан Стефано“ и ул. „Васил Левски“.

Бяха обновени съществуващите и оформени нови зелени площи по улиците „Ивайло“ и „Александър Стамболийски“, както и в зоната на кръговото кръстовище между двете улици, който бяха насипани с почва, подравнени, затревени и/или засадени с дървесно-хростова и цветна растителност.

- ▶ Изграждане на пешеходен мост над р. Янтра

През 2016г. е изпълнена част конструктивна - устоите на моста, наклонените стълбове и връхната конструкция.

Обектът става преходен 2016/2018. През 2017г. са завършени част от довършителните видове работи, предвидени в проекта - връзка с ул. „Аврам Гачев“ /рампа/, частично облицовки от естествени материали, парапети.

- ▶ Изграждане на уширителен джоб на спирката на ул. „Юрий Венелин“
- ▶ Благоустройство на пешеходните подлези в зоните на Музей Дом на хумора и сатирата и Автогара Габрово и изграждане на достъпна архитектурна среда, посредством монтиране на асансьори, благоустройство на прилежащите пространства

През 2017 г. се сключи договор за безвъзмездна финансова помощ за изпълнението на проект „Развитие на устойчив градски транспорт на град Габрово“, който включва преустройство на съществуваща автобусна спирката на ул. Юрий Венелин в „джоб“, благоустройство на пешеходните подлези в района на Музей Дом на хумора и сатирата и Автогара Габрово и изграждане на достъпна архитектурна среда, посредством монтиране на асансьори, благоустройство на прилежащите пространства, както и реконструкция на пътно кръстовище и предгаров площад. Процедурите за избор на изпълнители са проведени успешно и се очаква през 2018 г. да започне активно изпълнение на строителните дейности в обектите.

- ▶ Поетапно благоустройство кв. Младост и кв. Трендафил 1, 2
- ▶ Благоустройство на парк Баждар и превръщането му в привлекателно място за отдих, спорт и забавление на всички поколения

В резервния списък на Инвестиционна програма за реализация на приоритетни проекти от ИПГВР на гр. Габрово също са предвидени мерки по благоустройство на уличната мрежа и градската среда - благоустройство на кв. Младост и кв. Трендафил 1, 2, благоустройство на парк „Баждар“ и превръщането му в привлекателно място за отдих, спорт и забавление, реконструкция на площад Възраждане. През 2019 г. ще бъде извършена актуализация на Инвестиционната програма и в случай на освободен финансов ресурс от общия размер на БФП след сключване на договори за БФП за основните проекти или при увеличаване на общия размер на БФП с наличните средства могат да бъдат финансирани проекти, включени в индикативния резервен списък.

- ▶ Изграждане на детски, спортни и фитнес площадки и игрища в подходящи терени в рамките на града

Със средства от бюджета на Община Габрово през 2016 г. бяха изградени една детска и спортна площадка в кв. Русевци и два нови детски къта в кв. Стефановци и кв. Войново.

Със средства от бюджета на Община Габрово през 2017 г. бе възстановен кът за отдих с детски съоръжения - ул. „П. Падалски“ – монтирано комбинирано детско съоръжение, положена ударопоглъщаща настилка, монтирани пейки, ремонтирано районното осветление около площадката.

2016 - 2019 ▶

Мерки за устойчивост на изградената улична мрежа; разработване на GIS базирано приложение с възможности за съхраняване на динамични данни и генериране на справки

През 2017 г. са издадени 60 бр. разрешителни за разкопаване във връзка с обновяване на инфраструктурата и подземните комуникации в Габрово. Продължи изграждането на подземна тръбна мрежа за телекомуникационни кабели /по одобрена специализирана схема/ от „Мобилтел“ ЕАД. Продължи и разширяването на газоснабдителната мрежа в Габрово, като се изградиха нови газоразпределителни клонове и отклонения към абонати от „Ситигаз България“ ЕАД.

При реализацията на тези инвестиционни проекти, изграждане на нови отклонения, както и при отстраняване на възникнали аварии и извършване на ремонти по техническата мрежа на експлоатационните дружества – „Вик“ ООД, „Енерго-про мрежи“ АД, „Топлофикация - Габрово“ АД и др. неминуемо се засяга изградената общинска инфраструктура – улични, тротоарни настилки и зелени площи. Община Габрово полага значителни усилия и упражнява необходимия контрол по изпълнението на строителните дейности за своевременното и качествено възстановяване на засегнатите участъци.

Поддържа се Регистър на издадените Разрешения за разкопаване, в който се отразява състоянието на прокопаните участъци по отношение на сроковете за възстановяване на настилките, както и изпитателните и гаранционните срокове.

- ▶ Изграждане на кръгово кръстовище на входната артерия - посока Велико Търново

Със средства от общинския бюджет през 2017 г. бе изготвен работен проект за кръговото кръстовище на входната артерия. Предстои подписване на споразумение за съвместно финансиране на строителните дейности с АПИ.

- ▶ Изграждане на пътя Севлиево – Габрово /включително до разклона за кв. Младост/

През 2017 г. започна строителството на Лот 12 „Път II-44 Драгановци-Габрово“ от км 14+600 до км 23+978,36 и от км 25+731 до км 28+972,75, с обща дължина 12,620 км.

УЛИЦИ В СЕЛАТА

2016 - 2019 ▶

Поетапно подобряване на уличната мрежа в селата и изпълнение на различни благоустройствени мероприятия (изсичане на растителност, почистване и ремонт на водоотвеждащи съоръжения, оформяне на канавки, преснемане на банкети, изкърпване и преасфалтиране на настилки).

През 2016 г. са изпълнени основно обекти, финансирани от Междуведомствената комисия по възстановяване и подпомагане (за наводненията от 28-29.07.2014 г.) на два транша. Основните дейности са укрепвания на различни пътни участъци (подпорни стени, водостоци), възстановяване на разрушени улици (настилки, отводняване). Общо 31 239 м² улици са възстановени в селата след наводненията.

Със средства от МКВП към МС, съгласно Постановление № 160 от 04.08.2017 г. през 2017 г. са изпълнени следните обекти - **аварийно укрепване на мост в с. Стоевци, на мост в с. Яворец.**

Със средства от общинския бюджет през 2017 г. беше извършен **ремонт на улици в с. Борики** – цялостно ремонтирана възловата ул. „Първа“, като ремонта включва изграждане на основа, монтаж на пътни ивици, изграждане на напречен отводнител по цялата широчина на улицата в долния ѝ край и асфалтиране в два пласта. Реконструирана е ул. „Изгрев“ в най-проблемния ѝ участък.

Извършени са належащи **ремонти на улици в селата Дебел дял и Яворец. В с. Чарково е укрепен участък от общинския път**, след изграждане на подпорна стена към прилежащата река и укрепване на съществуваща пасарелка.

ОБЩИНСКА ПЪТНА МРЕЖА

2016 - 2019 ▶

Изпълнение на дейности за поддържане на общинска пътна мрежа - изсичане на растителност, почистване и ремонт на водоотвеждащи съоръжения, оформяне на канавки, преснемане на банкети, изкърпване и преасфалтиране на настилки.

През 2016 г. са изпълнени ремонтни дейности по пътни участъци от GAB 1018/ Габрово-Киевци; GAB 1080/ Негенци - Йовчевци; GAB 2037/ Жълтеш-Стефаново-Борики; GAB 3008/ Новаковци-Драгановци; GAB 3071 Борското; GAB 3076/ Мечковица-Пъртевци-Геновци, вкл. укрепването на пропадналия участък от пътя на км 0+100.

През 2017 г. са изпълнени ремонтни дейности по пътни участъци от GAB 3009 Поповци-Гергини-Гарван-Николчовци; GAB 3071 за Депо ТБО.

GAB 2012 Стоевци - укрепване на участък при км 0+020; аварийно укрепване и

възстановяване на мост в с. Николчовци. Изпълнени основни видове дейности на участъци: изсичане на растителност, почистване и ремонт на водоотвеждащи съоръжения, оформяне на канавки, преснемане на банкети, подсилване и уширяване на пътното платно, изкърпване и цялостно асфалтиране на разрушени участъци, укрепване на улегнали участъци от пътното платно.

Значително беше подобрена проходимостта и видимостта чрез орязване на надвиснали храсти и друга растителност на общинските пътища: GAB3122 за Царева ливада, GAB 3030 и GAB3034 – Габрово – Мичковци - Междене, GAB3016 Прахали, GAB 3020 Мрахори - Гледаци, GAB 3010 Камещица, GAB 3007 Яворец - Севлиево, GAB 2001 Габрово - Банковци – Спанци – Иванили – Козирог.

ЦЕНТРАЛНА ГРАДСКА ЧАСТ

2016 - 2017 ▶

Избор на архитектурно решение за осъвременяване на административния център на Габрово посредством - подобряване на градската среда, изграждане на връзка между историческите дадености и въвеждане на нови съвременни архитектурни решения

Провеждането на конкурс за архитектурно-художествено оформление на административния център на Габрово отпадна от инвестиционната програма, както през 2016 г., така и през 2017 г. Все още липсва трайно установяване на статута на Паметника-костница и получаване на съгласие от Министерство на културата, предвид обстоятелството, че паметника е недвижима културна ценност, защитена по смисъла на Закона за културното наследство. Важно предварително условие е препогребване на урните, намиращи се в паметника-костница. Предвиденото изграждане на урнови стени в Централния гробищен парк, едната от които оформена като представителен мемориал, също отпадна от инвестиционната програма.

През 2017 г. беше обявен открит конкурс за идеен проект за Паметник на Васил Левски в подножието на скалния масив под хотел Балкан. Предстои журиране на постъпилите проекти.

2016 - 2019 ▶

За подобряване на облика на ЦГЧ и широк център ще се работи за реализиране на инвестиции чрез:

Община Габрово със специализираните си звена, продължи тенденцията по създаване на съвременни устройствени планове – основен инструмент за подобряване на инвестиционния климат в общината и предпоставка за създаване на по-добър градоустройствен и архитектурен облик на града. Усилията бяха съсредоточени и към по-бързото и качествено административно-техническо обслужване.

През 2017г. се възложи изработване на нов цялостен Подробен устройствен план – План за регулация и застрояване /ПУП - ПРЗ/ на част от ЦГЧ /юг/ и кв. Радичевец, Габрово. Предвид промяната в общественно-икономическите условия, при които е създаден сега действащия план, непроведени отчуждителни процедури на имоти, нереализирането на предвидените с плана улици и комплексни застроявания, променени ОУП и ГКТП, както и изготвени кадастрална карта и специализирана кадастрална карта, са налице условията за създаване на нов план за територията. Това ще създаде условия за застрояване на имоти, разположени в централната част на града и в непосредствена близост, които до този момент са „блокирани“ за строителство.

Освен промени в Подробните устройствени планове през 2017г., бяха извършени над 3 230 технически услуги на граждани, свързани с процедури по разрешаване на строителство, регистрация на въведените в експлоатация обекти и контрол, издаване на скици и визи за проектиране, удостоверения за обстоятелства и факти, справки на юридически и физически лица по кадастралните, регулационни и застроителни планове на населените места, справки по предвидения начин на застрояване по ПУП, обявяване на проекти на собственици и заинтересовани страни, преписки по узаконяване на незаконни строежи, изпращане на преписки в съда и други.

- ▶ **Изработване на механизъм от страна на администрацията за задължаване на собствениците на сграден фонд в ЦГЧ да поддържат сградите, включително и фасадите в добър вид**

Националната програма за енергийна ефективност на многофамилни жилищни сгради /НПЕЕМЖС/ предлага механизъм за безвъзмездно обновяване на значителна част от сградния фонд в Габрово. През 2016 г. усилията на администрацията бяха насочени за подпомагане на максимален брой собственици да участват в програмата, за да бъдат обновени максимален брой допустими сгради. За сградите, които не отговарят на критериите на Програмата, през 2016 г. бяха връчени индивидуални предписания до собственици им за обновяване на фасадите.

През 2017г. продължиха усилията на Община габрово по подобряване състоянието на сградния фонд в града. В резултат на направените предписания към собствениците на сгради за поддържане на фасадите в добър вид са ремонтирани над 20 сгради. Все още липсва устойчив механизъм за задължителния характер на предписанията, поради необходимост от промяна в националното законодателство.

- ▶ **Намиране на устойчив механизъм за решение на проблема с изоставените сгради на бивши фабрики в ЦГЧ**

Проблемът с изоставените фабрични сгради остава със своята сериозност, защото изисква значителен личен финансов ресурс. В повечето случаи проблемите са свързани с голям брой собственици, без оформено

представителство и без ясна визия за имота. Проведени бяха срещи със собственици на такива сгради за изясняване на намеренията им и предлагане на административна помощ от страна на Община Габрово.

През 2017 г. бяха проведени градоустройствени процедури по разделяне на големи поземлени имоти в Северна индустриална зона, с цел разделянето им на по-малки имоти, за по-добро управление и реално влагане на инвестиции.

ПОДОБРЯВАНЕ НА МЕЖДУБЛОКОВИТЕ ПРОСТРАНСТВА

2016 - 2019 ▶

Поетапно изпълнение на проекти за комплексно благоустрояване на междублокови пространства в различни квартали на Габрово /ОП „Региони в растеж“, собствен бюджет/

В рамките на стартирания проект „Габрово – инвестиции за изграждане на съвременна градска среда“, финансиран по ОП „Региони в растеж“ 2014 – 2020, се извършва благоустрояване на междублокови пространства в района на Шиваров мост, както и в района на Колелото - рехабилитация на улици, обособяване на пешеходни и зелени зони, паркинги, детски площадки и кътове за отдих. Със средства от общинския бюджет, след инвестиции във ВиК мрежата беше изпълнена рехабилитация на улични настилки в к-с „Христо Ботев“, която продължи и през 2017 г.

2016 - 2019 ▶

Изграждане/възстановяване на детски и спортни площадки и игрища в различни зони и квартали на града

Община Габрово взе участие в Националната кампания „За чиста околна среда“, организирана от МОСВ и финансирана от Предприятието за управление на дейностите по опазване на околната среда /ПУДООС/. През 2016 г. са спечелени и изпълнени 4 проекта.

През 2017 г. са спечелени и изпълнени четири проекта: „Изграждане на зона за спорт и кът за отдих в озеленена площ в кв. Младост, гр. Габрово“; „Обновяване на детски кът в с. Борики “; „Облагородяване на детски кът в с. Велковци“; „Облагородяване на озеленена площ в с. Гарван “

2016 - 2019 ▶

Насърчаване на местната инициатива при изграждане и поддържане на детски площадки и други съоръжения. Общината ще предоставя финансова или материална помощ (строителни материали, съоръжения - люлки, катерушки и др.) за подобряване на пространството

За пореден път през 2016 г. беше проведена традиционната инициатива „Да превърнем сивото в зелено“. Фокусът на кампанията беше проектите за

благоустрояване и поддържане на вътрешноквартални и околблокови пространства да се реализират с безвъзмездния труд на кандидатстващите граждани и сдружения. Целта е да се развие системата на доброволчеството, а общинската администрация да осигури и достави необходимите строителни материали за благоустрояване и градинско обзавеждане - пейки, беседки и др. за подобрения и оформяне на зони за отдих. Реализирани бяха 13 обекта.

През 2017 г. инициативата отново се осъществи при същите правила за кандидатстване. Отново бяха реализирани 13 обекта. Изградени са кътове за отдих с беседки на ул. „Младост“ № 6-8, ул. „Никола Войновски“ № 63 и ул. „Ванче Михайлов“ №17. Обособени са зони за отдих - площадки с пейки в кв. Шенини, местност „Стрежерът“; с. Чарково и на ул. „Зелена ливада“ № 9. Ремонтирани и облагородени са външните пространства около читалище „Зора“ в кв. Нова махала; Монументът на българското опълчение в с. Зелено дърво и чешмата до параклис „Св. Йоан Рилски“ в с. Горнова могила. Изпълнени са тротоарни настилки и подходи пред жилищни сгради и имоти на бул. „Ген. Дерожински“ №74, кв. Етъра и в с. Здравковец.

2016 - 2019 ▶

Изпълнение на превантивни мерки за опазване и съхранение на градската среда, посредством поетапно въвеждане на интегрирана система за видеонаблюдение (спазване на принципа: инсталиране на камери за видеонаблюдение в зони, в които се изпълняват интегрирани мерки за благоустрояване на ЦГЧ и кварталите)

През 2016 г. бяха изпълнени подземни трасета за видео наблюдение на кръгово кръстовище в кв. Младост и парк Колелото.

През 2017 г. беше изградено видеонаблюдение на парк Колелото, в зоната на кръговото кръстовище на ул. „Свищовска“ , ул. „Лазурна“ и бул. „Могилъв“.

Изградена беше система за видеонаблюдение на зрителната зала и централното фоайе на Спортна зала „Орловец“.

2016 - 2019 ▶

Насърчаване изграждането на газоразпределителна мрежа в града, с цел преминаване към екологична форма на отопление и намаляване факторите за замърсяване на въздуха

По данни от газовото дружество „Ситигаз България“ ЕАД, през 2016 г. е изградена 2 026 м нова газоразпределителна мрежа (ГРМ) на територията на Габрово. Потребителите на природен газ към декември 2016 г. са общо 261 лица, разпределени по групи както следва: битови – 215 лица, обществено-административни – 32 абоната, промишлени – 14 абоната.

През 2017 г. на територията на Община Габрово е изградена нова газоразпределителна мрежа и отклонения от нея с обща дължина 11 407 м , като до момента общо изградени ГРМ в метри е 47 590 м. През отчетната година са присъединени нови потребители, както следва: 200 битови абоната, 5 промишлени

абоната, 28 абоната от обществено-административния сектор - общо 233 абоната.

През 2017 г. общинските обекти, които са присъединени към газоразпределителна мрежа (ГРМ) за отопление на природен газ са: ДГ „Младост“, ДГ „Явор“ (двете сгради), ДЯ „Славейче“, Дом за пълнолетни лица с физически увреждания („Маркотей“), РИМ (Регионален исторически музей), СУ „Райчо Каролов“. Обявена е обществена поръчка за газифициране на СУ „Отец Паисий“.

ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ

2016 - 2019 ▶

Изпълнение на проекти за въвеждане на мерки за енергийна ефективност в публични сгради с различно функционално предназначение /училища, спортни комплекси, сгради на културни институции, сградите на ДКЦ, административната сграда на общината и др./ - различни източници за реализиране на проектите /НДЕФ, ОП „Региони в растеж“ 2014-2020, собствен бюджет, финансов инженеринг, Фонд за енергийна ефективност и възобновяеми източници на енергия и др.

През 2016 г. продължи и беше завършен проект: BG04-02-03-024-005 „Норвежки опит за Габрово в сферата на енергийната ефективност“ (НАГОРЕ), който стартира на 18.08.2015 г. С изпълнението на проекта се постигна повишаване качеството на живот, посредством подобряване на екологичната среда в Габрово чрез въвеждане на мерки за енергийна ефективност в ПМГ „Акад. Иван Гюзелев“ и детска ясла „Зора“.

Националният Доверителен Екофонд (НДЕФ), считано от 3.10.2017г., осигурява финансиране на проекти за енергийна ефективност в лечебни заведения. Общински съвет подкрепи намерението на ДКЦ I Габрово ЕООД да кандидатстват с проектни предложения за безвъзмездна субсидия за ремонт, модернизация и внедряване на енергоспестяващи мерки в двете базите на здравното заведение. За целта се подготвя процедура за избор на изпълнител, която ще се финализира в началото на 2018 г.

През 2017 г. беше извършен мониторинг на резултатите от проведената през 2014 г. Инвентаризация на парниковите газове по базова линия от 2008 г. Наблюдението е в изпълнение на поетите ангажименти, съгласно присъединяването на Община Габрово към Споразумението на кметовете, одобрено през 2013г. от Общински съвет. Резултатите от този мониторинг показаха, че общите емисии на парниковите газове в Община Габрово, според данните за обследваната 2016 г., бележат спад с 23,54% спрямо базовата 2008 г. Това е следствие от провежданата последователна политика за енергийна ефективност в сградния фонд и се доближава да целите, които са набелязани в Плана за действие за устойчиво енергийно развитие на Община Габрово. Отчетът за изпълнението и актуализираната инвентаризация на емисиите парникови газове бяха подадени в офиса на Споразумението на Кметовете чрез онлайн платформата Covenant extranet.

2016 - 2019 ▶

Изпълнение на Националната програма за енергийна ефективност на многофамилните жилищни сгради в Габрово – активна роля на общинска администрация за предоставяне на актуална и полезна информация за включване в Програмата и организиране на всички последващи стъпки от нейната реализация

Със стартирането на „Националната програма за енергийна ефективност в многофамилни сгради“, с цел повишаване нивото на информираност на гражданите, Община Габрово организира множество и различни по характер срещи с граждани. Беше проучен броят на допустимите за саниране сгради в града и бяха поканени на информационни срещи техните домоуправители или представители.

Паралелно с това /по предварително подготвен график/ в сградите, в които Община Габрово притежава собственост /общински жилища/, бяха инициирани общи събрания за учредяване на сдружения, с участието на експерти от администрацията. Всички предприети действия за контакт с хората, включително активната публична кампания допринесоха за включването на много хора в Програмата. Община Габрово предприе пакет от мерки за нейното популяризиране. Публикувани бяха серия от интервюта, както и регулярни информационни съобщения за напредъка по Програмата, отразяващи процеса по сдружаване, проведените срещи, брой сключени договори за целево финансиране, хода на строителството. Използвана бе насърчаваща за участие в Програмата външна реклама - реклама на лед екраните в града и рекламни-информационни елементи на спиркозаслоните на местата с концентрация на допустими сгради. Ключово за доброто протичане се оказа непрекъсваемостта на процеса на консултиране и помощ от страна на екипа в Община Габрово и в Областен Информационен център – с постоянна обратна връзка между тях за необходимостта от подобрения в продуктите за информираност на гражданите. Сформираният екип, отговорен за административната страна на процеса, оказваше пълна административна и юридическа помощ при подготовката на документацията на всеки етап от кандидатстването до довеждане на процедурата до финал и стартиране на строителството.

В рамките на допустимостта на сградите, в община Габрово са одобрени за финансиране и имат сключени договори за целево финансиране 36 /тридесет и шест/ сгради, а 1 /една/ е прехвърлена за изпълнение от проект „Енергийно обновяване на българските домове“ по ОП „Регионално развитие“ 2007-2013 към Национална програма за енергийна ефективност в многофамилни жилищни сгради, като стойността на сключените договори по тях е приблизително 33 млн. лв. Всички сгради бяха енергийно и технически обследвани. Собствениците се сдобиха с необходимите технически и енергийни паспорти на сградите. За всички сгради бяха обявени обществени поръчки за инженеринг /проектиране и изпълнение на строително-монтажни работи и осъществяване на авторски надзор/, проектиране, строително-монтажни работи, упражняване на инвеститорски контрол и строителен надзор. В 34 от сградите са приключили основните видове строителни дейности, 3 са в процес на изпълнение и ще бъдат завършени през 2018 г.

С Постановление № 23 от 4 февруари 2016 г., се разшири обхватът на допустимите

сгради за кандидатстване. Допустими станаха всички многофамилни жилищни сгради, проектирани преди 26 април 1999 г., на три или повече етажа, с шест или повече самостоятелни обекта с жилищно предназначение. С тази промяна, интересът на гражданите към Програмата се увеличи многократно. Към настоящия момент, интерес е заявен от над 200 сгради, а 171 са със сключен договор между Сдружение на собствениците и кмета на община Габрово, и са депозирани пред Българска банка за развитие.

Поради големия интерес, през 2017 г. Община Габрово продължи с провеждането на обществени поръчки за избор на изпълнители на енергийно и техническо обследване, за да бъде в готовност при възобновяване на програмата. Процедурите бяха проведени под условие и договори ще се изпълняват само в случай, че е налично финансиране и бъдат сключени тристранни договори за целево финансиране с Българска банка за развитие.

Напредъкът по Програмата регулярно се представя в специално създадения банер на електронната страница на Общината. В него са публикувани работните проекти, показващи новия облик на сградите, който ще се постигне след изпълнението на проектите, снимки на реализирани сгради и сгради в процес на изпълнение.

За по-голяма информираност на гражданите, както и улесняване на проследяването на целия процес, Община Габрово създаде ГИС приложение за Програмата. Чрез него те могат да проследяват промяната в статуса на сградите, включени в програмата – от създаване на сдружение на собствениците до изпълнение на строителни дейности и въвеждане в експлоатация на сградите. Община Габрово е първата в страната с подобно приложение. От момента на неговото публикуване, то привлече изключително голям интерес. Иновативният подход на Община Габрово да създаде ГИС приложение за програмата е отличен на интернет страницата на Министерство на регионалното развитие и благоустройството в секция „добри практики“. С официално писмо до кметовете на общини в страната, през юли месец 2017 г. министърът на регионалното развитие и благоустройството информира, че се преустановява приема на заявления за интерес и финансова помощ.

2016 - 2019 ▶

Подмяна на уличното осветление в града с енергийно ефективно (LED), както и поетапно изграждане на осветление в участъци, където такова не съществува – провеждане на процедура за избор на изпълнител, който в дългосрочен план ще се ангажира както със строително–ремонтната част от заданието, така и с поемане на ангажимент за гарантиран резултат на договора

През 2016 г. бе изготвено обследване за енергийна ефективност на уличното осветление на територията на града, в което са посочени мерки за реализиране, с цел подобряване - подмяна на уличното осветление с енергийно ефективно LED осветление, поетапно изграждане на осветление в участъци, където такова не съществува, подмяна на част от захранващата мрежа.

През 2017 г., съвместно с НДЕФ, се подготви процедура за внедряване на

енергоспестяващи мерки за модернизация на уличното осветление в Габрово. Със свое решение № 204 от 09.11.2017 г. Общинският съвет одобри и подкрепи предложението за поемане на дългосрочен дълг в размер на 3 милиона лева за финансирането на пилотния проект „Внедряване на енергоспестяващи мерки, модернизация и ремонт на уличното осветление на град Габрово“ чрез сключването на договор с гарантиран резултат. Параметрите на дълга са :

- ✓ Максимален размер на дълга - до 3 000 000 (три милиона) лева;
- ✓ Вид на дълга – дългосрочен дълг за изплащане на инвестицията при реализиране на договор с гарантиран резултат;
- ✓ Срок за изплащане на инвестицията – до 10 години, считано от датата на въвеждане в експлоатация на енергоспестяващите мерки и системата за управление на уличното осветление;
- ✓ Източници за изплащане на дълга – реализирани икономии от годишните разходи за електрическа енергия, поддръжка и експлоатация, в резултат на направената инвестиция.

2016 - 2019 ►

Участие на Община Габрово в общинска мрежа ЕкоЕнергия и активно присъствие при провеждане на различни форуми, обучения и инициативи посветени на енергийната ефективност, както и участие в пилотни проекти

През отчетната година в рамките на проект SPP Regions /„Региони на устойчивите обществени поръчки“/, като ментор на мрежата за устойчиви и иновативни обществени поръчки, Община Габрово привлече още партньори – общините Павликени, Сандански и Ловеч, както и организациите „Зелена София“, Асоциацията на Дунавските общини и Регионалното сдружение на общините „Централна Стара планина“. В рамките на проекта на 5 и 6 април 2017 г. в Габрово се проведе годишната среща на мрежата. Присъстваха над 70 участници, сред които партньорите в мрежата, представители на фирми в сферата на енергийната ефективност, публични институции и експерти от различни сфери. Бяха показани добри практики, опит, нови системи и технологии за енергиен мениджмънт и сградни инсталации.

Във връзка със закупени от Община Габрово автомобили с намалено вредно въздействие бяха разработени и публикувани модели на обществени поръчки. В процес на подготовка е модел на обществена поръчка за въвеждане на енергоспестяващи мерки в училищна сграда, работи се и върху модел на обществена поръчка за придобиване на електрически автобуси.

В резултат на проекта експертите от Община Габрово и партньорите в мрежата повишиха административния си и технически капацитет чрез проучване и запознаване с различни обществени поръчки, както в България, така и от международните участници в проекта. В документациите намериха приложение нови критерии и решения, целящи постигане на по-устойчиви резултати при

придобиването на стоки и услуги.

През 2017 г. Община Габрово подготви и кандидатства с проектно предложение по Програма за иновации в областта на околната среда на Федералното министерство на околната среда, опазването на природата, строителството и ядрената безопасност на ФР Германия. Проектът е насочен към изграждане на обща система за енергийно ефективно управление в 8 детски заведения (7 детски градини и 1 детска ясла) в Габрово и е на стойност близо 400 хил. лв. Предстои приключване на оценката в началото на 2018 г. В резултат на изпълнението на проекта ще бъдат постигнати икономии на енергия - 33%, в 8-те детски заведения и спестени емисии CO₂ – 77,92 т/год. Ще се подобри комфорта на обитаване за общо 889 деца в обхванатите детски заведения.

Община Габрово участва в XIX конференция с международно участие на „ЕкоЕнергия“, проведена на 26 и 27 октомври 2017 г. в Бургас. Пред повече от 70 участници бяха представени текущите резултати от Националната програма за енергийна ефективност на многофамилните жилищни сгради в Габрово, напредъка по проект SPP Regions и планираните бъдещи дейности, както и успешните практики от конкурса „ЕкоОбщина“. През 2018 г. „ЕкоЕнергия“ ще организира регионални срещи в четири общини, сред които и Габрово. Планирано е участие на Общината и в международна конференция под егидата на „ЕкоЕнергия“ в рамките на българското председателство на Европейския съюз през март 2018. В рамките на XII Годишна среща на местните власти и изложението „Общинско ЕКСПО 2017“ Община Габрово и ОМЕЕ „ЕкоЕнергия“ участваха с общ изложбен щанд, на който показаха успешни европейски проекти, разнообразни практики и дейности в полза на общините.

2016 - 2019 ▶

Създаване на устойчив капацитет на Общинска администрация в сферата на енергийната ефективност и въвеждане на длъжността „енергиен мениджър“

Община Габрово търси различни възможности за повишаване на административния капацитет и активно участва в различни кампании и инициативи, които позволяват обмяна на опит в сферата на енергийната ефективност. Общината представя опита си в областта на енергийната ефективност и използването на възобновяеми енергийни източници пред експерти от различни администрации - Община Сандански, Община Карнобат, които идват на работни посещения в Габрово.

Конкурсът „Екообщина“ дава възможност за международна обмяна на опит на експерти от администрациите в различни области, в т. ч. в сферата на енергийната ефективност. През 2017 г. Община Габрово беше отличена като победител в конкурса ЕКООБЩИНА 2017 в категория „Енергийна ефективност на сградите“ при общините с население над 40 000 жители.

МОДЕРЕН И УДОБЕН ГРАДСКИ ТРАНСПОРТ

2016 - 2018 ▶

Обновяване на подвижния състав – закупуване на екологични автобуси и електробуси;

Монтиране на информационни табла на спирките, които ще предоставят актуална и точна информация за пристигащите превозни средства;

Изготвяне на нова транспортна схема, съобразена с новите възможности за обслужване на различни зони от града;

Създаване на система за гъвкаво и удобно прикачване на пътници с общ билет.

През 2017 г. Община Габрово подписа договор за изпълнение на проект „Развитие на устойчив градски транспорт на град Габрово“, финансиран по ОП „Региони в растеж“ 2014 – 2020 г. Проектът ще се изпълнява в продължение на 36 месеца и е на обща стойност 13 430 540,62 лв., от който 9 млн. лв. безвъзмездна финансова помощ. Той е част от Програмата за реализация на Интегрирания план за градско възстановяване и развитие на гр. Габрово до 2020 г. под заглавие проект X-7.1 „Мобилен град“.

Проектът предвижда реконструкция на транспортната инфраструктура и съоръженията към нея посредством преустройство на съществуваща автобусна спирка в „джоб“; реконструкция на пътно кръстовище и предгаров площад; възстановяване, ремонт и модернизация на 2 бр. пешеходни подземи на възлови кръстовища и подобряване на организацията на движението на 5 бр. от най-натоварените кръстовища в гр. Габрово.

За модернизирание на градския транспорт ще бъдат закупени 14 бр. нови автобуси в т.ч.: 6 бр. автобуси с дължина 12 м. и 8 бр. автобуси с дължина 7-8 м., отговарящи на европейските норми за вредни емисии от двигателите и използване на възобновяеми/алтернативни енергийни източници в градския транспорт. За зареждане на новите електробуси е предвидена доставка и монтаж на 3 бр. зарядни станции.

Транспортните системи ще бъдат модернизирани посредством монтаж на електронни информационни табла /ЕИТ/ на 104 бр. спирки на територията на града и бордово оборудване за 57 бр. превозни средства от обществения градски транспорт. По този начин ще се визуализира информация в реално време за пристигането на превозните средства до спирките по съответен маршрут, като ще бъде изградена система за управление на градския транспорт, включваща хардуер и софтуер.

През 2017 г. в рамките на проекта бяха подготвени и обявени всички обществени поръчки за избор на изпълнители, като са сключени договорите за СМР в обектите от транспортната инфраструктура. Предстои сключване на договори за доставка на 14 нови автобуса и зарядни станции, за изграждане на ИКТ инфраструктура – за 104 бр. спирки, 57 бр. автобуси и диспечерски център в Автогара – Габрово, както и за

подобряване на организацията на движението на 5 бр. от най-натоварените кръстовища в града.

БЕЗОПАСНА И СИГУРНА СРЕДА

2016 - 2019 ▶

Изграждане на повдигнати пешеходни пътеки и кръстовища, с цел подобряване безопасността на движението

През 2016 г. бе завършено кръговото кръстовище в кв. Младост, направена бе промяна в организация на движение /кръгово кръстовище/ в к-с Христо Ботев между ул. „Ал.Стамболийски“, ул. „Ивайло“ и ул. „Хр. Ботев“.

През 2017 г. се изгради малко кръгово кръстовище на ул. „Х. Крум“ (в обхвата на реконструкцията на Източната улица)

2016 - 2019 ▶

Развитие на вертикалната и хоризонтална пътна маркировка

През 2016 г. за обезопасяване на движението на МПС и пешеходци в града, кметствата и кметските наместничества, бяха доставени и монтирани 79 бр. нови пътни знаци, 11 бр. огледала-изпъкнали и 8 бр. знаци за направление и посоки, за начало и край на населено място. Доставени и монтирани светещи знаци Д17 (12 бр.) на 6 бр. пешеходни пътеки, 20 м. предпазни пана висок тип и 20 м. предпазни пана нисък тип. Положена бе хоризонтална пътна маркировка по главните улици на Габрово, в т. ч. напречна маркировка – 833,17 м²; надлъжна маркировка с перли: непрекъснати – 2 203,10 м² и прекъснати - 563,40 м²; напречна маркировка със студен пластик – 15,50 м².

През 2017 г. за обезопасяване на движението на МПС и пешеходци в града, кметствата и кметските наместничества, бяха доставени и монтирани: **94 броя нови знаци**, в това число: **предупредителни**, /монтирани в км. Мичковци, ул. „М. Палаузов“, бул. „Могилъов“ и др./; **за отдаване на предимство в кръстовища** /ул. „Н. Геров“, ул. „Орловска“, ул. „Брегалница“, ул. „Хр. Ботев“, общински път GAB 2041 – Габрово-Орловци, с. Рачевци, ул. „Т. Иванов“, бул. „Трети март“ и др./; **задължителни** /с. Армения, ул. „Д-р. Н. Василиади“, ул. „Н. Рилски“, ул. „Шипка“, ул. „Йоан Предтеча“, и др./; **забранителни** /км. Мичковци, с. Ясени, ул. „М. Палаузов“, ул. „Македония“, ул. „Чардафон“, бул. „Трети март“, пред ОББ, гимназия по туризъм „П. Семов“ и др./; **пътни знаци със специални предписания** /бул. „Трети март“, ул. „Н. Войновски“, паркинга на ДХС, ул. „Хр. Смирненски“, ул. „Ем. Манолов“, кръстовище Бичкия и др./ и **знаци за направление, посока, обекти и др.** /с. Червена локва, с. Лесичарка, бул. „Столетов“, ул. „Градище“, с. Златевци/. Монтирани бяха според случаите и необходимостта знаци за въвеждане на временна организация и безопасност на движението, монтирани на места с цел обезопасяване на обекти и райони със свлачища.

Монтирани бяха други средства за безопасност, като бализи, предпазни пана пред

препятствия, пропадане на пътни участъци и др.:

- ✓ 17 бр. огледала-изпъкнали, поставени в села и улици за по-добра видимост /селата Влайчоци, Янковци, Зелено дърво, Жълтеш, Кметовци, Трапесковци, Черневци, Мичковци и др., ул. „Перушица“, бул. „Могилъв“, бул. „Столетов“, ул. „Еким Цанков“ и др./;
- ✓ Доставени 9 бр. светещи знаци Д17 на пешеходни пътеки /монтирани на три пешеходни пътеки на бул. „Трети март“/;
- ✓ Пет броя /10 м./ пана тръбни, възстановени след ПТП на кръстовище ул. Д-р. „Н. Василиади“ и ул. „Ст. Караджа“ и 7 бр. предпазни панели бетонни, възстановени след ПТП по ул. „Брянска“.

Положена хоризонтална пътна маркировка по главните улици на Габрово, в т. ч. напречна маркировка с акрилатна боя и перли (пешеходни пътеки, стоп линии, площи забранени за движение и стрелки) – 1566,54 м²; напречна маркировка със студен пластик по пешеходни пътеки – 208,27 м²; надлъжна маркировка с акрилатна боя с перли: непрекъсната – 432,40 м² и прекъсната – 114,60 м²; надлъжна маркировка със студен шприц пластик и перли: непрекъсната – 406,30 м² и прекъсната – 89,40 м². Маркирани 272 бр. паркоместа с акрилатна боя в центъра на града /ул. „Орловска“, ул. „Шипка“, ул. „Николаевска“, ул. „П. Постомпиров“, ул. „Скобелевска“ и бул. „Априлов“/

За по-добра пропускливост и предотвратяване на конфликтни точки в кръстовища е направена промяна в циклограмите на контролерите на две светофарни уредби:

- ✓ на кръстовището бул. „Могилъв“, бул. „Ст. Караджа“ и ул. „В. Друмев“ /кръстовище Пилона/ - от трифазна в четирифазна;
- ✓ на кръстовище бул. „Столетов“, ул. „К. Евтимов“ и ул. „Р. Даскалов“ /кръстовище кв. Бичкиня/ - от четирифазна в трифазна, с което се намалява времето за изчакване на автомобилите по главното направление.

2017 - 2018 ▶

Създаване на условия за регламентиране на паркирането в ЦГЧ, чрез въвеждане на платено паркиране „синя зона“

През 2017 г. беше подготвен проект за Наредба за реда за престой и паркиране на пътни превозни средства на територията на община Габрово, която да урежда реда, изискванията, ограниченията, забраните, санкциите и контрола, свързани с престоя и паркирането на пътни превозни средства на територията на общината.

Предстои проектът на Наредбата да бъде публично оповестен с конкретни срокове, в които заинтересованите лица и организации ще могат да внесат писмени предложения и възражения по него.

2016 - 2019 ▶

Изграждане на видеонаблюдение в града и на територията на селата. Предоставяне на възможност за свързаност на камерите с центъра за наблюдение на РДВР

Габрово

През 2016 г. експертна работна група извърши оглед на входно-изходните артерии на Габрово и прецени възможностите за монтиране на видеокамери. Експертната работна група прецени, че на всяка входно-изходна точка трябва да бъдат монтирани два типа камери следящи влизащите и излизащите МПС.

Предстои изграждане на видеонаблюдение със специализирани камери за разпознаване на автомобилни номера, с цел регистриране и създаване на база данни с регистрационните табели на МПС. Осъществяването на тази стъпка ще даде възможност за последващо търсене в базата данни за номер (или част от номер) на преминал автомобил, на входно-изходните точки на Габрово в посока Велико Търново и Трявна.

2016 - 2019 ▶

Провеждане на съвместни акции с полицията с цел превенция от вандализъм, опазване на живота на хората и намаляване на пораженията в градска среда

През 2016 г. бяха проведени няколко съвместни акции с участието на служители от РУ Габрово и Общински инспекторат. Основен акцент на тези мероприятия беше осъществяването на превантивен и санкциониращ контрол, спрямо водачите на МПС.

През 2017 г. съвместната дейност на служители от РУ Габрово и Общински инспекторат се осъществяваше периодично в зависимост от ангажираността на служителите от двете институции. През месеците октомври, ноември и декември, съгласно изготвени предварително графици, бяха предвидени ежедневни дежурства, в централна градска част и кварталите на града.

ИЗВОД

През 2017 г. Община Габрово продължи дейността си по изграждане на привлекателна, достъпна и безопасна градска среда. Инвестирани бяха средства и ресурси, с които да се обнови съществуващата инфраструктура или да се изгради нова. Продължи изпълнението и подготовката на мерки за енергийна ефективност в публична инфраструктура. Направени бяха промени, които да оптимизират дейностите по благоустрояване и поддържане на зелената система. Започна изпълнението на дейности за подобряване състоянието и модернизиранието на обществения транспорт и транспортната инфраструктура, които да гарантират сигурност, мобилност и комфорт.

ПРЕДСТОИ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА:

- 2017 - 2019 ▶** Подобряване на екологичната инфраструктура посредством инвестиции в сектор води и отпадъци:
- ▶ Изграждане на площадки за оползотворяване на строителни отпадъци, за събиране на предмети и дрехи от домакинствата и др. /ПЧП/;
 - ▶ Реализиране на проекти за устойчиво управление на защитените територии в границите на общината/ОП „Околна среда“, хоризонтални програми на ЕС/
- 2017 - 2018 ▶** Обособяване на зона за свободно разхождане на домашни кучета
- 2017 ▶** Изграждане на паркинг пространство пред Централен гробищен парк
- 2017 ▶** Изграждане на урнови стени в Централен гробищен парк
- 2017 ▶** Въвеждане на система за контрол на достъпа в Централен гробищен парк
- 2017 - 2018 ▶** Изпълнение на комплекс от мерки /административни и инфраструктурни/ за отваряне на нов гробищен парк в Габрово /
- 2019 ▶** Благоустрояване на терена срещу ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“
- 2018 - 2019 ▶** Благоустрояване на прилежащите пространства на ул. „Емануил Манолов“ и изграждане на нова транспортна връзка срещу сградата на читалище Априлов – Палаузов
- 2016 - 2019 ▶** Поетапно благоустрояване на крайните квартали
- 2016 - 2019 ▶** Комбинирайки собствени средства и финансиране от страна Агенция „Пътна инфраструктура“ през периода ще бъдат реализирани инвестиции в подобряване на улични участъци, съвпадащи с републикански пътища:
- ▶ ул. „Коста Евтимов“
- 2017 - 2019 ▶** Реализиране на проект за модернизация на Централен градски пазар /възможен финансов източник - Фонд на фондовете/

2018 ▶

Изграждане на паркинги в ЦГЧ, включително след изследване на техническите ограничения, установяване на обема на инвестицията и подходящия модел за реализиране

2016 - 2019 ▶

Предоставяне на терени под различна форма за изграждане на спортни съоръжения и атракциони в най-населените квартали на града

2018 ▶

Изграждане на централизирана система за дистанционен мониторинг и управление на състоянието на инсталациите и централизирано енергийно счетоводство (данните на място се събират от локален контролер и се изпращат по комуникационен канал (GPRS например) в централна база от данни в Общината)

2016 - 2019 ▶

Провеждане на местни кампании за различни целеви групи, посветени на инициативи за енергийна ефективност и устойчиво развитие

2016 - 2017 ▶

Ще създадем общинска полиция, която ще бъде ефективен фактор за опазване на обществения ред и ще изпълнява задачи, свързани с:

- Опазване на обществения ред;
- Охраната на обекти;
- Безопасността на движението;
- Подпомагане осъществяването на контролната и административно наказателната дейност на Община Габрово

2018 ▶

Ще изградим нови светофарни уредби и ще въведем синхронизирано управление на светофарите в града

2016 - 2019 ▶

Ще продължим изграждането и маркирането на велоалеи в града

АДМИНИСТРАЦИЯ

Непрекъснатото подобряване на работата на общинска администрация за реализиране на ефективни политики, качествено обслужване на гражданите и бизнеса, и създаване на условия за устойчив икономически растеж и заетост продължи да бъде сред основните приоритети на Община Габрово. Паралелно с това ще продължат усилията за повишаване на професионализма, ефективността, прозрачността и отчетността на местната власт.

МЕРКИ

2016 - 2019 ▶

Създаване на условия за привличане и задържане на добре подготвени и мотивирани кадри в общинска администрация

През 2017 г. продължиха усилията ни, насочени към повишаване квалификацията на общинската администрация. В тази връзка бяха проведени обучения, насочени към повишаване професионалната компетентност на служителите в администрацията.

По изготвения годишен план за обучение за 2017 г. и по важни теми извън него, преминаха обучение общо 39 служители.

Разпределението по област на обучение за професионално развитие, брой проведени обучения и брой обучени служители в администрация е следното:

Област на обучението	Брой проведени обучения	Брой обучени служители
Правни аспекти на административната дейност	2	2
Управление на човешките ресурси	2	10
Финансово управление	1	5
Информационни технологии	2	3
Разработване и управление на проекти	1	3
Електронно управление	1	1
Защита на класифицираната информация	1	1
Съвременна профилактика на рисковото поведение на юношите	2	2

Безопасност и здраве	1	10
Противодействие на радикализма и радикализацията	1	2

Освен от Института по публична администрация, обученията са проведени и от други обучаващи организации като Сикон ГРУП Консулт ЕООД, Комисия за защита на потребителите, ЗОП ПЛЮС, Военна академия „Г.С. Раковски“, СТЕМО ООД, „Тодоров 1947 ИКО“ ЕООД, Служба по трудова медицина „Икономикс“.

В резултат на участията в различните курсове и семинари, служителите:

- ✓ придобиха конкретни нови и надградиха съществуващите знания и умения;
- ✓ подобриха уменията си за вземане на решения при изпълнение на конкретни задачи;
- ✓ подобриха изпълнението на служебните задължения и работата на екипите;
- ✓ повишиха личната си мотивация;
- ✓ създаде се възможност за делегиране на по-сложни задачи.

2016 - 2019 ▶

Изпълнение на мерки и инициативи за повишаване качеството на общинска администрация в съответствие със Стратегия за човешките ресурси на Община Габрово

През 2017 г., в изпълнение на Стратегия за управление на човешките ресурси, в Общината бе приложена Пилотна програма за менторство на новоназначени служители, която се проведе в дирекция „Местни данъци и такси“.

Основни цели на програмата бяха:

- ✓ Подпомогне процеса на навлизане и адаптиране на нови служители в Община Габрово, предаване на практически знания и умения, обучение;
- ✓ Повишаване мотивацията на новоназначените служители и подпомагане задържането им в организацията.

Менторската програма беше с времетраене от шест месеца, от които новопостъпилият служител премина тримесечен подготвителен стаж, провеждащ се по утвърдена процедура. Програмата постигна поставените цели, приключи успешно и ще се прилага спрямо всички новопостъпили служители в структурните звена на администрацията.

Създаденият през 2016 г. Център за работа с доброволци към Община Габрово продължи и през 2017 г. дейността си в няколко основни направления:

- ✓ популяризиране дейността на Центъра;
- ✓ набиране на нови доброволци;

- ✓ организация и провеждане на инициативи на Центъра;
- ✓ участие на Центъра като подкрепящ други събития.

През 2017 г. Центърът за работа с доброволци към Община Габрово се включи в младежката инициатива „Вечер в парка“ като организира работно ателие и по атрактивен за публиката начин представи ползите от доброволството. Доброволци на Центъра участваха в две инициативи, организирани от ИМКА - Габрово: обучение на тема „Как да превърнем интересната идея в успешен проект“ и интерактивна игра „Опознай и избери“ - Мисия „Гражданин на Габрово“ с конкурс за най-вдъхновяваща снимка. Центърът за работа с доброволци подкрепи кампанията на Община Габрово и Общинско звено „Озеленяване“ - „Зелено Габрово“, която се проведе на 30 и 31 октомври 2017 г. в няколко училища - НУ „Васил Левски“, ОУ „Ран Босилек“, ОУ „Неофит Рилски“, ОУ „Христо Ботев“, ОУ „Иван Вазов“, СУ „Райчо Каролев“, СУ „Отец Паисий“ и ПМГ „Акад. Иван Гюзелев“.

През 2017 г. Центърът започна кампания по набиране на доброволци, които желаят да се включат в дейности в помощ на предоставяните социални услуги.

2016 - 2019 ▶

Подобряване на комуникацията с гражданите по повод предложения, сигнали, оплаквания чрез въвеждане на различни форми на непосредствен контакт:

- ▶ регулярни срещи с граждани под формата на приемни дни;
- ▶ организиране на периодични срещи по квартали и населени места;
- ▶ внедряване на електронен портал за информиране на гражданите за текущи промени в нормалния ритъм на града и създаване на възможност гражданите да сигнализират за различни проблеми

През изминалата 2017 г. се проведеха срещи с граждани по тяхно желание и сигнали за проблеми от различен характер. Под формата на приемни дни при кмета на община Габрово бяха приеха около 150 души, които получиха становище по повдигнатите от тях въпроси и бяха предприеха действия за решаването им, където това беше обективно възможно.

С оглед подобряване комуникацията с гражданите, Община Габрово през март 2017 г. внедри е-платформа „Аз-Кметът“ за подаване на сигнали от различен характер. Също от март 2017 г. Общината е с нов сайт, чрез който гражданите могат да подават сигнали, както писмено, така и чрез безплатно обаждане. С това се осигури удобен и бърз начин за получаване на информация за текущи проблеми, изискващи вниманието на общинската администрация, както и адекватна реакция за тяхното решаване.

2016 - 2019 ▶

Поетапно разширяване на списъка от услуги, които могат да се предоставят по електронен път в различни сектори. Създаване на възможност за електронно заплащане на услуги.

С оглед подобряване на административното обслужване на гражданите и бизнеса, повишаване на тяхната удовлетвореност от предоставяните административни услуги, през 2017 г., Община Габрово продължи да предоставя е-услуги в частта на дирекция Местни данъци и такси, като и на отдел ГРАО, които могат да се разплащат по електронен път. В края на 2016 г. в дирекция „Местни данъци и такси“ бяха внедрени осем нови е-услуги.

Като стъпка за осъществяване на електронно управление пред общинските администрации в страната беше поставена задачата за електронна обработка и подписване с електронен подпис на всички лични регистрационни картони на населението. През 2017 г. служителите от отдел ГРАО при Община Габрово са въвели и подписали с електронен подпис 100% от личните регистрационни картони на живите лица с постоянен адрес в Габрово. Кметствата и кметските наместничества на територията на общината също са изпълнили по-голямата част от работата, като са въвели и подписали 99% от личните регистрационни картони на живите лица и 99% от личните регистрационни картони на починалите лица. През 2017 г. подадените актуализационни съобщения от отдел Гражданска регистрация и административно обслужване (ГРАО), свързани с промени на информацията за гражданското състояние на лицата с постоянен адрес в община Габрово, са 20 649 броя. Издадените удостоверения по искане на граждани през годината са 13 580 броя. По списъци, предоставени от ТЗ ГРАО започна поетапна електронна обработка на всички актове за раждане, съставени на територията на Община Габрово.

С оглед подобряване на административното обслужване за гражданите през декември, 2017 г. Община Габрово осигури възможност за по-бързо и по-лесно обслужване на хората с увреден слух, посредством видео-жестов превод. Е-платформата, чрез която се осъществява преводът, е инсталирана на таблет и се използва от служителите в ЦИУГ. Тя свързва ползвателя с лицензиран преводач на Фондация „Заслушай се“, който осигурява в реално време връзка между съответния служител от ЦИУГ и потребителя на услугата.

✓ 2016 – 2019 Поетапно премахванена хартиения документооборот

В унисон с държавната политика за е-управление и Решение № 357 от 29 юни 2017 г. Министерският съвет, Община Габрово приведе своята деловодна система ПП „Arihimed eProcess“ в съответствие с единен технически протокол, утвърден от председателя на Държавната агенция „Електронно управление“. С това се осигури възможност за обмен на електронни документи, които съдържат електронни изявления с други администрации. Това ще доведе до облекчаване на административната тежест и ще повлияе положително процесите на предоставяне на административни услуги за гражданите и бизнеса. В срок до 1 ноември 2018 г. всички администрации трябва да обменят документи единствено по електронен път.

Отново с цел подобряване на административното обслужване, Община Габрово подаде и Заявление до Държавна агенция „Електронно управление“ за включване в средата за междурегистров обмен (RegiX). Същата осигурява възможност за

потребителите на информация автоматично да извличат данни от основни регистри, сред които са Национална база данни „Население“, регистър БУЛСТАТ, Имотен регистър, Търговски регистър, Регистър на задълженията към митническата администрация, Регистър на вписаните администратори на лични данни, Регистър на българските документи за самоличност, Единен регистър на чужденците, Регистър на средните училища и детските градини, Регистър на дипломите и свидетелства за завършено основно и средно образование и придобита степен на професионална квалификация, Регистър на производствата по несъстоятелност, Регистър на задължените лица и други. За издаването на удостоверения, във връзка с услугите, които предоставя Общината, ще се използват справки от регистрите, като съдържащите се в тях данни се извличат от администрациите автоматизирано по електронен път. Създадената възможност за реализиране на вътрешни електронни административни услуги е предпоставка за постигане на една от основните цели на електронното управление - комплексно административно обслужване на гражданите и бизнеса.

- ✓ Ресертификационен одит на интегрирана система за управление на качеството и информационна сигурност ISO 9001:2008 & ISO/IEC 27001:2013

Сертифициращата организация RINA на 07 март 2017 г. проведе надзорен одит на интегрирана система за управление на качеството и информационна сигурност ISO 9001:2015 & ISO/IEC 27001:2013. Усилията на Община Габрово са насочени към ефективно управление на всички идентифицирани процеси, оказващи влияние върху съответствието с изискванията към административните услуги, качеството на тяхното изпълнение и сигурността на информацията, както и на обучението и квалификацията на персонала.

В резултат на проведените надзорни одити се установи съответствие с процедурите и документите по управление на качеството и сигурност на информацията и нормативните изисквания, уреждащи дейността на одитираните структурни звена. Съставяните документи отговарят на СУКСИ и се съхраняват според регламентираните изисквания, което потвърждава ефективността на въведената Система за управление на качеството и сигурност на информацията.

- ✓ Европейския етикет за иновации и добро управление

Европейският етикет за иновации и добро управление на местно ниво се присъжда за период от две години. На кристалния приз – дванадесетостен са гравирани 12-те принципа за добро управление от Стратегията на Съвета на Европа: Честно провеждане на избори, представителност и гражданско участие; Отзивчивост; ефикасност и ефективност; Откритост и прозрачност; Върховенство на закона; Етично поведение; Компетентност и капацитет; Иновации и отвореност за промени; Устойчивост и дългосрочна ориентация; Стабилно финансово управление; Човешки права, културно разнообразие и социално единство; Отчетност.

За втори пореден път Община Габрово е удостоена с престижната награда „Европейски етикет за иновации и добро управление на местно ниво“. Отличието бе

върчено на кмета Таня Христова по време на церемония в рамките на XII Годишна среща на местните власти, организирана от Националното сдружение на общините в Република България /НСОРБ/, която се проведе от 15 до 17 октомври в к.к. Албена.

Наградата на Съвета на Европа е доказателство, че Община Габрово прилага успешно 12-те принципа за добро демократично управление и има високо качество на предоставяните публични услуги. Отличието е и признание за реализиране на добри практики при изпълнение на публичните политики в общината.

✓ Индекс на Местната система за почтеност – 2017

Индексът на Местната система за почтеност е тригодишна инициатива на Асоциация „Прозрачност без граници“, която се осъществява с подкрепата на Фондация „Америка за България“. Индексът е основа за обмен на добри практики и развитие на капацитет у всички участници в политическия процес, гражданското общество и бизнеса на местно ниво в българските градове и региони.

Индексът представя сравнителна картина на антикорупционния капацитет, ролята и значението на институции като общински съвет, кмет, общинска администрация, политически партии, органи на съдебна власт, полиция, бизнес, медии и гражданско общество в 27-те общини – областни центрове в България.

Общата картина на класацията нарежда Габровски регион на 5-то място по прозрачност и на 2-ро място по прозрачност по отношение на :

- ОБЩИНСКИЯТ СЪВЕТ в индекса на местната система за почтеност – 2017
- КМЕТСКАТА ИНСТИТУЦИЯ в индекса на местната система за почтеност – 2017
- ОБЩИНСКАТА АДМИНИСТРАЦИЯ в индекса на местната система за почтеност – 2017

2016 - 2019 ►

Развитие на Географско информационната система (ГИС) на Община Габрово

През 2017 хардуерната инфраструктура на Географско информационната система беше подменена с по-ново поколение сървър, който добави допълнителен ресурс за подобряване на производителността, бързото действие и възможностите за добавяне на допълнителни модули и приложения. Това позволи подобряване на ГИС облачна инфраструктура, в която да се съхранява, управлява и да се улесни достъпа до съдържанието ѝ отдалечено, както и от различни видове мобилни устройства.

В края на 2017г. в ГИС на Община Габрово беше внедрен нов модул за събиране, обработване и визуализация на данни в реално време. Това допълнително разширение към ГИС позволява автоматизиране на събирането на данни от външни източници (датчици и мобилни устройства), с цел повишаване и разширяване на обхвата на събираните данни. Процесите, в които ще се използва новият модул, покриват голяма част от дейностите от ежедневните работни процеси, а именно :

- Проследяване на маршрутите на автомобилите на Община Габрово;

- Следене на състоянието по запълване на контейнерите за битови отпадъци;
- Проследяване на измеримите състояния на околната среда: температура, налягане, посока на вятъра, замърсяване на въздуха и др;
- Получаване на данни за нивата на водните обекти на територията на общината.

Чрез надграждането на ГИС хардуерният сървър разполагаме вече и с ресурс за споделяне в интернет. Разработените визуализации в 3D могат да се разглеждат от гражданите без да е необходимо да разполагат със специализиран софтуер, а директно в техния уеб браузър.

През 2017г. развихме и надградихме приложението за управление на сградите, участващи по Националната програма за енергийна ефективност на многофамилни жилищни сгради. Попълнихме и отбелязахме всички сгради в ГИС за по-добра визуализация. Попълнена беше информация за проектите на всяка една от сградите (стойност на проекта, стойност на строителният надзор, изпълнител и др.), с цел да повишим информираността на гражданите за текущите дейности по различните проекти (сгради), както и да повишим прозрачността за процесите, отнасящи се към различните дейности по изпълнението. Положихме началото на създаване на 3D визуализация за всяка една от сградите, за да споделим с гражданите реално промяната, която се случва без да се налага използването на специализиран софтуер за преглеждането ѝ.

ГЕОГРАФСКА ИНФОРМАЦИОННА СИСТЕМА (ГИС)

Внедряване на нови модули за допълнително разширяване на функционалностите на ГИС:

- ▶ Portal for ArcGIS – цялостно интегрирано решение за управление данните в организацията чрез единен уеб портал на организацията
- ▶ Operations dashboard for ArcGIS – модул, който представлява инструмент за създаване на електронни информационни табла, съдържащи индикатори в реално време със стойности извлечени от данни в ГИС

През 2017 системата беше надградена с Geo Event Extension for ArcGIS – модул, който позволява събирането, обработването и използването на данни в реално време, постъпващи от различни източници и информационни канали. Огромната полза от модула е възможността да бъдат следени реално местоположението или показателите на различни обекти на територията на нашия град. Обхватът на приложение на този модул може да бъде неограничен в ежедневните работни процеси.

- За управление на целия жизнен цикъл на обществени поръчки и др.

Община Габрово поддържа Профил на купувача <https://op.gabrovo.bg/>, който представлява обособена част от електронната страница на Община Габрово. Системата е разработена и изградена на базата на свободен софтуер и безплатни компоненти. В профила се публикува информация, свързана с обществените поръчки на Община Габрово, нормативна уредба, вътрешни правила и предварителни обявления.

2016 - 2018 ▶

Създаване на електронен архив на документите на Община Габрово, както и внедряване на софтуери за управление на процесите, свързани с архивните единици, осигуряващи възможност за връзка между електронен документ и физически оригинал, както и достъп до цифровизираните документи

През изминалата година Община Габрово възложи на външна фирма цифровизирането и създаването на е-архив на семейните регистри на всички кметства и кметски наместничества в Община Габрово. Същите бяха внедрени в ПП „ЕларДо“ и беше осигурен електронен достъп до тази информация на всички кметства и кметски наместничества, което значително ще подобри качеството на административното обслужване за гражданите.

ИЗВОД

През отчетния период Община Габрово увеличи предоставяните е-услуги, като предостави възможност за тяхното електронно заплащане за улеснение на потребителите. Кметствата и кметските наместничества вече са свързани с ЛБД „Население“ и ПП „ЕларДо“, което подобри административното обслужване на гражданите и бизнеса. Община Габрово премина успешно ресертификационен одит на интегрирана система за управление на качеството и информационна сигурност ISO 9001:2008 & ISO/IEC 27001:2013, което е предпоставка за гарантиране на информационната сигурност в общинска администрация. Надградена беше Географско информационната система с нови модули, с което се увеличиха инструментите за извършване на анализи и управление на ключови процеси.

ПРЕДСТОИ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА:

2016 - 2019 ▶

Поетапно премахване на хартиения документооборот

2016 - 2018 ▶

Преустройство на физическото пространство на Центъра за информация и услуги на

гражданите

2016 - 2019 ▶

Подобряване на вътрешната координация в общинска администрация и свързаните звена и дейности

2016 - 2018 ▶

Поетапно внедряване на набор от интелигентни IT системи и решения:

- За управление на човешки ресурси /гъвкава система, която автоматизира управлението на всички дейности по планиране, наемане, организация, оценяване, развитие, заплащане и комуникации на човешките ресурси/ (2018)
- За осигуряване на финансова и счетоводна свързаност на всички второстепенни разпоредители към първостепенния разпоредител (2017)
- За управление на проекти /възможности за цялостно планиране, контрол и отчитане на проекти и портфолио от проекти/ (2017)
- За управление на договори /позволява ефективно обвързване на изпълнението на проектите със сключените договори за целите на мониторинга и управлението/ (2017)

2016 - 2018 ▶

Подготовка на проект за изграждане на нови и модернизиране на съществуващите архивни помещения, чрез система от подвижни стелажни структури

ФИНАНСИ И ОБЩИНСКА СОБСТВЕНОСТ

▶ Финансова стабилност

През 2017 г. Община Габрово запази стабилно финансово състояние, като приключи годината без просрочени задължения. Това се дължи на следните принципи:

- ▶ **Разумна приходна политика, съобразена с възможностите и потребностите на населението, при спазване на принципа на солидарност и ефективно и икономично разпределение на разходите и финансовите ресурси, при спазване на строга бюджетна дисциплина**

През изминалата година продължиха усилията за постигане на максимална ефективност при изпълнение на разходните отговорности, свързани с предоставяне на публичните услуги. Продължи практиката за реинвестиране на приходите от разпоредителни сделки с цел избягване процеса на декапитализация.

- ▶ **Обезпечено финансовото изпълнение на мащабни инвестиции с европейско финансиране**

Продължи успешното реализиране на публични инвестиции и подобряване качеството и обема на предоставяните публични услуги.

► **Поддържане тригодишна бюджетна прогноза за местните приходи и разходи**

През 2017 г. с решение на Общински съвет – Габрово бе приета тригодишната прогноза за периода 2018-2020 г.

► **Привличане на външно финансиране /средства от ЕИФ на ЕС, ФЛАГ, ПЧП, финансов инженеринг/**

През 2016 г. са спечелени общо 11 проекта на обща стойност 17 678 510,41 лв., като привлеченото външно финансиране е в размер на 13 280 915,73 лв. безвъзмездна финансова помощ.

През 2017 г. по програмите на европейските структурни и инвестиционни фондове и чрез други донорски програми са спечелени 7 проекта, като безвъзмездната финансова помощ за Община Габрово е в размер на 9 622 935,81 лева.

► **Увеличаване на приходите, чрез увеличаване на събираемостта им**

През 2017 г. кампанията по събиране на местните данъци и такси стартира още през месец януари, което даде възможност на повече лица да платят задълженията си до 30 април с 5 % отстъпка.

Промяната, която беше извършена още през 2015 г. в данъчно-осигурителния процесуален кодекс относно реда за погасяване на задълженията, изигра своята роля първо в събирането на стари задължения, а след това и на текущите за 2017 г. Всички лица получиха годишни съобщения за размера на местните данъци и такси за 2017 г., сроковете за тяхното плащане, като в съобщенията бяха включени и всички видове просрочени задължения.

През отчетния период са издадени 921 бр. актове за удостоверяване на задължения за 840 568 лв. Принудително задължените с образуване на изпълнителни производства при частен съдебен изпълнител – са 687 бр. за 535 700 лв. Улеснение е възможността за плащане на данъците онлайн.

Събирането на данък превозно средство е улеснен с онлайн връзката на МДТ с регистъра на пътните превозни средства, поддържан от МВР и сектор Пътна полиция, а също така и онлайн връзката с пунктовете за технически прегледи. Едно моторно превозно средство не може да премине през тези пунктове, ако данъкът не е платен. Не е необходимо наличието на квитанция, за да се премине преглед – връзката е онлайн.

Общо 9 503 328 лв. или с 330 328 лв. повече от 2016 г. са събраните данъци за 2017 г. в община Габрово. Постъпленията по видове данъци са:

- ✓ Данък недвижим имот – 1 692 843 лв., при план 1 600 000 лв. /За първи път постъпленията от текущия облог са над 80%, а останалите събрани са от платени стари задължения./;
- ✓ Данък превозно средство - 2 315 801 лв., при план за годината 2 200 000. /Постъпления от текущи данъци и просрочени задължения. /;

- ✓ Такса битови отпадъци - 4 130 079 лв., при план 3 800 000лв.;
- ✓ Патентен данък - 98 000 лв.;
- ✓ Данък върху таксиметров превоз на пътници - 99 500 лв.
- ✓ Данък придобиване - 700 106 лв.
- ✓ Туристически данък - 47 518 лв.
- ✓ Суми от лихви върху съответните видове данъци и такси, от административни услуги и технически услуги - 410 578 лв.
- ▶ **Обвързване на обема, състоянието и възможностите на общинската собственост с настоящите и бъдещи нужди на община Габрово за устойчиво развитие и предоставяне на публични услуги**

През 2017 г. по внедрената система за кадастър и общинска собственост, която дава възможност за връзка с кадастралната карта на Габрово и картите на възстановената собственост, включително визуализация на имота, прикачване на скица и други сканирани документи, бяха съставени 82 броя актове за общинска собственост, от които:

- ✓ 66 бр. актове за частна общинска собственост;
- ✓ 16 бр. актове за публична общинска собственост;
- ✓ Изготвени бяха 18 бр. декларации за обекти, публична собственост във връзка с благоустройствени мероприятия, като приоритетно се проучват и обследват имотите, засегнати от проектиране или строителство по проекти с европейски средства.

Във връзка с предоставяне на публични услуги в областта на общинската собственост:

- ✓ проучени и заверени бяха 99 молби декларации за снабдяване с нотариални актове;
- ✓ издадени бяха 87 заверени копия от документи за собственост по искания на граждани;
- ✓ разгледани бяха 93 преписки от граждани и институции, по които бяха изразени становища относно съответните процедури.
- ▶ **Целесъобразно и максимално изгодно за Общината разпореждане с общинско имущество**

Обектите от програмата за разпореждане с имоти общинска собственост през 2017 г. бяха презентирани чрез специализиран електронен портал за сделки с недвижими имоти <http://www.portalimoti.com>, а тези с относително голяма стойност и чрез нарочно изработени презентации на електронните рекламни табла на територията на града. Информацията на електронната страница на Община Габрово www.gabrovo.bg за имотите, включени в Програмата за придобиване, управление и разпореждане с общинска собственост през 2017 г., беше поддържана и обновявана своевременно през годината. В обектите на видими места бяха поставени табели с информация за предстоящите разпоредителни действия. Физическите и юридическите лица, от които имаше регистрирани запитвания за общински имоти, бяха уведомени за обявените търгове.

Реализирани бяха сделки за 379 хил. лева като процентът на изпълнение спрямо планираните приходи е 65,4. Възложени бяха 30 оценки на недвижими имоти и актуализации на извършени оценки. Подготвени и внесени за разглеждане в Общински съвет – Габрово бяха 42 броя предложения, свързани с разпоредителни действия. Проведени бяха 31 публични търгове за продажба на имоти – частна общинска собственост.

За периода 01.01. – 31.12.2017 г. приходите от отдадени под наем общински нежилищни имоти, земя, просрочени задължения и РИЕ са в размер на 455 500 лв., които са над 94,8 % от заложените в Програмата за придобиване, управление и разпореждане с имоти общинска собственост за 2017 г. приходи, в размер на 480 000 лв. Продължават системните действия на служителите за увеличаване процента на събираемост на наемите от общинска собственост, чрез уведомителни писма, срещи и разговори, като по този начин се предотвратява прекратяването на договори за по-непривлекателни имоти, които впоследствие остават свободни и се рушат. През 2017 г. бяха заведени съдебни иски към двама контрагенти за неизплатени суми за наеми, в размер на 2 375 лв. Предстои завеждане на съдебни иски към 6-ма контрагенти с дължими суми в размер на общо 1 380 лв.

- **Постигане на стабилен икономически растеж и подобряване на качеството и възможностите за реализация на целесъобразни за Общината сделки при управление на общинското имущество**

През лятото на 2017 г. Управляващият орган на ОП „Околна среда 2014-2020“ обяви насоки за кандидатстване по процедура чрез подбор на проекти „Мерки за въвеждане на решения за превенция и управление на риска от наводнения“ по Приоритетна ос 4 „Превенция и управление на риска от наводнения и свлачища“, насочена към общините, в обхвата на която попада и подобряване на техническото състояние на язовирите и прилежащите им съоръжения.

По процедурата се предоставят до 100 % от максималния размер на допустимите разходи за обекта, с който се кандидатства. Процедурата е отворена за кандидатстване с краен срок 01.10.2018 г.

В процес на подготвяне е проектно предложение по тази програма, чрез което ще се извършат действия по подобряване на техническото състояние на най-големия от 6-те язовира - „Синкевица“. По отношение на този язовир е прекратена процедурата за предоставяне на концесия. Поради липса на интерес е прекратена процедурата по предоставяне на концесия и за останалите 5 язовира.

- **Устойчиво развитие на общинските дружества и ефективен мениджмънт при стриктна финансова дисциплина.**

През 2016 г. Община Габрово гарантира кредит за текущи нужди на Общински пътнически транспорт, срещу обезпечение – учредена ипотека на имот, стойността на който надхвърля стойността на кредита. Едновременно с това, Общината защити и собствеността върху имот на ул. „Индустриална“ 20, с идентификатор 14218.502.118 по кадастрална карта и площ 41914 кв.м. – автобусно депо.

МЕЖДУНАРОДНО СЪТРУДНИЧЕСТВО И ИНИЦИАТИВИ

През 2016 г. политиката в сферата на международните контакти бе насочена към запазване и задълбочаване на вече изградените партньорства, активно и успешно развитие на стартирани проекти и инициативи, както и установяване на нови връзки.

През 2017 г. всички инициативи в областта на международните контакти бяха насочени към развиване и надграждане на вече съществуващите партньорства. На хоризонта се появиха нови градове, които внасят нова посока в традиционните сфери на сътрудничество и обогатяват интернационалната палитра на Габрово. Най-активно бе сътрудничеството с побратимените градове от:

✓ Аалст, Белгия

Продължи традиционният обмен в сферата на културата и карнавалите. Габрово подкрепи Аалст в конкурса за най-добър град за живеене във Фландрия. Специален телевизионен екип на новинарския портал Het Nieuwsblad беше командирован в Габрово, за да заснеме рекламен видеоклип.

С помощта на Клуб „Приатели на Белгия“ и Фондация „Хора в помощ на България“ – Аалст – Габрово беше оборудвана сензорна стая за нуждите на Дневния център за възрастни с увреждания, а за заетите в сектора на социалните услуги в града беше организирано специализирано обучение „Принципи на ерготерапията за работещи с хора с увреждания“.

За поредна година беше осъществен младежки обмен, благодарение на който 16 младежи от двата града, в продължения на една седмица в Габрово, дискутираха теми, свързани с горещите проблеми на ЕС като бежанската криза и интеграцията на имигранти, младежката безработица, гражданско образование и формиране на граждански компетенции, медии и медийно потребление, как да разпознават фалшивите новини.

✓ Митици, Русия

Започнатите вече теми като градска среда, ландшафтна архитектура и благоустрояване получиха своето развитие и надграждане. Изключително полезни са контактите между градоустройствените служби на двата града, главните архитекти и ръководителите на структурите свързани, работещи в сферата на зелената инфраструктура. През изминалата година, в чест на 15-годишнината от установяване на партньорските взаимоотношения между двата града, Митици подари на Габрово нова скулптурна композиция „Дървото на любовта и верността“, което ще бъде монтирано през пролетта на 2018 г. до езерото в парк Маркотейа.

През месец септември, в рамките на традиционните празници, посветени на Деня на града, в Митици се проведеха няколко важни събития като изложбата „Градът и хората“ с фотоси от Габрово, среща на архитектите на двата града, както и посещение на директорите на МБАЛ „Д-р Тота Венкова“ и ДКЦ – 1, с цел продължаване на вече започналия лекарски обмен и уточняване на параметрите, по които биха могли да работят съвместно двете лечебни заведения.

Инициативата „Приеми ме на село“ тази година записа в своя отбор десет младежи от Митици, които за една седмица опитаха от вкусните специалитети на гостоприемните баби и дядовци в с. Беломъжите, останаха очаровани от габровския Балкан и заедно с връстниците си

от ПМГ „Акад. Иван Гюзелев“ се запознаха с най-интересните забележителности на града и региона, научиха се да танцуват хора, а за новите си приятели направиха руска вечер.

В областта на културата, по време на Международния панаир на занаятите в Етъра, гостуваха трима майстори от с. Жостово, известно с традиционните си рисувани метални подноси, а девойките от вокалната група „Маленкий секрет“ участваха за пореден път в Международния фестивал на духовната музика „Света Петка“ през месец октомври.

✓ Тун, Швейцария

Приключването на съвместния проект „Цветен град“ беше отбелязано в двата побратимени града. На 16 юни 2017 г., по време на официална церемония на брега на тунското езеро в присъствието на кметовете на Габрово и Тун беше открита арт инсталация, която представлява ново попълнение към семейството на габровските котки. Произведението тежи около 1,5 т, изработено е от солидна метална конструкция, в която са засадени 3 800 стръка различни флорални видове. За поддържане на зелената осанка на котката Габи в конструкцията има вградена система за напояване. Арт инсталацията е дело на ръководителя на предприятието по озеленяване в Тун и неговите колеги, а поводът беше 20-годишнината от партньорството между Габрово и Тун.

През месец юли в центъра на Габрово беше открита Градинката на Тун, чието проектиране бе дарение от швейцарска ландшафтна архитектка, а цветята бяха осигурени от партньорския град.

Освен традиционните теми, които се изпълняваха, съгласно разписана годишна програма, включваща подкрепа при провеждането на Дните на камерната музика в Габрово и състезанието Млад огнеборец, беше отворена нова тема, свързана с опита на град Тун с подземното сметосъбиране.

✓ Тойоаке, Япония

През месец май, по време на дните, посветени на хумора и традиционния Карнавал, на посещение в Габрово беше президентът на Образователна фондация Ишида, г-н Масаки Ишида. Целта на визитата беше запознаване с българската образователна система, кмета на града и представители на местните образователни структури. Подкрепена беше инициативата за стартиране на ученически обмен между Габрово и Тойоаке. В рамките на второто полугодие беше обявен конкурс за набиране на участници - ученици от Габрово, които да се включат в обмена. Компетентно жури от външни експерти и служители на Община Габрово избраха 10 младежи, които през пролетта на 2018 г. ще пътуват до Япония. Очаква се Габрово да приеме реципрочно група младежи от Тойоаке през следващата година.

✓ Лауенбург, Германия

На картата на международните контакти на Габрово се появи нов град, въпреки, че няма подписано официално Споразумение. През месец май в Габрово пристигна кметът на Лауенбург заедно с председателя на спортното дружество в града. Бяха обсъждани теми в областта на спорта и други, които имат потенциал за взаимен интерес. Разгледани бяха наличните спортни бази и съоръжения.

По време на реципрочна визита в Лауенбург през месец септември, след запознаване с даденостите на града и посещения на редица места, бяха изведени следните бъдещи сфери на сътрудничество – спорт, образование, младежки обмен, култура и бизнес инвестиции. Габровски деца от клуба по скокове на батут гостуваха в Лауенбург и в продължение на една седмица тренираха заедно с деца от Германия. Очаква се техният клуб да върне посещението в Габрово през лятото на следващата година.

2016 - 2019 ▶

Организиране на инициативи, кампании и конференции на теми, значими за устойчивото развитие на Габрово:

✓ **Комитета на регионите и Европейската комисия**

В края на ноември, 2017 г. кметът на Габрово Таня Христова и д-р инж. Десислава Колева от отдел „Проекти и икономическо развитие“ представиха в Брюксел резултатите и изводите от проведената в Габрово конференция „Науката среща парламентите и регионите“. Основна тема на събитието в Европейския парламент, наречено „Науката среща парламента“, беше ролята на науката в пост-фактическото общество. Дискусията беше организирана по инициатива на Съвместния изследователски център (JRC) към Европейската комисия, с който Община Габрово работи по няколко международни проекта. Участниците дебатираха как да се изградят по-тесни връзки между учени и политици от Европейския съюз.

Основните цели са да се подобри процесът на вземане на решения, основани на знанието, да се постигне по-високо ниво на разбиране на политиките на ЕС сред учените, да се насърчи разбирателството между учените и парламентаристите, което ще допринесе за запълване на празнината между изследователите и политиците.

Отделна дискусия, озаглавена „Науката среща регионите“, бе фокусирана върху начините за увеличаване на въздействието на науката върху регионите и градовете в настоящите и бъдещите политики на ЕС. Представителите на Община Габрово коментираха последните социално-икономически анализи, според които Габрово е класифициран, като „иновативното сърце“ на България.

Сред инициативите и специални събития в контекста на европейската тематика през 2016 г. могат да бъдат отличени:

- ▶ Международна конференция на мрежата за устойчиви обществени поръчки, създадена по проект „SPP Regions“, на тема „Устойчиви енергийни политики: възможности и добри практики“ /със съдействието на Общинска мрежа за енергийна ефективност „ЕкоЕнергия“ и подкрепата на проект „EmBuild“/;
- ▶ Участие на Община Габрово в инициативата „Градска среща за развитие на предприемаческата среда“, организирана от Министерство на икономиката, Технически университет – Габрово и фирма „ROBCO S.W.A.T.“ /със съдействието на Асоциацията на българските лидери и предприемачи/;
- ▶ Участие на кмета на община Габрово в деветия ежегоден форум за

технологии, иновации и инвестиции „Уебит фестивал“ /Webit.Festival/ – под патронажа на президента на Република България ген. Румен Радев и кмета на София Йорданка Фандъкова, с участието на представители на Европейската комисия, кметове от страната и чужбина, лектори от световни компании и др.;

- ▶ Участие на Община Габрово в конференцията „Интелигентни градове“, организирана от Мрежата за градско развитие към Европейската комисия и ГД „Градско и регионално развитие“ в Министерство на регионалното развитие и благоустройството;
- ▶ Участие на Община Габрово в семинара „JASPERS – Комитет на регионите: диалози за изпълнение на градския дневен ред на Европейския съюз“, организиран с подкрепата на Комитета на регионите на ЕС, Столична община, Асоциация за развитие на София и НСОРБ;
- ▶ Отбелязване на Европейската седмица на мобилността под мотото „Чиста, споделена и интелигентна мобилност“;
- ▶ Международно обучение и откриване на обектите в ДЯ „Зора“ и ПМГ „Акад. Иван Гюзелев“ по проект „Норвежки опит за Габрово в сферата на енергийната ефективност“;
- ▶ Участие на Община Габрово в XII Годишна среща на местните власти и „Общинско ЕКСПО 2017“ /съвместно с ОМЕЕ „ЕкоЕнергия“/, представяне в панела „Интелигентна община или интелигентен начин на управление“;
- ▶ Бизнес конференция по проект ESSPO и панел „Диалог с бизнеса“ /в рамките на Седмичата на предприемачеството/ – съвместна инициатива на Община Габрово и Областен информационен център – Габрово;
- ▶ Лагер за иновации „Gabrovo Innovation Camp 2017“ под мотото „Оптимистична теория за Габрово XXI век“ /в рамките на Седмица на предприемачеството/ – съвместна инициатива на Община Габрово и Областен информационен център – Габрово;
- ▶ Участие на Община Габрово в годишната конференция на ОМЕЕ „ЕкоЕнергия“ /с председател на УС кметът Таня Христова/, представяне на добри практики от конкурса „ЕкоОбщина“ и резултати по проект „Региони на устойчивите обществени поръчки“ /SPP Regions/;
- ▶ Дискусия „Специфичните за България препоръки от Европейския семестър и доклад за жилищния сектор в страната „Покрив над главата“, организирана съвместно от Община Габрово, Представителството на ЕК в България и Постоянното представителство на Световната банка за България;
- ▶ Конференция „Науката среща парламентите и регионите“ – съвместна инициатива на Община Габрово и ГД „Съвместен изследователски център“ на Европейската комисия, Представителството на ЕК в България, Комитета на регионите на ЕС и Технически университет – Габрово.

През 2017 г. работата на Община Габрово беше забелязана и отличена. Доказателство е значителният брой получени награди, които отразяват последователните усилия за качествено изпълнение на проекти, въвеждане на добри практики и постигане на определени европейски изисквания:

- ▶ Община Габрово получи награда за най-мощно финансиране от Фонда за органите на местното самоуправление в България – ФЛАГ по повод 10-годишната му дейност. С близо 17 млн. лева Габрово е сред първите три общини, усвоили най-много средства от ФЛАГ по проекти от образователната, социалната, културната и екологичната инфраструктура, както и подобрения в градската среда;
- ▶ Кметът на община Габрово Таня Христова беше отличена в конкурса „Кмет на месеца“ за февруари 2017 г. Наградата е по темата „Стожери на българщината“ при общините с население над 50 000 души;
- ▶ Община Габрово бе обявена за първата българска община с модел за използване на електрически автобуси в нова транспортна схема. Проектът е реализиран в партньорство с Националната браншова организация „Индустриален клъстер електромобили“. По традиция ИКЕМ отличи победителите в конкурса „Кубратов меч“, който поощрява работещите за развитието на електрическата мобилност в България;
- ▶ Община Габрово получи сертификат за принос в съхраняването на българското ДНК. Наградата е знак за уважение и признателност от неправителствената организация „Движение за национална кауза“, заради постигнатите резултати в подпомагането на двойки с репродуктивни проблеми;
- ▶ Община Габрово получи награда в категория „Best Smart Cities Energy“ от „Уебит фестивал“ /Webit.Festival Europe/ – най-голямото събитие за дигитална икономика и технологии. Тя е за приложените мерки и активни политики в областта на енергийната ефективност, които повече от 20 години са приоритет на Общината и са довели до икономия на енергия и експлоатационни разходи, както и до опазване на околната среда;
- ▶ Община Габрово получи две номинации от конкурса на Съвета на Европа за популяризиране на добри практики в местното самоуправление. Проектът „Приеми ме на село“ е оценен високо в категория „Социални иновации и партньорства“. В категория „Нови технологии и решения в управлението“ положителна оценка получи информационното уеб приложение за Националната програма за енергийна ефективност на многофамилни жилищни сгради;
- ▶ Община Габрово е национален победител в ежегодния конкурс на Energy Globe за 2017 година с кандидатура в приоритет „Младеш“. Отличената практика е инициативата на Община Габрово „Приеми ме на село“, която се

провежда при нарастващ интерес и участие от 2013 година. Като носител на Energy Globe Award за България за 2017, Община Габрово ще бъде представена със своята добра практика на световния форум и на сайта на програмата.;

- ▶ Лагерът за иновации – Gabrovo innovation camp, получи номинация в категория „Община“ за националните награди „ПроКултура“ 2017 на Българската асоциация на работодателите в областта на културата (БАРОК) за принос към разширяването на достъпа на младите хора до култура;
- ▶ Габрово победи в конкурса „ЕкоОбщина 2017“ в категория „Енергийна ефективност на сградите“ при общините с население над 40 000 жители. Отличието е за ангажираността и добрите практики на Община Габрово в тази сфера и стремежа към опазване на околната среда по ресурсно ефективен и икономически устойчив начин;
- ▶ За втори пореден път Община Габрово бе удостоена с престижната награда на Съвета на Европа „Европейски етикет за иновации и добро управление на местно ниво“. Това е доказателство, че Общината прилага успешно 12-те принципа за добро демократично управление и има високо качество на предоставяните публични услуги. Отличието е признание за реализиране на добри практики при изпълнение на публичните политики;
- ▶ Асоциацията на българските туроператори и туристически агенции обяви Габрово за община с най-добра маркетингова политика през 2017 г. в категорията „Малка община“. Първият национален конкурс оцени туристическите продукти на общините, инфраструктурата, взаимодействието с туроператори, бранда на дестинациите, участията в туристически форуми и др.;
- ▶ Кметът на Габрово Таня Христова беше отличена в конкурса „Кмет на годината 2017“ в категория „Иновации, наука и образование“ при големите общини. Тя получи наградата в петото издание на надпреварата за най-успешните кметове в България.

ИЗВОД

През 2017 г. работихме ефективно с голяма част от побратимените градове по инициативи, събития и проектни дейности от различни сфери на социалния, икономическия и културния живот на града. Насочихме усилията си към постигане на резултати в полза на общностите, като привлякохме и активното гражданско участие в двустранните дейности с партньорските градове. Продължи целенасочената ни работа за повишаване на общественото доверие и нивото на информираност за провежданите политики за превръщане на Габрово в модерна европейска община.